

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΓ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΔΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1986

ΑΡΙΘ. 6

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

(Έξ άφορμής του έορτασμού τής Κυριακής τής 'Ορθοδοξίας)

Η συμμετοχή μας στον κατ' έτος έορτασμό του θριάμβου τής 'Ορθοδοξίας έπιβάλλει να μη περιοριζόμεθα τυπικώς στους παραδεδομένους πανηγυρισμούς και σε θριαμβολογικές ιστορικές άναδρομές. Το βαθύτερο νόημα των έκδηλώσεων αυτών πρέπει να είναι ή συνειδητοποίησης τής έντελεχείας τής όρθοδόξου παραδόσεως και τής ανάγκης τής συνεχούς ένεργοποίησεως αυτής μέσα στα πλαίσια των σημερινών και των έκάστοτε μελλοντικών ιστορικοκοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων και συναρτήσεων. Μόνον έτσι αυτή θα συνεχίση να είναι ζωντανή παράδοσις με δυναμικό ανακαινιστικό περιεχόμενο που πρέπει συνεχώς και άδιαλείπτως ως αναλλοίωτος «θησαυρός» να παραδί δεταί στους νεωτέρους και να άναμεταδί δεταί σ' όλες τις μέλλουσες γενεές μέσα στα οικεία και εύχρηστα για κάθε έποχή «όστράκινα σκεύη» (Β' Κορ. δ', 7), για να μη έγκλείεται σε στατική άκίνησία μέσα σε προθήκες βιβλιοθηκών ή σε λειψανοθήκες και σαρκοφάγους ιστορικών, άρχαιολογικών και λαογραφικών μουσείων, αλλά για να έκδηλώνη τή δυναμική παρουσία της και να γίνεται κινητήρια δύναμις για κάθε είδους παραγωγικές και ανακαινιστικές έν Χριστώ άνθρωπιστικές και πολιτιστικές έπενδύσεις.

Ο έορτασμός τής Κυριακής τής 'Ορθοδοξίας πρέπει να οδηγή στην — με συμπυκνωμένη δυναμική ένέργεια — έκ νέου φόρτι-

σι του συσσωρευτού τής ζωντανής όρθοδόξου «πνευματικότητας» και βιωματικής έμπειρίας. Για να έπιτυγχάνεται αυτό, ή πρώτη στοιχειώδης ύποχρέωσίς μας είναι να έπαναφέρωμε στη σκέψι μας και να καθιστούμε συνειδητή την ούσία και το νόημα τής 'Ορθοδοξίας.

Για να άνταποκριθούμε κάπως στο αίτημα αυτό, θα προσπαθήσωμε να παρουσιάσωμε άφ' ενός την ανάγκη και άφ' έτέρου τα κύρια σημεία του «Μνημονίου» αυτού. Χρησιμοποιούμε τή λέξι αυτή για να έπισημάνωμε πρώτον ότι θα κάμωμε ύπόμνησι του τί είναι και — έπομένως έμμέσως — του τί δέν είναι 'Ορθοδοξία και δεύτερον ότι δέν πρόκειται να κομίσωμε «γλαυκ' ές 'Αθήνας», έφ' όσον — κατά συμπερασματικόν και τηλεγραφικόν τρόπον — θα συναψίσωμε σ' ένα εύσύνοπτο ένιαίο όργανικό όλο όσα έχουν αναπτυχθί έκτενέστερον σε σχετικά κηρύγματα, διαλέξεις και δημοσιεύματα του ύπογραφομένου.

Η σε μνημόνια ύπόμνησις κατά καιρούς διαφόρων όντολογικών ή δεοντολογικών στοιχείων είναι αναγκαία και έπιβάλλεται όχι μόνον από τους κατ' έτος έορτασμούς των ιδίων ιστορικών γεγονότων ή θεσμών ή δεοντολογικών αίτημάτων, αλλά και έκ του ότι ή τραγωδία τής έποχής μας έχει ως αίτιαν της το ότι μία πρωτοτυποθηρία ή έπιτηδευμένη παρουσιάσις νέων δϊθην στίχων μάς κάνει να λησμονούμε ή παραθεωρούμε άκόμη και άπλές, δοκιμασμένες μέσα στη ροή του

χρόνου ἀλήθειες. Τὸ ὅτι πρέπει νὰ τίς ἐπαναλαμβάνωμε, αὐτὸ δὲν ἀντιβαίνει στὰ ἀνθρωπολογικὰ δεδομένα καὶ στὶς θεμελιώδεις ἀρχές τοῦ παιδευτικοῦ καὶ προσανατολιστικοῦ γραπτοῦ ἢ προφορικοῦ λόγου. Ὅπως ἐπὶ χιλιάδες χρόνια οἱ καθοδηγητικοὶ κανόνες τῆς Ὑγιεινῆς ἐπαναλαμβάνουν τὸν τονισμὸ τῆς σημασίας τοῦ ἄρτου ἢ τοῦ ἀέρα ἢ τοῦ νεροῦ γιὰ τὴν ὑγεία μας, ἔτσι καὶ ἡ θεωρία ἢ οἱ δεοντολογικοὶ κανόνες τοῦ κάθε εἴδους διαφωτιστικοῦ ἢ ἐγκωμιαστικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖο συνδέεται πρὸς τοὺς κατ' ἔτος ἑορτασμούς, πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ ἐπαναλαμβάνουν ὠρισμένες παραδεδομένες καὶ δοκιμασμένες μέσα στὴ ροὴ τοῦ χρόνου ἀλήθειες, ποὺ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦνται. Ἄλλωστε εἶναι γνωστὴ ἡ παιδευτικὴ σημασία τῆς ἐπαναλήψεως, ἡ ὁποία εἶναι τὸ θεμέλιο τῆς βιωματικῆς μαθήσεως καὶ ἐμπειρίας. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος δικαιολογοῦσε ὡς ἐξῆς τὸ ὅτι στὶς ὁμιλίες του ἐπανελάμβανε πολλὰς φορές μερικές ζωτικὰς ἀλήθειες: Ὅπως, — λέγει—, ὁ ἄριστος βαφεύς, γιὰ νὰ κάμη ἀνεξίτηλο τὸ χρῶμα σ' ἓνα ὕφασμα ποὺ βάφει, βυθίζει τὸ ὕφασμα αὐτὸ ἐπανελημμένα στὴν ἴδια διάλυσι τοῦ χρώματος ποὺ βράζει, ἔτσι καὶ μιὰ μεταδιδόμενη ἀλήθεια γίνεται γιὰ τὴν ψυχὴ μας ἀνεξίτηλη βαφή, ὅταν πολλὰς φορές ἀκούσωμε γιὰ τὰ ἴδια πράγματα. («Εἰ γὰρ καὶ πολλάκις ἡμῖν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἴρηται, ἀλλὰ καὶ νῦν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. Καὶ γὰρ καὶ τῶν ἱματίων τὰ μὲν ἅπαξ βαφέντα ἐξίτηλον ἔχει τὴν βαφήν, ἀ δὲ πολλάκις καὶ συνεχῶς καθέντες ἀνασπῶσιν οἱ δευσοποιοί, ἀκίνητον διατηρεῖ τὸ τοῦ χρώματος ἄνθος. Τοῦτο δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ψυχῶν συμβαίνει τῶν ἡμετέρων. Ὅταν γὰρ πολλάκις τῶν αὐτῶν ἀκούσωμεν ρημάτων, καθάπερ τινὰ βαφήν τὴν διδασκαλίαν ὑποδεξάμενοι, οὐκ ἂν ραδίως αὐτὴν ἀποπτύσωμεν. Μὴ τοίνυν παρέργως ἀκούωμεν»: Λόγος ζ' κατὰ Ἀνομοίων, Migne Ἐ.Π. 48, 764). Ἄλλ' ἡ ἐπαναληπτικὴ ὑπόμνησις, ἐὰν εἶναι ἀναγκαία γιὰ τὴν ἐμπέδωσι ἢ ἀναζωπύρησι μέσα στὴν πνευματικὴ μας ἐμπειρία μιᾶς ὁποιασδήποτε ἀληθείας, εἶναι πολὺ περισσότερο ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἀπὸ γενεᾶ σὲ γενεᾶ μετουσίωσι τῆς βιωμένης ὀρθοδόξου παραδόσεως σὲ περαιτέρω μετὰδοσί της.

Ἡ διαδικασία τῆς μεταδόσεως δὲν πρέπει νὰ περατώνεται στὸ νὰ ξεπηδᾷ ἀπ' τὰ μύχια βάθη τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν κατὰ τρόπον πηγαῖο καὶ αὐθόρμητο, ἀλλὰ πρέπει ἐπὶ πλέον νὰ ἐκτυλίσσεται μὲ ἐνσυνείδητες τάσεις καὶ νὰ ὀλοκληρώνεται σὲ συγκεκριμένες κατευθύνσεις. Στὴν ὀρθόδοξη παράδοσι ἢ στὴν μετάδοσι αὐτῆς, ἐνῶ πρέπει νὰ ἀποφεύγεται κάθε «προοδευτικὴ» τάσις (Progressivism) πρὸς τυχόν φαλιδίωσι ἢ καὶ πρὸς τελεία ἐξουδετέρωσι τοῦ αἰωνίου οὐσιώδους περιεχομένου τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀντιθέτως σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴ μεθόδολογία καὶ μορφολογία τῆς μεταδόσεως του πρέπει νὰ ἀποκρούεται κάθε ἀντιδραστικὸς Συντηρητισμὸς (Konservatismus) καὶ κάθε στείρα Παραδοσιαρχία (Traditionalismus), γιὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ὑγιὲς ἀνανέωσις καὶ ὁ συγχρονισμὸς της. Βεβαίως κάθε ἀνανεωτικὴ προσπάθεια πρέπει νὰ γίνεται πάντοτε ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητη προϋπόθεσι, ὅτι — μὲ κατάλληλη διαφώτισι — ἐξασφαλίζεται ἡ ἀποφυγὴ τοῦ κινδύνου ὁποιασδήποτε διασπάσεως τῆς ἐνότητος τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος κλήρου καὶ λαοῦ.

Τὸ Μνημόνιο τῆς Ὀρθοδοξίας πρέπει νὰ ὑποβοηθῆ ὄχι μόνον τὸν καθένα ἀπ' τοὺς ὀρθοδόξους πιστούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς φορεῖς ὅλων τῶν πτυχῶν τοῦ ἀνακαινιστικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας (κατηχήσεως, κηρύγματος, ποιμαντικοῦ καὶ ἐνοριακοῦ ἔργου, ἱεραποστολῆς, χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης καὶ κοινωνικῆς διακονίας) νὰ διατηροῦν σὲ κρυσταλλίνῃ καθαρότητα καὶ διαύγεια τὸ πνευματικὸ τους αἶσθητήριον, γιὰ νὰ ἔχουν τὴ βιωματικὴ ἐμπειρία τῆς ἀνοθεύτου ὀρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας καὶ γιὰ νὰ προβάλλουν στὴν Χριστιανικὴ Οἰκουμένη τὴν Ὀρθοδοξία σὲ ὅλη τὴν ἀπαστράπτουσα αἴγλη καὶ λαμπρότητά της.

Εἶναι καιρὸς νὰ ἐξαλειφθῆ τὸ ἀπαράδεκτο φαινόμενο νὰ παρουσιάζουν μερικοὶ τὴν Ὀρθοδοξία χωρὶς εἶδος καὶ χωρὶς κάλλος εἴτε ἀκρωτηριασμένη πάνω στὴν προκρούστεια κλίνη ὑποκειμενικῶν παρανοήσεων, εἴτε διαστρεβλωμένη καὶ παραμορφωμένη στὰ παραμορφωτικὰ κάτοπτρα προσωπικῶν ἀδυναμιῶν ἢ «ζήλου Θεοῦ... οὐ κατ' ἐπίγνωσιν» (Ρωμ. ι', 2).

Ἄλλ' ἐὰν εἶναι ἀνάγκη νὰ βρισκεται

ΠΛΑΝΗ ΚΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑ

«Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ... καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν» (Α΄ Ἰω. 2,18).

Δὲν ὀμιλεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς γιὰ ἓνα ἀντίχριστο, ἀλλὰ γιὰ πολλούς. Δὲν ὑπάρχει μία πλάνη, ἀλλὰ περισσότερες. Ὁ διάβολος δὲν ἔχει μόνο τὴ σκοτεινὴ καὶ ἀποκρουστικὴ μορφή καὶ ἐμφάνιση, ποὺ προκαλεῖ φόβο καὶ τρόμο. Ἔχει καὶ πολλὲς ἄλλες μορφές καὶ ἐνδύματα. Μπορεῖ νὰ παρουσιαστῆ ὡς ἄγγελος φωτός, ὡς ἡ Παναγία ἢ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Ἄλλὰ ἐγὼ μοιάζει μὲ τὸ Χριστό, ἐνῶ μπορεῖ νὰ παρουσιασθῆται πρὸ ἀγαθός, πρὸ λαμπρὸς ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Χριστό, δὲν εἶναι ὅμως αὐτὸς ὁ Κύριος, ὁ Θεάνθρωπος, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἀντίχριστος, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ διάβολος. Καὶ παίρνει ὁ πονηρὸς τὴ μία ἢ τὴν ἄλλη μορφή, φανερω- γεται ὡς φοβερός καὶ ἀπαίσιος, ποὺ σκιάζει καὶ προ- καλεῖ τὴ φρίκη τῆς κολάσεως, ἢ ἐμφανίζεται μὲ μορ- φὴ ἀγγέλου, προφήτου, ποὺ μιλά γιὰ φῶς καὶ παρά- δειμο, ἀνάλογα μὲ τὶς περιπτώσεις, ἀνάλογα μὲ τὸ ποιὸς τρόπος εἶναι κάθε φορὰ ἀποτελεσματικότερος, γιὰ νὰ χύσει τὸ δηλητήριό του καὶ νὰ μᾶς ἀπομακρύν- η ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, τὸ Θεάνθρωπο Κύριο τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκ Πνεύματος Ἁ- γίου καὶ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας ἐσαρκώθη, ἔγινε τέ- λειος ἄνθρωπος, ἐθέωσε τὸ πρόσλημμα τῆς σαρκὸς καὶ ἔδωσε τὴ δυνατότητα στὸν ἄνθρωπο νὰ γίνῃ θεὸς κα- τὰ χάριν.

Αὐτὸ τὸ ξέρεῖ ὁ διάβολος· γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ὡς ἀνθρωποκτόνος ποὺ εἶναι, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας παρουσίασε πολλούς αἵρετικούς καὶ πεπλα- ημένους, ποὺ ἔκαναν τὸν προφήτη, ποὺ ἀρνήθησαν τὴ θεότητα τοῦ Κυρίου, ποὺ δὲν τιμοῦσαν τὴν Παναγία ὡς Θεοτόκο καὶ Παρθένο καὶ ἄλλους ἀργότερα ποὺ καταργοῦσαν καὶ κατέστρεψαν τὶς ἅγιες εἰκόνες.

Ὅλους αὐτοὺς τοὺς αἵρετικούς τοὺς κατέδικασε ἡ Ἐκκλησία διὰ στόματος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν θεοφόρων Πατέρων. Καὶ τὸ ἔκαμε αὐτό, γιὰ τὴν ἰσχυρὴν πίστη, χωρὶς τὴν ἰσχυρὴν ἀλήθεια ποὺ εἶναι ὁ Κύριος, δὲν μποροῦμε νὰ φτάσουμε στὸ πλήρωμα τῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι πάλι ὁ ἴδιος Κύριος ὁ ὁποῖος εἶπε: «ἐγὼ εἰμι ἡ ζωή». «Ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὴν ἔχωσι».

Ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωὴ μας εἶναι μόνον ὁ Κύριος· γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος θροντοφωνεῖ: «Εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα» (Ἐφ. 4,5).

Διὰ τοῦ βαπτίσματος γινόμεθα μέλη τῆς Ἐκκλη-

πάντοτε μπροστὰ στὸ ὀπτικό μας πεδίο τὸ Μνημόνιο τῆς γνησίας Ὁρθοδοξίας, ποῖα εἶναι τὰ κύρια σημεῖα αὐτοῦ;
(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

σίας. Καὶ ζῶντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κατὰ τὸ παράδει- γμα τῶν Ἁγίων μας, γνωρίζομε τὸν Κύριο ὡς πληρμο- νῆ ζωῆς ἀθανάτου.

Ὁ Κύριος εἶναι ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σῶμα Του καὶ Ἐκείνος ἡ κεφαλὴ τῆς. Ἔτσι ὁ Κύριος μένει μεθ' ἡμῶν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ Κυρίου μέχρι τερμάτων αἰῶνος.

Ὅχι, κανεὶς ἀποκομμένος ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκ- κλησίας. Ὅχι, κανεὶς μόνος, στηριζόμενος στὴ δική του ἀποψη ἢ ἐμπνευση, ἀλλὰ μέσα στὴν Ἐκκλησία «σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις». Ὅλοι μαζί ἀδελφωμένοι καὶ ἀληθῶς ἐλεύθεροι διὰ τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἐξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, μακριὰ ἀπὸ τὴν κοινω- νία τῶν Ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰ πράγματα εἶναι ἐπικίνδυνα, οἱ δρόμοι γλιστεροί. Θυμηθεῖτε τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι, πρὸ ἑτῶν στὴν Ἀμερικὴ, εἶχαν ἀκολουθήσει ἓνα πεπλανη- μένο πνευματικὸ ὁδηγὸ· στὸ τέλος ὅλους, μαζί μὲ τὸν ἑαυτοῦ, τοὺς ὁδήγησε στὸ θάνατο· αὐτοκτόνησαν ὅλοι μαζί παίρνοντας ἐκούσια δηλητηριασμένο φαγητό.

Ἐσχάτη ὥρα ἐστὶν καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν». Καὶ χαρακτηρίζει ἀντίχριστους αὐτοὺς ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ συνεχίζει: «ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐξ ἡμῶν ἦσαν, μεμενήκασαν ἂν μεθ' ἡμῶν» (Α΄ Ἰω. 2, 18-19).

Μὴ δέχεσθε τὶς πεπλανημένες φωνές τους, ἀσχετα ἂν καλύπτουν τὴν πλάνη τους μὲ χρυσόχαρτα καλῆς συμπεριφορᾶς ἢ ἀγαθότητα προβάτου· ἔσωθῆν εἰσι λύ- κοι ἄρπαγες. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ ἀπόστολος τῆς ἀγάπης, προτρέπει τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ λένε οὔτε «χαίρεται» σ' αὐτούς. Γιατὶ ψεύδονται, παραπλανοῦν τὸν κόσμο. Εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ. Κατηγοροῦν τὴν Ἐκ- κλησία. Παραποιοῦν τὴν πίστη στὸ Χριστό. Περιφρο- νοῦν τὴν Θεοτόκο καὶ ὅλους τοὺς Ἁγίους. Διαβάλλουν τὴν Ἀλήθεια· αὐτὸ ἄλλωστε εἶναι τὸ ἔργο τοῦ διαβό- λου ἐξ ἀρχῆς στὸν κῆπο τῆς Ἐδέμ.

Ἡ Ἐκκλησία παρ' ὅλο ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους ἐμᾶς τοὺς ἀδυνάτους, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἡ σαγήνη (τὸ δίχτυ) ποὺ ἔχει καλὰ καὶ σαπρὰ, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ὁ ἀγρὸς ὅπου πονηρὸς ἄνθρωπος ἔσπειρε καὶ ζιζάνια, παρ' ὅλα ταῦτα εἶναι ἡ ἀσπιλη, ἀμόλυντη, ἀφθορη, ἄ- χραντη νύμφη τοῦ Χριστοῦ· εἶναι ἡ μία, ἅγια, καθολι- κὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Γιατὶ ὁ εἰς Ἁγίος, ὁ εἰς Κύριος, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλη- σίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιαζῶν τὰ σύμπαν- τα. Εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλπίδος μας. Εἶναι ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος στὴ θεία Λειτουργία τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο θαῦμα καὶ ἡ δωρεὰ τῆς ἀγά- πης τοῦ Κυρίου. Ζῶντες μέσα στὴν Ἐκκλησία, «σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις», καθαιρόμενοι μὲ τὴν ἀσκησι, τὴν ὑπομονή, τὴν ταπεινότητα καὶ ἀγάπη, τρεφόμενοι ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγιαζόμενοι ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, γινόμεθα ἓνα σῶμα καὶ ἓνα πνεῦμα

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ*

Σκοπός τῶν γραμμῶν αὐτῶν δὲν εἶναι ὁ καυτηριασμός τῶν γενομένων, ἀφοῦ δὲν ἀπογίνονται. Ἀντίθετα μὲ βάση τίς συζητήσεις αὐτές, ἀλλὰ καὶ σὰν ἐκπαιδευτικός μὲ τὴν εὐρύτερη ἔννοια τοῦ ὅρου καὶ τέλος σὰν γονέας θὰ ἤθελα τελειώνοντας νὰ κάνω μερικές προτάσεις πάνω στὸ σχολικὸ πρόβλημα, ποῦ εἶναι σύμφωνες μ' ὅσα μέχρι τώρα ἐλέχθησαν, ἐξυπηρετοῦν κατὰ τὴ γνώμη μου θετικὰ καὶ μακροπρόθεσμα τὰ συμφέροντα τῶν Ἑλλήνων στὴ Γερμανία καὶ ἐδραιώνουν εὐόμοιες προοπτικές. Οἱ προτάσεις αὐτές ἔχουν ὡς στόχους:

1. Τὴ συντήρηση τῆς Ἑλληνομάθειας ὅσο γίνεται γιὰ πῶς πολλές γενιές
2. Τὴ μόνιμη διατήρηση τῆς πολιτιστικῆς ἐλ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 192 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

μὲ τὸν Κύριο. Ἀποκοῦμε ὀργανικὴ σχέση μ' Αὐτὸν ὁ ὁποῖος εἶπε: «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος καὶ ὑμεῖς τὰ κλήματα».

Τότε καταλαβαίνομε ὅτι γίνονται πράγματι θαύματα. Ὑπάρχουν ἀπλανεῖς πνευματικὲς ἐμπειρίες. Ἐπισκιάζει τὸν ἄνθρωπο ἡ θεία παράκληση. «Ἐπεσκέφατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν». Ὑπάρχει ἡ ὄντως ἐπίσκεψη τοῦ Θεοῦ, ποῦ γεμίζει τὸν ἄνθρωπο μὲ γαλήνη. Φωτίζει τὸ νοῦ του. Γαληνεύει τὴν ψυχὴ του. Προχωρεῖ σ' ὅλο τὸ σῶμα τῆς ὑπάρξεώς του. Μαθαίνει στὸν ἄνθρωπο νὰ ἀγαπᾷ τὴν ταπεινώση, νὰ εὐγνωμονεῖ τὸ Θεό, νὰ προσφέρεται, νὰ θυσιάζεται ἀπὸ ἀγάπη γι' Αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφό του. Νὰ εἶναι ἡρεμος. Νὰ τοῦ ἀρέσει νὰ μένει ἀγνωστος, ἀπαρατήρητος.

Καὶ αὐτοὶ οἱ ταπεινοὶ εἶναι οἱ ἅγιοι στοὺς ὁποίους εὐαρεστεῖται ὁ Θεός, «ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος». Αὐτοὶ ἀναπαύουν τὸ Θεὸ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Σ' αὐτοὺς πραγματοποιεῖται ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου: «ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» καὶ ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ ἡ ζωὴ ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ».

Ἡ ὄλη ἡ ζωὴ ἐνὸς πιστοῦ καὶ ταπεινοῦ μέσα στὴν Ἐκκλησία εἶναι ἓνα θαῦμα. Ζεῖ ὁ πιστὸς αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ζεῖ μὲ καθεμερινὴ ἐσωτερικὴ ἐκπλήξη. Δοξολογεῖ τὸν Θεό. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἄφωνα καὶ ἅγια, ὅπως ἀθόρυβα κυκλοφοροῦν οἱ χυμοὶ τῆς ἀμπέλου στὰ κλήματα. Καὶ ὅπως τονίζει κάποιος ἅγιος, οἱ ἀληθινοὶ ἀγωνισταί, ἐπειδὴ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ τὴ θεία ἀγαλλίαση καὶ εὐφροσύνη, δὲν ζητοῦν οὔτε θέλουν νὰ ἔχουν ἐξωτερικὰ σημεῖα τῆς χάριτος. Ὅχι μόνο γιὰ νὰ μὴν τὰ γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ κρυπτῶς μέσα τους, γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους, δὲν ἐπιθυμοῦν τέτοια αἰσθητὰ σημεῖα τῆς θείας βοηθείας. Τοὺς ἀρκεῖ ἡ ἐσωτερικὴ θεβαιότης ὅτι ἡ ζωὴ αὐτῶν «κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ

ληνοχριστιανικῆς ταυτότητας τῶν Ἑλλήνων

3. Τὴν πλήρη καὶ ἱκανοποιητικὴ ἐπαγγελματικὴ τακτοποίηση τῶν Ἑλληνοπαίδων.

Συγκεκριμένες προτάσεις ὡς πρὸς τὴ σχολικὴ ἀγωγή τῶν Ἑλληνοπαίδων

1. Ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ παιδιά τῶν Ἑλλήνων ἐπισκέπτονται τὰ Γερμανικὰ Σχολεῖα τῶν διαφόρων βαθμίδων. Εἶναι τόσο αὐτονόητο τὸ αἴτημα αὐτὸ μετὰ ἀπ' ὅσα ἐλέχθησαν, ὥστε περιττεῦει νὰ στρατολογηθοῦν ἐπιχειρήματα, ὅπως λ.χ. οἱ περισσότεροὶ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ διπλωμάτες στέλνουν ἐπίσης τὰ παιδιά τους στὰ Γερμανικὰ σχολεῖα, ἢ νὰ καταφύγουμε σὲ σύγκριση τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τῶν δύο χωρῶν. Ἡ ἐνταξὴ ἐν προκειμένῳ γιὰ τὰ νέα παιδιά

Θεῷ». Ζοῦν τὸ λόγο ποῦ ὁ Κύριος εἶπε στὸν Παῦλο: «ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου» ἢ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

Οἱ ἅγιοι ζοῦν μαζί μας. Μὲ τίς προσβείες τους μᾶς προστατεύουν, μᾶς κρατοῦν στὴ ζωὴ. Οἱ εἰκόνες καὶ τὰ ἅγια λείψανά τους εἶναι πηγὴ ἰαμάτων γιὰ ὅσους προσέρχονται μὲ πίστη σ' αὐτούς. Οἱ βίοι καὶ τὰ συγγράμματά τους μᾶς φωτίζουν.

Ἄς εἶναι δοξασμένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ποῦ στὶς δύσκολες μέρες μας ἔδωσε νὰ κυκλοφοροῦν σὲ πλῆθος πολὺ τὰ πατερικὰ βιβλία. Ὑπάρχουν μεταφράσεις. Ἐχοῦν ἐκδοθεῖ τὰ πρωτότυπα κείμενα. Ἀνάλογα μὲ τίς γνώσεις καὶ τίς δυνατότητες τοῦ καθενὸς μᾶς μπορούμε ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἁγίους νὰ φωτιστοῦμε νὰ προχωρήσουμε ἀπλανῶς στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ πρόοδο. Μποροῦμε νὰ μελετήσουμε προσεκτικὰ —καὶ μὲ τὸ ἱερὸ δέος ποῦ κάνομε τὴν προσευχὴ μας— τὸν ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος, τὸν ἅγιο Συμεὼν τὸ νέο Θεολόγο, τὰ βιβλία τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων.

Ἔτσι μπορούμε ὅσοι ἐπιθυμοῦμε νὰ ζήσουμε κατὰ θαυτοῦ καὶ ὑψηλότερο νὰ γνωρίσουμε καλύτερα, προσωπικὰ καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ἁγίους μας. Αὐτοὶ οἱ ἀληθινοὶ καὶ ἐμπειροὶ ὁδηγοὶ θὰ μᾶς δείξουν τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας. Θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ ξεχωρίζομε τίς παγίδες τῆς πλάνης, ποῦ εἶναι μεμειγμένες μετὰ σχημάτων ἀληθείας. Καὶ τότε θὰ μπορούμε νὰ διακρίνομε καὶ νὰ ἀποφεύγομε ὅλους ὅσοι, γιὰ χίλιους λόγους, προσπαθοῦν νὰ μᾶς παρασύρουν ἔξω ἀπὸ τὸ πλῆρωμα τῆς ζωῆς καὶ τῆς χάριτος, ποῦ εἶναι δυνατόν οἱ ταπεινοὶ καὶ ἐλάχιστοι νὰ βροῦμε καὶ νὰ ἀπολαύσομε διὰ τῆς μετανοίας «σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις» μέσα στὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία.

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ*

«Ο Θεός, λέει ο Ι. Χρυσόστομος, μοιράστηκε τους μάρτυρες με ἡμᾶς· ἐκεῖνος πήρε τις ψυχές τους καὶ σ' ἡμᾶς ἔδωσε τὰ σώματα, γιὰ νὰ ἔχουμε τὰ λείψανά τους καὶ νὰ μᾶς θυμίζον τὴν ἀρετή».

Πρὶν 400 περίπου χρόνια σὰν σήμερα, τὸ 1589, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὁ Σωτήρας Χριστὸς παρέλαβε τὴν πολυάθλη καὶ ὀλοφύτεινη ψυχὴ τῆς μεγάλης Ἀγίας

* Ὁμιλία πρὸν Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὸν πανηγυρικοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς 19ης Φεβρουαρίου, κατὰ τὸν ὁποῖο τοποθετήθηκε τὸ ἱερὸ λείψανο τῆς Ἀγίας στὸν κυρίως Ναό.

δὲν παρουσιάζει σήμερα τις δυσχέρειες, πού ὑπῆρχαν πρὶν ἀπὸ 10-12 χρόνια, ὅταν τὰ παιδιά εἶχαν γεννηθεῖ στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔρχονταν κάποια στιγμή στὴ Γερμανία χωρὶς τὴν παραμικρὴ γνώση τῆς Γερμανικῆς.

2. Τὸ ὠράριο πρόγραμμα στὰ διάφορα σχολεῖα ἐξασφαλίζει μέσα στὰ χρονικὰ πλαίσια, πού ἰσχύουν καὶ γιὰ τὰ Γερμανόπαιδα, ἀνάλογα ὡς πρὸς τὴν ἡλικία τῶν παιδιῶν ὀκτὼ ἕως δέκα διδακτικὲς ὥρες. Οἱ ὥρες αὐτὲς κερδίζονται πρῶτον ἀντικαθιστώντας τις 2-3 ὥρες τῶν Ὁρησκευτικῶν ξένης ὁμολογίας, δευτέρου παίρνοντας 3-4 ὥρες ἀπὸ τὰ Τεχνικὰ (Kunst), τὴ Γυμναστικὴ (Sport) τὴν Πατριδογνωσία (Heimatkunde) καὶ τὴ Γεωγραφία καὶ τρίτον εἰσάγοντας, ἂν χρειασθεῖ, τὸ μάθημα τῶν Ἑλληνικῶν σὰν πρώτη ὑποχρεωτικὴ γλῶσσα γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα στὴ θέση τῶν Ἀγγλικῶν, Γαλλικῶν ἢ Λατινικῶν.

3. Στις 8-10 αὐτὲς διδακτικὲς ὥρες διδάσκονται τὰ μαθήματα: Ἑλληνικά, Ὁρησκευτικά, Ἑλληνικὴ Ἱστορία, Γεωγραφία Ἑλλάδος καὶ γενικώτερα Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

4. Διορίζεται μόνιμο διδακτικὸ προσωπικόν. Οἱ δάσκαλοι καὶ καθηγητές, πού ἔρχονται στὴ Γερμανία παίρνουν ὀργανικὴ θέση στὴ Γερμανία, ἀνεξάρτητα ἂν πληρώνονται ἀπὸ τὰ Γερμανικὰ Ὑπουργεῖα ἢ τὴν Ἑλληνικὴ Πρεσβεία. Γνωρίζουν Γερμανικὰ καὶ ἐγκαθίστανται μόνιμα ἢ τοῦλάχιστον ὑποχρεώνονται νὰ ὑπηρετήσουν στὴ Γερμανία γιὰ 12-15 χρόνια τὸ λιγώτερο. Εἶναι γνωστὸ σ' ὅλους, πόσα καὶ ποιά προβλήματα ἔχουν οἱ νέοι ἐκπαιδευτικοί, ὅταν ἔρχονται, καὶ πόση δύναμη καταναλώνουν γιὰ τὴν παράταση λ.χ. τῆς παραμονῆς τους. Τυχόν πολιτικὰ καὶ συνδικαλιστικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ συμφέροντα πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ὑποχωρήσουν μπροστὰ στὸ ἐθνικὸ θέμα ἀγωγῆς τῶν Ἑλληνόπαιδων στὴ Γερμανία, πού ἀπαιτεῖ ἐκπαιδευτικούς ἀπαλλαγμένους ἀπὸ τὰ πολλὰ προβλήματα ἐγκατάστασης καὶ προσαρμογῆς καὶ τὴν ἐγνοια τῆς προσωρινότητος ἢ τῆς γρήγορης ἐξασφάλισης ὠρισμένων οικονομικῶν ὠφελειῶν. Πρὸ πάντων ἀπαιτεῖ γνῶση τῶν ἐδῶ συνθηκῶν ζωῆς, ἐφαρμογὴ προσαρμοσμένων ἀνάλογα διδακτικῶν μεθόδων καὶ ἀνενόητη καὶ στοχευμένη ἀφιέρωση στὸ βαρὺ ἔργο τῆς παιδείας.

μας, τῆς ὁσιμάρτυρος Φιλοθέης. Ἀπὸ τότε, μᾶς ἀφησε σὰν ὄμοιο τὸ μαρτυρικὸ καὶ χαριτόβρυτο ἱερό της σκηνώμα, αὐτὸ πού ἔχουμε ἐμπρὸς μας, στὸ ἐπίκεντρο τῆς πανηγυρικῆς συνάξεώς μας. Ἄν εἶχαμε μάτια διακρίσεως, δὲν θὰ χρειαζόταν, αὐτὴν τὴν στιγμή, νὰ ἀποτολμήσω μιὰ ὀμιλία γιὰ τὴν προσωπικότητα τῆς Ἀγίας. Γιατὶ θὰ βλέπαμε ὅτι αὐτὰ τὰ λείψανα δὲν εἶναι γυμνά ὀστά· πάνω τους ἀναπαύεται ἡ εὐωδιάζουσα καὶ φωτοφόρος Χάρη τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ καὶ μόνο θὰ μᾶς ἐπειθε γιὰ τὸ ὅτι ἡ Ἀγία Φιλοθέη θεώθηκε. Ἦταν τόσο μεγάλη καὶ δυναμικὴ προσωπικότητα, ὥστε δὲν ἔμεινε ἀπλῶς

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν οἱ προτάσεις αὐτὲς μποροῦν νὰ γίνουν δεκτὲς καὶ ἀπὸ τις Γερμανικὲς Ἀρχές, πρέπει νὰ ἐκφράσω καταρχὴ τὸς φόβους μου, πῶς θὰ υπάρξει ἴσως κάποια ἀντίσταση, γιατί μποροῦν νὰ ἐκληφθοῦν σὰν ἕνα καινούργιο πείραμα. Τὸ γεγονός ὅμως, ὅτι οἱ Γερμανοὶ δέχθηκαν περισσότερα μέχρι τώρα καὶ μάλιστα ἀρκούντως ἀλλοπρόσαλλα πειράματα ἐνισχύει τὴν ἄποψη, πῶς θὰ δεχθοῦν τις προτάσεις αὐτὲς, γιατί τελικὰ συμφέρον καὶ τὸς ἴδιους. Ὅμως τὸ ἰσχυρότερο ὄπλο ὑπὲρ τῶν προτάσεων αὐτῶν, εἶναι ἡ ἴδια ἢ ὀλοκληρωμένη ἀγωγή τῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ τους ἀποκατάσταση, πού μόνο τότε μπορεῖ νὰ εἶναι σωστή, ὅταν προϋποθέτει πετυχημένη σχολικὴ ἀγωγή. Εἶναι περιττὸ νὰ φέρω ἐδῶ πρόσθετα ἐπιχειρήματα. Ὑπάρχουν ὄντως πολλὰ.

Κατακλείοντας θάθελα νὰ ὑπογραμμίσω καὶ πάλι, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ μέλλοντος τῶν Ἑλλήνων στὴ Γερμανία, εἶναι θέμα καυτὸ καὶ ὀξύ. Ἡ ὀρθὴ καὶ μακρόπνοη λύση καὶ διευθέτησή του μὲ στόχο τὸ συμφέρον τῶν ἴδιων τῶν συμπατριωτῶν μας, ἀλλὰ καὶ τῶν δύο χωρῶν εὐρύτερα, ἐναπόκειται σὲ μεγάλο βαθμὸ στὶς πολιτικὲς δυνάμεις. Ὅμως πρέπει τόσο καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες τῆς Γερμανίας ὅσο καὶ προπαντὸς οἱ λοιποὶ ὑπεύθυνοι φορεῖς, στοὺς ὁποίους συγκαταλέγεται ἀναμφισβήτητα καὶ ὁ κληρὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας, νὰ συνειδητοποιήσουν τὴν κατεῦθυνση πρὸς τὴν ὁποία μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀναζητηθεῖ ἡ λύση. Μόνον ἔτσι θὰ ἀναγκασθοῦν ἴσως καὶ οἱ πολιτικοὶ νὰ προχωρήσουν σὲ ἀνάλογες πράξεις.

Μὲ τις σκέψεις, πού ἐξέθεσα πιὸ πάνω, προσπάθησα ἀπὸ κάποια ἀνεπηρέαστη σκοπιὰ νὰ ἀναλύσω τὴν κατάσταση καὶ κάνω ἐφαρμοσίμες προτάσεις. Ἡ ἀνάλυση καὶ οἱ προτάσεις ἔγιναν μὲ κάποια συντομία. Ἐλπίζω παρὰ τὴ συντομία νὰ ἔδωσα μερικὰ ἐρεθίσματα, πού θὰ γίνουν ἴσως ἀφορμὴ γιὰ μιὰ καρποφόρα καὶ ὀφέλιμη ἐπανεξέταση τῆς μέχρι τώρα πολιτικῆς.

(Τέλος)

ΘΕΟΔ. ΣΤ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Καθηγητῆς Παν)μίου Μονάχου

στήν ιστορία, ἀλλὰ μένει στήν αιωνιότητα. Γιατί «ἐμοιάζε στον Υἱὸ τοῦ Θεοῦ» (Ἐβρ. 7,3) καὶ ἔτσι μετασχημάτισε τὸν βίον της σὲ ἀπαρχὴ τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ἐπειδὴ ὅμως, δὲν ἔχουμε τέτοια μάτια διακρίσεως, γι' αὐτὸ θὰ προχωρήσουμε ἀλλιῶς. Θὰ διαπιστώσουμε τὴν ἀξία τοῦ δένδρου ἀπὸ τοὺς καρπούς, δηλ. θὰ δοῦμε τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἁγίας ἀπὸ τὴν θαυμαστὴ παρουσία καὶ τὴν προσφορὰ της.

Πῶς ἀναπτύχθηκε αὐτὸ τὸ ὑψικόμο δένδρο, τὸ ριζωμένο στὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ ὑψωμένο στὸν οὐρανὸ; Ἄσφαλῶς ὄχι αὐτόματα. Καὶ αὐτὴ ἡ Ἁγία ἀνατράφηκε καὶ ἐπρόκοψε σ τ α δ ι α κ ἄ σ τὴ σωματικὴ ἡλικία καὶ στὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Μπορεῖ νὰ ἦταν θεόσταλη, ἀλλὰ δὲν ἦταν ο ὄ ρ α γ ο κ α τ ἔ β α τ η. Ἡ ἁγία προσωπικότητά της διαμορφώθηκε σιγά - σιγά. Ἀπὸ τὴ στιγμή τῆς συλλήψεως, θὰ λέγαμε. Γιατί γεννήθηκε μετὰ ἀπὸ πολλές προσευχὲς καὶ ἐλεημοσύνης καὶ δάκρυα, κατόπιν θαύματος τῆς Παναγίας. Καὶ μεγάλωσε συχνάζοντας σὲς ταπεινὲς ἐκκλησιῆς καὶ τὰ μοναστήρια, «ἀναπνέοντας τὸν Χριστό», ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Μ. Ἀντώνιος.

Ἡ παιδικὴ ἀ π λ ὄ τ η τ α ἀπὸ τὴ μιά, καὶ ἡ προσευχὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη, μαζί με τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἀ γ ω γ ῆ τοῦ παπαδάσκαλου, τὴν βοήθησαν, ὥστε νὰ διαμορφώσει μ ε τ ῆ ν Χ ἁ ρ ῆ τ ο ὦ Χ ρ ι σ τ ο ὦ μ ι ἄ ἁ κ ἔ ρ α ι α, ὅ γ ι ῆ καὶ δ υ ν α μ ι κ ῆ π ρ ο σ ω π ι κ ὄ τ η τ α. Ἀκέραια πρὸς τὸν Θεό, ὑγιὴ ὡς πρὸς τὴν ἴδια καὶ δυναμικὴ πρὸς τοὺς γύρω της.

Ἡ δυναμικότητα αὐτὴ τῆς Ἁγίας φανερώθηκε μετὰ τὴν δημιουργία ἐνὸς ἀνεκτίμητου ἔργου, τὸ ὁποῖο συνελήφθη καὶ καρποφόρησε, ἀκόμη κι ὅταν ἡ Ἁγία ἔφυγε ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον.

Αὐτὸ συνέδη, γιατί ἡ ἁγία Φιλοθέη σ υ ν ἔ λ α β ε καὶ π ρ α γ μ ἄ τ ω σ ε μετὰ τὸν φωτισμὸ τοῦ Χριστοῦ τ ὸ ἔ ρ γ ὸ τ ῆ ς Ἐ κ κ λ η σ ι ἄ ς στὴ συγκεκριμένη ἐκείνη ἐποχὴ καὶ γιὰ τὶς συγκεκριμένους ἀνάγκες τῆς τουρκοκρατούμενης Ἀθήνας τοῦ 16ου αἰώνα. Γιὰ 40 χρόνια, ἦταν ἡ προφητικὴ φωνή, ἡ φιλανθρωπία, ἡ ἱεραποστολή, ἡ ζωντανὴ καὶ δημιουργικὴ ἔκφραση τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μάλιστα σὲ τρομερὰ δύσκολες, ζοφερὲς καὶ ἐπικίνδυνες ἡμέρες. Ὅ,τι ἔκαναν δηλ. οἱ Βασιλεῖοι καὶ οἱ Χρυσόστομοι καὶ οἱ Φώτιοι στὸ Βυζάντιο. Ὅ,τι ἔκαναν ὅλοι οἱ νεομάρτυρες καὶ ὁ ἅγιος Πατροκοσμάς στὰ ἴδια χρόνια τῆς σκλαβιάς. Γι' αὐτὸ ἐπέζησε τὸ ἔργο της, ὅπως ἐπέζησε καὶ ἡ προσφορὰ ἐκείνων.

Μὰ ἂς πάρουμε τὰ πράγματα μετὰ τὴ σειρά.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου καὶ κυρίως τῶν γονέων της, ἔμεινε ἀποκλειστικὸς διαχειριστὴς τῆς μεγαλύτερης κινήτης καὶ ἀκίνητης περιουσίας στήν ἄσημη καὶ κακομοιριασμένη Ἀθήνα. Θὰ μπορούσε, λοιπόν,

νὰ ζήσει τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ της μέσα ἀπὸ τὴν ἀσφαλῆ ἀνεση τοῦ ἀρχοντικοῦ της καὶ νὰ ἀσκεῖ κάποια γενναϊὸδωρη φιλανθρωπία, χωρὶς νὰ διακινδυνεύει.

1) Ἡ Ἁγία ὅμως οὔτε κἀν διανοήθηκε νὰ ἐγκλωβισθῆ στὰ ἀτομικὰ καὶ τὰ οἰκογενειακὰ της συμφέροντα. Γιατί ἀπὸ μικρὴ, μετὰ τὴν προσευχὴ, τὴν μελέτη καὶ τὴν θ. λατρεία, «ἀνέπνεε τὸν Χριστό». Καὶ ὁ Χ ρ ι σ τ ὸ ς τ ῆ ς ἐ ν ἔ π ν ε υ σ ε ἔ ν α μ ε γ α λ ὸ π ν ο ὦ ἔ ρ γ ο δ ι α κ ο ν ῖ α ς, ἀναγεννήσεως καὶ πνευματικῆς ἀντιστάσεως, σὰν ἀντίδοτο στήν παρακμὴ καὶ τὸν ἀφανισμὸ τῆς Ρωμησοῦνης.

Δ ἐ ν ἀ ρ κ ἔ σ τ η κ ε λ ο ι π ὸ ν σ' ἔ ν α μ ο ἰ ρ α σ μ α τ ὶ ν ἀ γ α θ ὶ ν της ὥστε νὰ ζήσει, μετὰ, μιὰ ἡσυχὴ καὶ ἀμέριμνη ἀσκητικὴ ζωὴ, ὅπως ποθοῦσε ἀπὸ μικρὴ. Τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὸν συγκεκριμένο τόπο καὶ χρόνον ἦταν διαφορετικὸ. Ὁ ὑπόδουλος λαὸς δὲν εἶχε ἐσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς προϋποθέσεις, γιὰ νὰ διαχειρισθῆ τὴν ὕλικὴ ἀνεση με σ τ ὸ χ ο τὴν ἀφύπνιση καὶ τὴν ἀνάστασή του. Θὰ δεχόταν τὴν προσφορὰ της, χωρὶς νὰ μπορεῖ μόνος του νὰ ἀλλάξει ἀποφασιστικὰ τὶς συνθήκες τῆς ὑποτελείας καὶ τὴν νοσοτροπία τοῦ ραγιᾶ, δηλ. τὴν ζωὴ του σὲ παρὸν καὶ τὸ μέλλον του. Θὰ περνοῦσε λίγα χρόνια κάπως ἀνετα καὶ θὰ ξαναγύριζε στήν ἴδια κατάσταση, ἐφόσον ἡ μοιρασμένη περιουσία θὰ γινόταν καὶ πάλι ἔρμαιο τοῦ κατακτητῆ με καταπατήσεις καὶ φορολογίες...

2) Ἡ Ἁγία Φιλοθέη ἔκανε κάτι πρὸς τὸ δύσκολο. Τὰ θυσιάσε ὅλα καὶ πρὸς πολὺ θυσιάσε ὀλόκληρη τὴν περιουσία τῆς καρδιάς, της, γιὰ νὰ δημιουργήσῃ ἔ ν α μ α κ ρ ο π ρ ὸ θ ε σ μ ο ἔ ρ γ ο.

Ὁργάνωσε ἕνα μοναστήρι μετὰ ἑκατὸν πενήντα μοναχῆς, πού ἦταν ἀφοσιωμένους ὄχι μόνον στήν προσευχὴ, ἀλλὰ καὶ στήν διαπαιδαγώγηση πολλῶν νεανίδων, πού διαφορετικὰ καμιά ἀγωγή δὲν θὰ λάβαιναν καὶ, τὸ χειρότερο, ἦταν ὑποψήφια θύματα τῆς τουρκικῆς θηριωδίας. Ἐπιπλέον, ἔδρασε μετόχια, ὅπου φυγάδευε ἄλλες κατατρεγμένους νέες. Ἐνα τέτοιο ἐπίτευγμα ἀποτελοῦσε ἀσφαλῶς καρπὸ δυναμισμοῦ, τόλμης καὶ προφητικῆς διοράσεως. Ἡ Ἁγία κύτταζε πρὸς τ ὸ μ ἔ λ λ ο ν τ ο ὦ γ ἔ ν ο υ ς, τροφοδοτώντας μετὰ τὴν Ἐλληγορθόδοξη παράδοση τὰ νεαρὰ κορίτσια, τὶς αὐριανὲς μητέρες.

Κοντὰ της εὑρισκαν καταφύγιο καὶ τυραννισμένους σκλάβους μωαμεθανῆς ἄλλες γίνονταν χριστιανῆς καὶ μοναχῆς, καὶ ἄλλες ἔφευγαν γιὰ ἀσφαλέστερο μέρος. Μόνο ἕνας Ἅγιος θὰ μπορούσε νὰ φανερώσει μιὰ τέτοια ἀγάπη, δίχως ρατσισμοῦς, ὅ λ ἔ π ο ν τ α ς κ ἄ θ ε ἄ ν θ ρ ω π ο μ ἔ τ ὸ β λ ἔ μ μ α τ ο ὦ Χ ρ ι σ τ ο ὦ. Κι αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ ἀγάπη, λέει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς, εἶναι ἡ γνήσια, πού θυσιάζεται τὸ ἴδιο γιὰ ὅλους.

Δὲν στάθηκε ὅμως ὡς ἐδῶ. Ἴδρασε, ἀκόμη, ὄρφαγο-τροφεῖο, νοσοκομεῖο, ξενώνα, γηροκομεῖο καὶ ὅλα αὐτὰ

—την καινούρια δηλ. Βασιλειάδα— τὰ ἔθεσε στήν ἴδια προοπτική.

3) Ξεκινούσε ἀπό τήν ἐξυπηρέτηση τῶν ὕλικῶν ἀναγκῶν καί προχωροῦσε σέ κάτι οὐσιωδέστερο καί μονιμότερο: στήν δημιουργία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος. Μὲ τίς μοναστηριακές προσευχές, τίς πνευματικές διδασχές, τίς νοηματοποιημένες (ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφότητος καὶ ἀγάπης) γιορτές, μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ἀγία καὶ ἱερὴ κοινωνία καὶ μὲ τὸ παράδειγμα τῆς καὶ μὲ τὰ θαύματα ποὺ κατὰ τὴν παράδοση ἐτέλεσε, ἀνεπτόρωνε τὸ ἠθικὸ ὅλων τῶν ὑποδούλων. Δίπλα τῆς μάθαιναν ὅτι ἦταν παιδιά τοῦ Θεοῦ, ἄνθρωποι μὲ ἀξία καὶ στόχο ὑψηλό· ὅτι αὐτὸν τὸν θεοχάρακτο σκοπὸ δὲν μπορούσε νὰ τὸν ματαιώσει ὁ κατακτητὴς· ζοῦσαν τὴν ἀδελφότητα, κι ἀνάπνεαν τὴν πνοὴ μιᾶς πιοβαθείας κι ἀπάτητης ἐλευθερίας: ἔτσι, μὲ ἀναστημένο πνευματικὰ τὸ φρόνημά τους, δημιουργοῦσαν μέσα τους ἀποθέματα ἡρωισμού καὶ ἀντιστάσεως ἐναντία στήν ὕλική καὶ ψυχική καταπίεση.

Κι ὅλα αὐτὰ χάρη στήν Ἁγία. Ἐπομένως, οἱ κατακτητὲς δὲν ἀστόχησαν, ὅταν ἐπιστράτευσαν ἐναντίον τῆς ὅλης τους τῆς θηριωδίας, τὸ θράδυ τῆς 2ας πρὸς τὴν 3η Ὀκτωβρίου τοῦ 1588, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δλονυκτίας ποὺ ἔκαναν γιὰ τὴν μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰεροῦ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου στὸ Μετόχι τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα στὰ Πατήσια. Αὐτὴ ἡ μοναχὴ ἀποτελοῦσε τὸν σοβαρότερο κίνδυνο γιὰ τὴν ἐξουσία τους. Μπορεῖ νὰ μὴν διέθετε ὄπλα, μετείχε ὅμως στήν ἀληθινὴ ζωὴ, κι αὐτὸ τῆς ἔδινε μίαν ἀκατάβλητη ἐπιμονὴ στὸ πνευματικὸ τῆς ἔργο.

Πίστεψαν, λοιπόν, πὼς ὅλα τελείωσαν, ὅταν, σὲ τεσσαράμισι μῆνες ἀπὸ τὸν ἁγιο ξυλοδαρμὸ τῆς, στίς 19 Φεβρουαρίου 1589, ἡ Ἁγία ὑπέκυψε στίς πληγές. Ἔψεσαν, ὅμως, ἔξω. Ἡ θεοφώτιστη Μοναχὴ καὶ Ἀθληφόρος δὲν στήριξε τὸ ἔργο τῆς στὸν ἑαυτὸ τῆς, ἀλλὰ τὸ οἰκοδόμησε πάνω στὸ ἀσάλευτο θεμέλιο τῆς πίστεως, ποὺ εἶναι ὁ Κύριός τῆς καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Ἔτσι, δὲν ἄφησε ἀπλῶς μιὰ ὕλική κληρονομιά, ἀλλὰ ἓνα ἀνεξάντλητο πνευματικὸ κεφάλαιο, τὴν φλόγα τῆς πίστεως —τὰ φτερά τῆς ἐλπίδος— τὴν θέριμη τῆς ἀδελφότητος, γιὰ νὰ ξεπηδήσουν ἀπὸ τίς μοναχὲς καὶ τίς νέες καὶ τὸν λαὸ νέες Φιλοθέες.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶδαμε πολὺ σύντομα τοὺς καρπούς αὐτοῦ τοῦ ὑψηλόκορμου δένδρου (τῆς ἁγίας Φιλοθέης), μὲ τοὺς ὁποίους τράφηκαν καὶ συντηρήθηκαν οἱ πρόγονοί μας, σὲ χρόνια φρικτοῦ πνευματικοῦ καὶ ἔθνικοῦ λιμοῦ. Δὲν ἀρκεῖ τὸ ὅτι τοὺς περιγράψαμε. Αὐτοὺς τοὺς ἴδιους καρπούς παραθέτει καὶ σὲ ἐμᾶς σή-

μερα ἡ Ἁγία, γιὰ νὰ τραφοῦμε. Τὸ μήνυμά τῆς εἶναι γεμάτο δημιουργικὴ πνοὴ καὶ γιὰ τὸ σήμερον. «Ἀποτελεῖτε, μᾶς λέει, τὴν Ἐκκλησία, γι' αὐτὸ καὶ ἔχετε τὸ προνόμιο νὰ πραγματοποιήσετε τὸ ἔργο τῆς στὴ συγκεκριμένη κοινωνία ποὺ ζῆτε. Μὴν περιμένετε νὰ φτιάξει μόνη τῆς ἡ κοινωνία. Ἔσεῖς νὰ τὴν ἀλλάξετε, ἀλλάζοντας —μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ— τὴν προσωπική, τὴν οἰκογενειακή, τὴν ἐπαγγελματική σας ζωὴ. Ἀναπνεύσατε μ' ὅλην σας τὴν δύναμη τὴν πνοὴ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν συνειδητὴ λατρευτικὴ ζωὴ, καὶ προσπαθήσατε μὲ ἀνανεωμένο τὸ αἷμα στίς φλέβες σας, νὰ φανερώσατε στὸν κόσμῳ ὅτι ἡ ζωὴ σας εἶναι ὁ Χριστός. Ἡ Ἐκκλησία τὴν ὁποία ἐδόξασα καὶ ἡ ὁποία αἰώνια μὲ δοξάζει, καλεῖ τὸν καθένα σας νὰ γίνεῖ ζωντανὸ μέλος τοῦ σώματός τῆς καὶ νὰ στοχεύει στήν αἰώνια ζωὴ, διακονώντας τὴν σωτηρία καὶ τῶν ἀδελφῶν του. Δὲν ζητάει, ὅμως, μιὰ κοινωνικὴ προσφορά ποὺ νὰ ἐξυπηρετῇ τὰ ἰδιοτελεῖ συμπερόντα τάξεων καὶ ἀτόμων. Θὰ ἐργασθῆτε, ἄλλοι μέσα στὸν κόσμῳ, κι ἄλλοι σὰν μοναχοὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸν ἀλλὰ καὶ στίς δύο περιπτώσεις ἀπεγκλωβισμένοι ἀπὸ τὸ γῆινο καὶ κοσμικὸ φρόνημα, τίς θνησιγενεῖς διδασκαλίες καὶ τὴν εἰδωλοποίηση τοῦ ἐγὼ σας. Γιὰ νὰ εἶναι ἡ προσφορά σας καρποφόρος (ἐκκλησιαστικὰ) καὶ σωστικὴ (προσωπικὰ), ἀγωνισθῆτε, γιὰ νὰ γεμίσατε μὲ τὴν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὸ σκεῦος τῆς καρδιάς σας. Ὅταν θὰ προσφέρετε ἀπὸ ἓνα τέτοιο ξεχείλισμα, τότε μόνον ἡ διακονία σας θὰ ἀποτελεῖ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὸν δικὸ σας τόπο καὶ χρόνον, ὅπως τὸ πραγματώσα κι ἐγὼ μὲ τὸν ὁσιακὸ καὶ ἀποστολικὸ καὶ μαρτυρικὸ μου βίον».

Αὐτὸ τὸ μῆνυμα τῆς μεγάλης Ἁγίας μας καὶ συμπροστάτιδος τῶν Ἀθηνῶν θὰ εἶναι εὐχῆς ἔργο, μὲ τίς ἐγκάρδιες εὐλογίες τοῦ Μακ. Πατρὸς καὶ Ἀρχιεπισκόπου μας, νὰ μεταπλάσει τὸ φρόνημα ὅλων μας ἐδῶ, τῶν εὐλαδῶν προσκυνητῶν, ὥστε νὰ γίνεῖ βίωμα καὶ μέλημα καθημερινόν.

Ἀρχιμ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ
Πρωτοσύγκελλος Ἱ. Ἀρχ) πῆς Ἀθηνῶν

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γεωργαδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνεῖται κανονικὰ ἡ ἀποστολὴ τῶν Περιοδικῶν.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ *

Νά πῶς περιγράφει τὸ περιοδικὸ «Ἀνάστασις» τὴν ἐξόρμηση αὐτή:

«ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗΝ.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν καὶ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας τόσοσιν αὐτοῦ ὅσον καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας του, διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας εἰς αὐτὴν προσέφευγεν, ἢ ἑνδεκαμηλὴς ὁμάς τῶν φοιτητῶν τοῦ Οἰκοτροφείου μας κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον.

Οἱ φοιτηταί, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πνευματικὸν τοῦ Οἰκοτροφείου π. Τιμόθεον, ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Κίτρους καὶ ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, «διήρχοντο κατὰ τὰς κόμας εὐαγγελιζόμενοι» τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ θ. Κηρύγματος —ἐν ἐκκλησίαις καὶ ὑπαίθρῳ— καὶ διὰ τῶν Κατηχητικῶν μαθημάτων πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν Σχολείων.

Οἱ συμμετασχόντες φοιτηταί, ἐκφράζουν καὶ ἀπὸ τὴν στήλην αὐτὴν, τὰς ἰδικὰς τῶν εὐχαριστίας, πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Βαρνάβαν, διὰ τὴν πολύτιμον εὐκαιρίαν πρὸς δρᾶσιν πού τοὺς ἔδωσαν καὶ διὰ τὴν συμβολὴν τῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς κηρυκτικῆς αὐτῆς ἱεραποστολικῆς ἐξορμήσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν, ὡς οἱ ἴδιοι πιστεύουν, πολλὰ πνευματικὰ ὀφέλη ἀπεκόμισαν».

Τὰ συναισθήματα πού ἔζησαν οἱ φοιτηταὶ στὴν ἐξόρμηση αὐτὴ ἐκφράζει τὸ κείμενο πού ἀκολουθεῖ. Ἔχει τίτλο «Εἰς τὰ πρῶτα βήματα» καὶ δημοσιεύθηκε στὸ ἴδιο φοιτητικὸ περιοδικὸ «Ἀνάστασις», Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1954, ἀριθ. 7-8 σ. 12.

«Ἡ περιοχὴ τῆς ἀποστολῆς μας εἶναι στὶς ρίζες τοῦ Ὀλύμπου. Κάθε ἕνας ἀπὸ μᾶς ἔχει λίγα χωριά εἰς τὸν «τομέα» τῆς δράσεως του. Λίγα χωριά πού φυτεμένα στὸν κάμπο ἢ σκαλωμένα στὰ βουνά, λαχταροῦν, ὅπως τὴν δροσιά τῆς βροχῆς στὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ, τὴ δροσιά τῶν λόγων τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀρχίζομεν λοιπὸν στὶς 2 τοῦ Ἰουνίου τὴν σπορά, μὲ βαθιὰ πίστι, πὼς καὶ γιὰ μᾶς ὁ αὐξάνων θὰ εἶναι ὁ Κύριος.

Γιὰ πολλοὺς μας ἡ πορεία τούτη εἶναι ἡ πρώτη ἱεραποστολική. Γιὰ ἐμᾶς τοὺς «ἀρχαίους» εἶναι πολλὰς οἱ δυσκολίες πάνω ἐδῶ, μὰ ὄχι ἀνυπέροβλητες. Πάντα σὰν ὑπάρχει ὁρμὴ πού τὴν γεννᾷ ὁ πόθος νὰ βοηθήσῃ τὸν συνάνθρωπό σου, οἱ δυσκολίες ξεπερνιοῦνται. Κι ἐμεῖς ποθοῦμε βαθειὰ νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς. Ἀκόμη κάτι ἄλλο μᾶς δίνει θάρρος

ἐδῶ. Ἀπέναντί μας βλέπομε τὸν Ὀλυμπο βουβὸ τώρα. Τώρα δὲν τοῦ μένει παρὰ μονάχα μιὰ ἀνάμνησι τοῦ παλιοῦ του μεγαλείου, πού ἡ τραγικὴ ἀναζήτησι τοῦ θείου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ἔπλεξεν γύρω του. Ἡ πλάνη πὰ εἶναι διαλυμένη, κι ἡ κορφή του τώρα δὲν πιστεύεται κατοικητήριον θεῶν, γιὰτὶ ἕνας Παῦλος τοὺς σκόρπισεν, διαλύοντας τοὺς μύθους πού τοῦ ἔδιναν ζωὴ. Τώρα μιὰ ἄλλη μορφή δεσπόζει ἀπ' ἄκρου σ' ἄκρου στὸ βουνό, ὁ ἅγιος, ὁ Ὅσιος Διονύσιος. Ἔτσι ἔγινε μετὰ Χριστοῦ. Ὅλα πῆραν τὴ χάρι τοῦ ἑξαγιασμοῦ. Κι αὐτὸς ὁ Ὀλυμπος, τὸ κέντρο τῆς εἰδωλολατρικῆς πλάνης, εἶναι ἐξαγγισμένος ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τὶς προσευχῆς τοῦ ἀσκητῆ.

Ὡ Κύριε, μετὰ ἀπ' τὸ κάθε κήρυγμά μας, Σὺ σπάσε μὲ τὸ σφυρὶ τῆς χάριτός Σου τὸ εἶδωλο, πού στὴν καρδιά τοῦ κάθε ἀνθρώπου μένει, τὸ εἶδωλο τῆς ἁμαρτίας. Τέτοια λόγια ἀνεβαίνουν στὸ στόμα, ξεχυλισμένα ἀπ' τὴν καρδιά μας μετὰ τὸ κάθε κήρυγμά μας.

Μὲ τέτοιες σκέψεις καὶ συναισθήματα βαδίζομε τὸ δρόμο τῆς ἀποστολῆς μας. Ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ. Δὲν πρέπει νὰ μείνῃ κανένα. Μιλοῦμε ὅπου κι' ὅταν μποροῦμε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Κάθε Κυριακὴ πρέπει νὰ περάσομε τρία καὶ τέσσερα χωριά, σχεδὸν πάντα πεζοί, γιὰτὶ τὴ μέρα αὐτὴ τοὺς βρίσκομε ὅλους μαζεμένους στὰ χωριά. Ἀρχίζομεν πρῶτ' καὶ ἡ νύχτα μᾶς βρίσκει στὴν ἴδια στάσι: τυλιγμένους στὸ μαῦρο ῥάσο, ἀνάμεσα σ' ἀνθρώπους πού ἀπληστα ἀκοῦν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἀλήθεια πὼς κουραζόμαστε, μὰ 'κεῖνα τ' ἀθῶα μάτια τοῦ χωριάτη ἔχουν τὴ δύναμι νὰ μᾶς ξεκουράζουν. Ὁ πόθος του ν' ἀκούσῃ, ἢ λαχτῆρα του νὰ μάθῃ τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, τὰ ροζιασμένα χέρια, καὶ τ' ἀυλακωμένο ἀπ' τὸν τίμο ἰδρῶτα τῆς δουλειᾶς πρὸσωπό του, σὲ ξεκουράζουν.

Ἀλήθεια, εἶναι ἀσύγκριτη εὐτυχία ἢ περιπέτεια πού γιὰ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ ὑποφέρει ὁ κήρυκᾶς Του. Καὶ δὲν εἶναι ἡ δόξα τοῦ δικοῦ μας ὀνόματος πού μᾶς μετᾷ, γιὰτὶ γιὰ μᾶς πολλὲς φορὲς δὲν βρίσκεται μέρος ν' ἀναπαύσομε τὸ κουρασμένο κορμί μας. Μεθοῦμεν ὅμως μὲ τὴν ἰδέα πὼς μπορεῖ μὲ τὰ λόγια πού λέμε, πού δὲν εἶναι δικὰ μας μὰ δικὰ Του, ν' ἀνοιχθῇ μιὰ ψυχὴ, γιὰ νὰ μπορέσῃ ν' ἀναπαυθῇ ἐκεῖ ὁ ὄχι τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δικαίαι εἶχεν παραπονεθῇ «οὐκ ἔχει πού τὴν κεφαλὴν κλίνη». Γ. Αν.

Ἐπὶ πολλὰ χρόνια οἱ ἱεραποστολικὲς ἐξορμήσεις συνεχίζονταν μὲ τὴν ἴδια διάθεση ἐκ μέρους τῶν οἰκοτρόφων. Σὲ παλαιὰ προγράμματα ἱεραποστολικῶν ἐξορμήσεων συναντᾶμε ὀνόματα καταξιωμένων σήμερα κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θεολόγων. Γιὰ τὴν ἱστορία τὰ ἀναφέρουμε:

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 193 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

Ἀπὸ ἐκδρομῆ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου στὸ Ὁρφανοτροφεῖο Βουλιαγμένης (1955).

Α. ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ ΕΙΣ ΙΕΡΑΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ ΑΤΤΙΚΗΣ 1959

1. Φειδᾶς Βλάσιος, Ἱ. Ναὸς Ζωοδόχου Πηγῆς - Λιόπεσι.
2. Κανελλόπουλος Ἄνδρ., Ἱ. Ναὸς Εὐαγγελισμοῦ - Καλύβια.
3. Δρόιτσας Δημ., Ἱ. Ναὸς Ἁγ. Ἰωάννου - Μαρκόπουλον.
4. Διαμάντης Εὐάγ., Ἱ. Ναὸς Ἁγ. Δημητρίου - Κερατέα.
5. Δημητρόπουλος Σοφ., Ἱ. Ναὸς Ἁγ. Θεοδώρων - Ἀνάβυσσος.
6. Χαραμαντᾶς Γεώργιος, Ἱ. Ναὸς Ἁγ. Εἰρήνης - Παλ. Φώκαια.
7. Καζανάκης Ἰωάννης, Ἱ. Ναὸς Εὐαγγελισμοῦ - Λαύριον.
8. Μπαϊρακτάρης Λουκᾶς, Ἱ. Ναὸς Κοιμ. Θεοτόκου - Χαρβάτι.
9. Σούγγας Σωτήριος, Ἱ. Ναὸς Κοιμ. Θεοτόκου - Σπάτα.
10. Θεοχάρης Δημήτριος, Ἱ. Ναὸς Γεν. Χριστοῦ - Σπάτα.

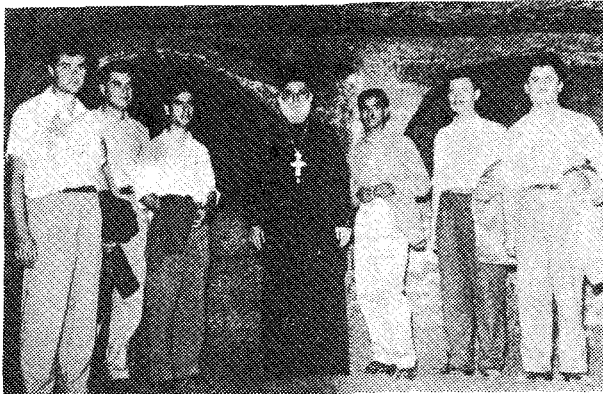
Β. ΟΜΑΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑ- ΤΟΣ, ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΑΜΑΡΕΪΤΙΔΟΣ 1961

Τὴν Κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδος, 7ην τρ. μηνὸς θὰ κηρύξουν τὸν θεῖον λόγον εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Κορινθίας κατὰ τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορινθίας οἱ κ.κ. φοιτηταί:

1. Βασίλειος Καραγιώργος.
2. Φώτιος Παπασαλοῦρος.
3. Κωνσταντῖνος Σταύρου.
4. Κωνσταντῖνος Τσολάκης.
5. Ἐπιφάνιος Σολομωνίδης.
6. Ἀντώνιος Γαϊτάνης.
7. Βασίλειος Δρύλλης.
8. Γεώργιος Μαυρομαρᾶς.
9. Γρηγόριος Σμάνης.
10. Σπυρίδων Ἀντωνόπουλος.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐξορμήσεις μὲ καθαρὰ θρησκευτικὸ χαρακτήρα οἱ φοιτηταὶ ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκη πρωτοπορίας γιὰ τὴ διοργάνωση συλλαλητηρίων καὶ παλλαϊκῶν συγκεντρώσεων γιὰ τὸ καιρὸ θέμα τῆς Κύπρου. Πρωτοστατοῦσαν σὲ διάφορες πόλεις ἀπὸ τὴν Ὁρεστιάδα μέχρι τὴν Κρήτη στὴν ἀφύπνιση τοῦ λαοῦ γιὰ τὰ

δίκαια τῶν σκλαβωμένων ἀδελφῶν Κυπρίων καὶ μὲ φλογερὲς ὁμιλίες διεφώτιζαν τὸ κοινό.

Ὁ Διευθυντὴς Πρωτοπρ. π. Ἰωάννης Ράμφος μὲ φοιτητὰς τοῦ Οἰκοτροφείου στὶς κατακόμβες τῆς Μήλου.

Οἱ ἐκδρομὲς ποὺ ἐπραγματοποιῦντο σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἦταν κι αὐτὲς μιὰ πτυχή τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ψυχαγωγικὸ χαρακτήρα τους εἶχαν καὶ ἱεραποστολικό. Οἱ φοιτητὰι ὅπου μετέβαιναν τελοῦσαν θείες Λειτουργίες, ἐκφώνουσαν κηρύγματα, ἐπεσκέπτοντο ἰδρύματα καὶ Σχολεῖα, διένεμαν ἐποικοδομητικὰ φυλλάδια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἡ παρουσία τῶν ἐκδρομῶν θεολόγων φοιτητῶν τῆς Ἐκκλησίας ἦταν ἕνα γεγονός γιὰ τὴν ἐπαρχία. Παντοῦ οἱ φοιτητὰι ἐσκόρπιζαν τὴν αἰσιοδοξία καὶ τὴν ἐλπίδα. Οἱ Μητροπολίται τοὺς ἐδέχοντο μὲ πολλὴ χαρὰ, γιὰ τὸν ἐξέλεον σὰν δικὰ τους παιδιά. Ἡ ὠφέλεια ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀναστροφή ἦταν μεγάλη. Γιὰ τοὺς τότε φοιτητὰς οἱ ἐκδρομὲς στὶς κατακόμβες τῆς Μήλου, στὰ Μετέωρα, στὴν ἁγία Λαύρα, στὸ Ἀρκάδι, στὸ Ἅγιο Ὅρος καὶ στὴν Τήνο θὰ μείνουν ἀξέχαστες. Καὶ γιὰ τοὺς νεωτέρους φοιτητὰς ἄλλες σὲ ἄλλους τόπους ὅπως στὰ προσκυνητάματα τῆς Πελοποννήσου, στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸ Ρῶσσο, στὴν Θεσσαλονίκη, Κοζάνη καὶ Ἠπειρο ἔχουν ἀποτυπώσει στὶς καρδιὲς ἱερὲς ἐμπειρίες καὶ βιώματα ἀνεξίτηλα.

Ἡ ἔνωσις τῶν ἀποφοιτῶν

Μὲ σκοπὸ τὴ διατήρησις ἐνότητος καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἀποφοιτῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου ἀποφασίσθηκε τὸν Ἰούνιο τοῦ 1959 ἡ ἰδρυσις «Ἐνώσεως τῶν ἀποφοιτῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας». Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Καταστατικοῦ τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 9962 καὶ ἀπὸ 29 Ἰουλίου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν συνήλθε τὸ πρῶτο Διοικητικὸ Συμβούλιο τὸ ὁποῖο ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς: Ν. Παδουβᾶ Πρόεδρο, Δ. Καραϊσάκη Ἀντιπρόεδρο, Φ. Βασιλόπουλο Γενικὸ Γραμματέα, Γ. Παπαδάκη Εἰδ. Γραμματέα καὶ Ἡρ. Βακιριτζῆ Ταμία. Σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικὸ σκοπὸς τῆς ἐνώσεως ἦταν:

«Ἡ διατήρησις τοῦ μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ συνδέσμου καὶ ἡ ἐν τῷ πνεύματι τῆς ὀρθοδόξου χριστιανι-

κῆς διδασκαλίας συνεργασία τούτων πρὸς ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης καὶ πρὸς συντονισμένην καὶ συστηματικὴν χρησιμοποίησιν τῆς μορφώσεως καὶ τῆς δραστηριότητος αὐτῶν, ἐπ' ὠφέλεια τοῦ ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ προγράμματος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συντελουμένου παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ πνευματικοῦ ἔργου».

Μέλη τῆς ἐνώσεως ἦταν: α) Τακτικά: οἱ διατελέσαντες τρόφιμοι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, πτυχιούχοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. β) Ἐκτακτά: οἱ ἀπόφοιτοι καὶ τεταρτοετῆς φοιτητὰι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, (μὴ πτυχιούχοι) καὶ γ) Δόκιμοι: οἱ τρόφιμοι πρωτοετῆς, δευτεροετῆς, τριτοετῆς φοιτητὰι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου. Σύμφωνα μὲ τὸ 5ο ἄρθρο τοῦ Καταστατικοῦ ὀρίζετο ὅτι «τὰ τακτικά, ἔκτακτα καὶ δόκιμα μέλη τῆς Ἐνώσεως ὑποχρεοῦνται ὅπως δι' ὅλων αὐτῶν τῶν δυνάμεων συμβάλλουσι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς μετέχοντα ἀνελλιπῶς τῶν ἐκάστοτε ἐγκρινομένων προγραμμάτων δράσεως καὶ ἐν γένει διαγόντα καὶ ἐργαζόμενα συμφώνως πρὸς αὐτόν».

Ἡ ἔνωσις ἔδωσε μιὰ καλὴ παρουσία γιὰ μερικὰ χρόνια, ἀλλὰ ἀτόνησε καὶ αὐτοκαταργήθηκε.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Θεόκλητος († 1962) στὴν εἴσοδο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη μὲ τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴ κ. Α. Φυτράκη, τοὺς Διευθυντὰς καὶ σήμερα Σεβ. Μητροπολίτας Κορίνθου κ. Παντελεήμονα, Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, Σάμου κ. Παντελεήμονα, τοὺς Πρωτοπρ. Ἐμμανουὴλ Μυτιληναῖο καὶ Ἰωάννη Ράμφο, Διευθυντὴ τοῦ Οἰκοτροφείου καὶ τοὺς ἐπὶ πτυχίῳ Οἰκοτρόφους (9 Ἰουνίου 1958).

(Σημ. Πολλὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα ἔχουν ληφθεῖ ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Ἀνάστασις» ποὺ ἐξέδιδαν τότε οἱ φοιτητὰι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μὲ ὑπεύθυνο τὸν φοιτητὴ Π. Πάσχο. Συγκεκριμένα γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Οἰκοτροφείου βλ. Μ. Α.Ο., Ἱστορία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, «Ἀνάστασις», ἔτος Α' ἀριθ. 1 σ. 6, ἀρ. 2-3 σ. 6 καὶ ἀρ. 4-5 σ. 6).

(Συνεχίζεται.)

Ἀρχιμ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ
Διευθυντὴς Ὑπηρεσιῶν Ἀποστολικῆς Διακονίας

Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Βάσει τῶν παραμυθητικῶν ἐπιστολῶν του)

Ἡ στάση τοῦ Μ. Βασιλείου ἔναντι τοῦ θανάτου ἐκφράζεται ἐμφανέστερα στίς παραμυθητικές ἐπιστολές του¹. Σ' αὐτές, παρηγορώντας καὶ ἐνισχύοντας ἐκείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ θάνατος πῆρε προσφιλή πρόσωπα, χρησιμοποιοῦν μιὰ σχεδὸν παγομοιότυπη μέθοδο παραμυθίας, ἢ ὅποια περιλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα στάδια:

Κ α τ' ἄ ρ χ ἦ γ, γνωρίζοντας πολὺ καλὰ ὅτι εἶναι σκληρὸ καὶ πικρὸ τὸ κεντρί τοῦ θανάτου, ὅτι ἡ πληγὴ τοῦ χωρισμοῦ κάνει τὴν ψυχὴ ἐκείνου ποὺ ἔχασε ἀγαπημένο του πρόσωπο νὰ ἀλγεῖ² καὶ νὰ θλίβεται ἀφόρητα³, ἄ ρ χ ἰ ζ ε ἰ σχεδὸν πάντα τὴν ἐπιστολή του μ ἐ τ ἦ γ ἄ ν α γ ν ὴ ρ ἰ σ ἦ τ ἦ ς μ ε γ ἄ λ ἦ ς «σ υ μ φ ο ρ ᾶ ς»⁴ ποὺ ἐπληξε τοὺς ἀποδέκτες τῶν ἐπιστολῶν του.

Ἡ ἀναγνώριση αὐτῆ τοῦ «συμβάντος κακοῦ»⁵ ἀκολουθεῖται σχεδὸν πάντοτε ἀπὸ τ ἦ γ ἄ π α ρ ἰ θ ἡ μ ἠ σ ἦ κ α ἰ τ ἦ γ ἕ ξ α ρ σ ἦ τ ὦ ν ἄ ρ ε τ ὦ ν κ α ἰ τ ὦ ν χ α ρ ἰ σ μ ᾶ τ ω ν τ ο ὦ ἄ π ε λ θ ὄ ν τ ο ς ποὺ ἀποδεικνύουν πιὸ ὀδυνηρὴ τὴν στέρησή του⁶. Αὐτὴ ἡ ἀπαρίθμηση γίνεται σ' ὅλες τίς παραμυθητικές ἐπιστολές του, καὶ σὲ τόνο ἀνάλογο πρὸς τὴν κάθε περίπτωση, ἀποκτᾶ ὅμως ἰδιαιτέρως ἐντονο συναισθηματικὸ χρῶμα στὴν περίπτωση ποὺ ὁ ἀπελθὼν εἶναι νήπιον ἢ παιδί⁷. Ἐδῶ ἡ περιγραφὴ τῶν θετικῶν στοιχείων τοῦ χαρακτήρα τοῦ ἀπελθόντος καὶ τῶν ἰδεωδῶν οἰκογενειακῶν προϋποθέσεων ποὺ προμήνυαν ἐξαι-

ρητικὰ εὐδοίωγη τὴν ἐξέλιξή του προσλαμβάνει πολλές φορές τὸ χαρακτήρα θρήνου ἀρχαίας ἐλληνικῆς τραγωδίας⁸. Ἀλλὰ καὶ στὴν περίπτωσι θανάτου τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων⁹, καθὼς καὶ στὴν περίπτωση τοῦ θανάτου ἐπιφανῶν ἐπισκόπων¹⁰, ἢ ἀπαρίθμηση τῶν ἀρετῶν τοὺς προσλαμβάνει ὑψηλοὺς συναισθηματικούς τόνους¹¹.

Σ τ ἦ σ υ ν ἔ χ ε ἰ α, μετὰ τὴν ἀναγνώριση τοῦ

8. Πρβλ. 55, 18, 21-25: «Ὁίκου λαμπροῦ διαδοχῆ, ἔρεισμα γένους, πατρίδος ἐλπίς, γονέων εὐσεδῶν βλάστημα ὑπὸ μυρίαις εὐχαῖς, ἐντραφέν, ἐν αὐτῷ τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας ὢν, ἐκ μέσου τῶν πατρικῶν χειρῶν ἀναρπασθεὶς οἴχεται. Ταῦτα ποῖαν ἀδύμωτον φύσιν οὐχ ἱκανὰ ἐκλύσαι καὶ εἰς συμπάθειαν ἀγαγεῖν;» κ.ε. 55, 20, 6-15: «Παῖδα ἐξημιώθης ὄν περιόντα μὲν ἐμακάρισαν πᾶσαι μητέρες καὶ ἠῤῥξαντο τοὺς ἑαυτῶν τοιοῦτους εἶναι, ἀποθωνόντα δὲ ἐστέναξαν, ὡς ἐκάστη τὸν ἑαυτῆς γῆ κατακρύψασα. Ἐκείνου ὁ θάνατος πληγὴ ἐγένετο πατρίδων δύο, τῆς τε ἡμετέρας καὶ τῆς τῶν Κιλίκων. Ἐκείνῳ τὸ μέγα καὶ περιφανὲς γένος συγκατέπεσεν, ὡσπερ ἐρείσματος ὑφαιρεθέντος κατασεισθὲν. Ὡ συνάντημα πονηροῦ δαίμονος, πόσον ἴσχυος κακῶν ἐξεργάσασθαι. Ὡ γῆ τοιοῦτον ἀναγκασθεῖσα ὑποδέξασθαι πάθος. Ἐφριξε τάχα καὶ ὁ ἥλιος, εἴ τις αἰσθησὶς αὐτῷ. τὸ σκυθρωπὸν ἐκείνο θέαμα. Καὶ τί ἂν τις τοσοῦτον εἴποι ἄλλο ἢ ἀμυχανία τῆς ψυχῆς ὑποβάλλει;». 55, 337, 19-21: «Καὶ τῷ ὄντι πολλῶν θαυρῶν καὶ στεναγμῶν ἄξιον, ἐκπέμφαντα παῖδα ἐν αὐτῷ τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας ἐπὶ λόγων ἀσκησὶν ὑποδέξασθαι σιωπῶντα τὴν μακρὰν ταύτην καὶ ἀπειρητὴν σιωπήν» καὶ σειρὲς 30-34: «Ὁίχεται παῖς αὐτὸ τῆς ἡλικίας ἄγων τὸ δῖοσιμον, διατρέπων ἐν χοροῖς δημηλικῶν, ποθεινὸς διδασκάλους, ἀπὸ φιλήσ τῆς ἐντεύξεως εἰς εὐνοίαν θυνάμενος καὶ τὸν ἀγριώτατον ἐπισπάσασθαι, ὄξυς ἐν μαθήμασι, πρᾶος τὸ ἦθος, ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν κατεσταλμένος, καὶ πλείω τούτων εἰπὼν ἐλάττω ἂν τις εἴποι τῆς ἀληθείας».

9. Βλ. ἐπιστολὲς ὑπ' ἀριθμ. 269 καὶ 302.

10. Βλ. ἐπιστολὲς ὑπ' ἀριθ. 28 καὶ 29.

11. Γ ἰ ἄ τ ὸ θ ἄ ν α τ ο ἔ ν ὸ ς τ ὦ ν σ υ ζ ὑ γ ω ν βλέπε: 55, 338, 20-39: «Μὴ οὖν, ἐπειδὴ ἀφρηθήμεν αὐτόν, ἀγανακτῶμεν, ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν συμφηκίσαμεν, χάριν ἔχομεν τῷ συζεύξαντι. Τὸ μὲν γὰρ στερηθῆναι ἀνδρὸς κοινόν σοι πρὸς τὰς ἄλλας γυναῖκας, ἐπὶ δὲ τοιαύτῃ συνοικίσει οὐκ οἶμαι ἄλλαν γυναῖκα τὰ ἴσα ἔχειν σεμνύνεσθαι. Ἐν γὰρ τῷ ὄντι ὑπόδειγμα τῆς ἀνθρωπείας φύσεως τὸν ἄνδρα ἐκείνου ὁ δημιουργήσας ἡμᾶς ἔκτισεν, ὥστε πάντες μὲν ὀφθαλμοὶ πρὸς αὐτὸν ἐφέροντο, πᾶσα δὲ γλῶσσα τὰ κατ' αὐτὸν διεξῆει, γραφεῖς δὲ καὶ πλάσται τῆς ἀξίας ἀπελεμπάνοντο, ἱστορικοὶ δὲ ἄνδρες τὰ κατὰ τοὺς πολέμους ἀνδραγαθήματα διηγούμενοι πρὸς τὴν τῶν μύθων ἐκπνίπτουσι ἀπιστίαν...» 55, 360, 25-27: «Ἐπει οὖν κατέλιπέ σοι τὴν μνήμην τῆς οἰκείας αὐτοῦ ἀρετῆς, ἀρκοῦσαι νόμιζε ἔχειν παραμυθίαν τοῦ πάθους» 55, 359, 10-12: «τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν κοινόν τῶν τῆς αὐτῆς μετεσχηκότων φύσεως, τὸ δὲ ἀγαθῆ συνοικίσει ὀλίγοις τοῖς κατὰ θεὸν μακαρισθεῖσιν ὑπῆρξεν...». Γ ἰ ἄ ἔ π ἰ φ α ν ε ἰ ς ἔ π ἰ σ κ ὀ π ο υ ς β λ ἔ π ε: 55, 48, 27-36: «Ὁίχεται ἀνὴρ διαφανέστατα δὴ τῶν κατ' ἑαυτὸν πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς ἀνθρωπίνους ὑπερνεγκῶν ἀγαθῶν, ἔρεισμα πατρίδος, Ἐκκλησιῶν κόσμος, σπύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας, στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, οἰκείως ἀσφάλεια, θυμαχάτατος τοῖς ὑπερναντίοις, φιλαξ πατρῶων θεσμῶν, νεωτεροποιίας ἐχθρὸς ἐν ἑαυτῷ δεικνὺς τὸ παλαιὸν τῆς Ἐκκλησίας σχῆμα, ὅσον ἀπὸ τίνος ἱεροπρεποῦς εἰκόνας, τῆς ἀρχαίας καταστάσεως τὸ εἶδος τῆς ὑπ' αὐτὸν Ἐκ-

1. Τὸν χαρακτηρισμὸ αὐτὸν φέρνουν οἱ ἐπιστολὲς ὑπ' ἀριθμ.: 5, 6, 28, 29, 62, 101, 206, 269, 300, 301 καὶ 302.

Οἱ παραπομπὲς ποὺ ἀκολουθοῦν ἀναφέρονται στὴ Β.Ε.Π.Ε.Σ. (Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἑκκλησιολογικῶν Συγγραμμάτων). (Κάθε παραπομπὴ ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος δείχνει τὸν τόμο, ὁ δεῦτερος τὴν σελίδα καὶ ὁ τρίτος τὴν σειρά στὴ σελίδα).

2. Πρβλ. 55, 20, 5: «λογίζομαι πόσῃν εἰκὸς ἐπὶ τοῖς παροῦσιν εἶναι τὴν ἀλγηδὸνα».

3. Πρβλ. 55, 19, 34-38: «ὡσπερ ὀφθαλμῷ φλεγμῶνιντι καὶ τὸ ἀπαλώτατον τῶν παρηγορημάτων ἀνίαν ἐμποιεῖ, οὕτω καὶ ψυχῇ ὑπὸ θλίψεως βαρείας κεκακωμένη, καὶ πολλὴν παράκλησιν φέρῃ, ὁ λόγος ὀχληρὸς πως εἶναι δοκεῖ, ἐν τῇ περιωνυδία προσφερόμενος». Καὶ 55, 360, 3-10: «εἰ τοῖς πόρρω τῆς οἰκειότητος οὕτω βαρὺ καὶ δύσφορον τὸ συμβάν, πῶς εἰκὸς ὑπὸ τοῦ πάθους τὴν σὴν διατεθῆναι ψυχὴν, ...ὑποκειμένην τῷ πάθει: ὥστε οἶσιν διχοτομίαις τινὸς αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ χωρισμῷ τοῦ ἁμῶντος... δηλονότι οὐχ ἥττον ἐστὶν ἀλγεινή ἢ τοιαύτη διάζευξις ἢ εἰ τὸ ἦμισυ ἡμῶν τοῦ σώματος ἀπερρήγνυτο».

4. Πρβλ. 55, 51, 8: «τίς γὰρ ἂν καὶ λόγος εὐρεθῆι τοσαύτης συμφορᾶς ἰατρὸς;» κ.ε.

5. Πρβλ. 55, 51, 4: «Πολὺν ἡμῖν χρόνον σιωπῆν ἐνεποίησεν ἡ ἐκπλήξις τῆς βαρυτάτης ἀγγελίας τοῦ συμβάντος κακοῦ» κ.ε.

6. Πρβλ. 55, 48, 21-49, 3' 55, 51, 12-24' 55, 338, 16-18' καὶ 12-29' 55, 358, 33-38' κ.ε.

7. Βλέπε ἐπιστολὲς ὑπ' ἀριθμ.: 5, 6 καὶ 300.

θανάτου ὡς μεγάλου «κακοῦ»¹² καὶ ὡς «συμφορᾶς»¹³, ὁ Μ. Βασίλειος ἐκφράζει καὶ τὴ δική του δλόφυχη συμμετοχή στὸ βαρὺ πένθος ποὺ ἐπληξε τὸν ἀποδέκτη (ἢ τοὺς ἀποδέκτες) τῆς ἐπιστολῆς του, τὴ δική του ἀνείπωτη θλίψη «ἐπὶ τῇ ἀκοῇ τοῦ ἀφορήτου πάθους»¹⁴ καὶ τῆς «ἀπεικτικῆς ἀγγελίας»¹⁵. Ἐτσι, ἀναγνωρίζοντας τὸ μέγεθος τῆς «ζημίας» ποὺ ἐπληξε ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται καὶ δηλώνοντας τὴν δλόφυχη προσωπική του

κλησίας διαμορφῶν, ὥστε τοὺς αὐτῶ συγγενομένους τοῖς πρὸ δικαιοσύνης ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα φωστῆρων τρόπον ἐκλάμψαι συγγεγονάται δοκεῖν...» 55, 49, 27-42: «Ἐπει δὲ ὅσα γέ ἐστιν εἰπεῖν ἀποκλαιόμενους τὴν ζημίαν οὐδὲ ἐμὲ αὐτὸν διαφεύγει. Σιωπᾶ μὲν γλῶττα ποταμοῖς ἴσα τὰς ἀκοῆς ἐπικλύουσα, καρδίας δὲ βάθος, οὐδενὶ τέως καταληπτόν, ὄνειρνον ἀσθενέστερον, ὅσα γε πρὸς ἀνθρώπους, διηπτάμενον οἴχεται. Τίς δὲύτερον ἐκείνου προῖδέσθαι τὸ μέλλον; Τίς ἐν οὕτω σταθερῶ καὶ παγίῳ τῆς ψυχῆς ἦθει ἀστραπῆς τάχισιν τοῖς πράγμασιν ἐπελθεῖν ἱκανός; Ὡ πόλις πολλοὺς μὲν ἦδη προειλημμένη πάθειν, ὅπ' οὐδενὸς γε μὴν οὕτως εἰς αὐτὰ τὰ καίρια τοῦ βίου ζημιωθεῖσα. Νῦν ἀπήνηρθέ σοι ὁ κόσμος ὁ κάλλιστος. Ἐκκλησία δὲ μέμικε καὶ σκυθρωπάουσι πανηγύρεις καὶ τὸ ἱερὸν συνέδριον τὸν κορυφαῖον ἐπιποθεῖ, λόγοι δὲ μυστικοὶ τὸν ἐξηγητὴν ἀναμένουσιν, οἱ παῖδες τὸν πατέρα, οἱ πρεσβῦται τὸν ἡλικιώτην, οἱ ἐν τέλει τὸν ἔξαρχον, ὁ δῆμος τὸν προστάτην, οἱ βίου δεσμένοι τὸν τροφέα· πάντες ἐκ τῶν οἰκειοτάτων αὐτὸν ὀνομάτων ἀνακαλοῦμενοι, ἐπὶ οἰκείῳ πάθει αὐτῶ καὶ προσήκοντα ἕκαστος τὸν θρήνον αἰρουσιν» καὶ 55, 51, 12-24: «Πέπτωκαν ἀνὴρ, σπύλον τῶ ὄντι καὶ ἑδραῖωμα τῆς ἀληθείας· μᾶλλον δὲ αὐτὸς μὲν πρὸς τὴν μακαρίαν ζωὴν ἀρθεὶς ἀπ' ἡμῶν οἴχεται... Κέκλεισται στόμα παρηγορίας τε δικαίας καὶ λόγοις χάριτος ἐπ' οἰκοδομῇ τῆς ἀδελφότητος δρόνον. Οἴχεται δὲ φρονός βουλεύματα τῆς ὄντως ἐν Θεῷ κινουμένης. Ὡ ποσάκις μοι (κατηγορήσω γὰρ ἑμαυτοῦ) ἐπῆλθεν ἀγανακτῆσαι κατὰ τοῦ ἀνδρός, ὅτι, ἄλλος γενόμενος τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, τὸ ἐπιμειναι ἐν τῇ σαρκὶ οὐ προετοίμησε δι' ἡμᾶς. Πρὸς τίνα λοιπὸν τὰς φροντίδας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπερθώμεθα; Τίνα κοινωνῶν τῶν λυπηρῶν λάθωμεν; Τίνα μερίτην τῆς εὐφροσύνης; Ὡ τῆς δεινῆς ὄντως καὶ σκυθρωπῆς ἐρημίας. Βλ. ἀκριβῶς ὁμοιωθῆμεν πελεκάνι ἐρημικῶ;».

12. Βλ. 55, 51, 4.

13. Βλ. 55, 51, 8. Πρβλ. καὶ 55, 18, 30: «βασικανία δαίμωνος» 55, 48, 22: «ἀφόρητος ζημία».

14. Βλ. 55, 18, 13-14. Πρβλ. καὶ 55, 20, 29: «μέγα πάθος».

15. Βλ. 55, 18, 18. Πρβλ. 55, 18, 18-21: «Ἐφ' ὃ ὅσον μὲν ἐστὲναξα καὶ ὅσον ἀφῆκα δάκρυον τί χρῆ καὶ λέγειν; Καὶ γὰρ τίς οὕτω λίθινος τὴν καρδίαν, ἢ ἔξω παντελῶς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὥστε ἀπαθῶς ἐνεγεσθῆναι τὸ συμβᾶν, ἢ μετρίῳ πάθει τὴν ψυχὴν καταληφθῆναι;» 55, 338, 30: «τὴν σκυθρωπὴν ἐκείνην ἀγγελίαν» 55, 51, 4: «τῆς βαρυτάτης ἀγγελίας» 55, 18, 26: «καὶ ἡμῶν διὰ δάθους ἤφατο τὸ κακόν» 55, 48, 24: «οὕτω συμπεπτωκυίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐπὶ τῇ λύπῃ» 55, 50, 17-18: «πάλαι με θελοντα τῶν λόγων παύσασθαι, ἢ ὁδύνη τῆς καρδίας οὐκ ἐπιτρέπει» 55, 51, 3-10: «πολὸν ἡμῖν χρόνον σιωπῆν ἐνεποίησεν ἢ ἐκπληξίς τῆς βαρυτάτης ἀγγελίας τοῦ συμβᾶντος κακοῦ. Ἐπει δὲ μικρόν πως τῆς ἀφαισίας ἀνηγέγκασμεν ἦν, ὡς οἱ βροντῆ μεγάλῃ τὰς ἀκοῆς ἐκπλαγέντες, πεπόνθομεν, ἀναγκαιῶς ἐπεστενάξαμεν τῷ συμβᾶντι καὶ μεταξὺ ὀδυρόμενοι τὴν ἐπιστολὴν ἡμῖν ἐξεπέψασμεν, οὐ παρκαλήσεως ἐνεκεν (τίς γὰρ ἂν λόγος εὐρεθείη τοσαύτης συμφορᾶς ἰατρῶς); ἀλλὰ τὴν ὁδύνην τῆς καρδίας ἡμῶν, καθόσον δυνατὸν, ἐκ τῆς φωνῆς ταύτης ἡμῖν διασημαίνοντες» 55, 96, 13: «διὰ τοῦ γράμματος τὴν εὐλάθειαν ἡμῶν ἐπισκεπτόμενοι, κοινωνοῦντες ἡμῖν τῆς... ἐπὶ τῷ συμβᾶντι λύπης...» 55, 134, 3-4: «ἡμᾶς δὲ τοὺς τῇ κατὰ Θεὸν ἀγάπῃ συνημμένους εἰς συμπάθειαν ἦγαγε, μαθόντες παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐν οἷς γέγονας» 55, 337, 34-338, 1: «Ἐπει δὲ οὐκέτι μου φέρει τὸ σῶμα τὰς

συμμετοχὴν στὸν πόνο τους¹⁶, ἐπιτυγχάνει ν' ἀνοίξει ἢ πονεμένη ψυχὴ τους καὶ νὰ γίνῃ δεκτικὴ τῶν κυρίως παραμυθητικῶν λόγων ποὺ ἀκολουθοῦν¹⁷.

Αὐτὲς οἱ κυρίως παραμυθίαις ἀπευθύνονται πάντοτε στὸ σῶφρονα λογισμὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ προϋποθέτουν τὴ χριστιανικὴ πίστη.

Ὁ «σῶφρων λογισμός», αὐτὸ τὸ δῶρο ποὺ ὁ Θεὸς «ἐναπέθετο ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν», μᾶς ὁδηγεῖ, γράφει ὁ Μ. Βασίλειος, νὰ θέτουμε «μέτρον», ὄχι μόνον στίς χαρές μας, ἀλλὰ καὶ στίς θλίψεις μας ἀπὸ τίς ὁποῖες εἶναι γεμάτος ὁ βίος¹⁸. Καὶ τὰ ὅρα αὐτοῦ τοῦ «μέτρου» στίς θλιμμένες περιστάσεις τῆς ζωῆς μας προσδιορίζον-

μακροτέρως κινήσεις, ἐπὶ τὴν διὰ τοῦ γράμματος ἦλθον ὀμίλιον, ὡς ἂν μὴ παντάπαι δόξαμεν ἄλλοτρίως ἔχειν πρὸς τὰ συμβᾶντα. Τίς μὲν οὖν τὸν ἄνδρα ἐκείνον οὐκ ἐστὲναξεν; Τίς δὲ οὕτω λίθινος τὴν καρδίαν ὡς μὴ θερμὸν ἐπ' αὐτῷ ἀφείναι δάκρυον; Ἐμὲ δὲ καὶ διαφερόντως κατηφέας ἐπλήρωσε...» 55, 357, 12-17: «τὸ συμβᾶν περὶ τὸν μακάριον υἱὸν σου πάθος καὶ ἡμέτερον ἐλογισάμεθα καὶ ἐπεστενάξαμεν αὐτοῦ τῇ ἀωρίᾳ τοῦ χωρισμοῦ, συμπαθόντες μάλιστα σοὶ καὶ ὑπολογισάμενοι ἡλίκοι ἐσται τῆς ὁδύνης τὸ βάρος πατρὶ τῷ κατὰ φύσιν, ὅπου γε ἡμῖν τοῖς κατὰ τὴν ἐντολὴν ὀκειωμένοις τοσοῦτον τῆς καρδίας τὸ κατηφές ἐγένετο» 55, 357, 22-25: «Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἀνθρώπους ἡμᾶς εὐθὺς ἐκίνησα καὶ δάκρυον ἐξεχέσαμεν προπετὲς καὶ στεναγμὸν ἀφῆκαμεν ἐκ μέσης τῆς καρδίας ἀπαίδευτον, τοῦ πάθους ἀθρόως οἷον τινος νεφέλης τὸν λογισμὸν ἡμῶν περισχόντος». 55, 358, 23-30: «Ὅπως διεπέθημεν ἐπὶ τῇ ἀκοῇ τοῦ πάθους οὐδεὶς ἂν ἡμῖν λόγος εἰς παράστασιν τῆς ἐναργείας ἀρκέσειε... Πῶς οὐκ ἂν, καὶ εἰ ἀδαμάντινοι ἦμεν, τὰς ψυχὰς κατακάμψθημεν;» 55, 359, 37-360, 1: «Ὅσον μὲν ἐστενάξαμεν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ πάθους τοῦ κατὰ τὸν ἄριστον τῶν ἀνδρῶν Βρίσωνα τί χρῆ καὶ λέγειν; Πάντως γὰρ οὐδεὶς οὕτως ἔχων καρδίαν λίθινην ὅς καὶ πείραν ἀφικόμενος τοῦ ἀνδρός ἐκείνου εἴτ' ἀκούσας αὐτὸν ἀθρόως ἐξ ἀνθρώπων ἀνηρπασμένον οὐχὶ ὡς κοινὴν ζημίαν τοῦ βίου τὴν τοῦ ἀνδρός στέρησιν ἐλογίσαστο».

16. Ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ στὸν πόνο τῶν πενθούτων πρέπει νὰ περιορίζεται μέσα στὰ ὅρα τῆς σεμνότητος καὶ τῆς εὐσχημοσύνης («σεμνῶς καὶ εὐσχημόνως» 54, 43, 33). Πρβλ. καὶ 54, 42, 35-43, 2: «πανταχόθεν (ὁ Κύριος) τὸ ἀσθενὲς ἡμῶν ὑπερείδων, μέτροις τισὶ καὶ ὅροις τὰ ἀναγκαῖα περιέλαβε πάθη, τὸ μὲν ἀσυμπάθες καὶ θηριώδες ἐκκλίτων, τὸ δὲ φιλόλυπον καὶ πολυθρήνον ὡς ἀγενὲς παρατούμενος. Διόπερ, ἐπιδακρύσας τῷ φίλῳ (τῷ Λαζάρῳ), αὐτὸς τε τὴν κοινωνίαν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ἐπεδείξατο καὶ ἡμᾶς τῶν ἐφ' ἑκάτερα ὑπερβολῶν ἠλευθέρωσε· μήτε καταμαλακίζεσθαι πρὸς τὰ πάθη, μήτε ἀναίσθητος ἔχειν τῶν λυπηρῶν ἐπιτηρέτων». Βλ. καὶ 54, 43, 28-44, 19 κ.ε.

17. Γιατί, ὅπως λέγει ἄλλοῦ ὁ Μ. Βασίλειος, εἶναι «δυσπαράδεκτοι... τοῖς κάμνουσι, καὶ πρὸς παρηγορίαν ἀπίθανοι τῶν ἀπαθῶς παντάπαι διακειμένων οἱ λόγοι» (57, 279, 31-34). Πρβλ. καὶ 54, 55, 26-37. Αὐτὴ ἡ συμμετοχὴ στὸν πόνο γιὰ τὸ θάνατο προσφιλῶν ἐκδηλώνεται συχνά, κατὰ τὴν ὀρθόδοξη παράδοση τῆς Ἀνατολῆς, καὶ μὲ δάκρυα, τῶν ὁποίων τὴν ἀναγκαιότητα ἀπὸ ἰατρικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀπόψεως ἐκφράζει ὁ Μ. Βασίλειος ἀριστοτεχνικὰ εἰς τὸν «περὶ εὐχαριστίας» λόγο του (βλ. 54, 43, 8-27). Ἀντίθετα, ὁ δικασμὸς τῆς ψυχῆς «τοῦ μὴ ἀποστάζει δάκρυον ἐν συμφοραῖς ἀνηκέστοις», ποὺ ἐπιχειρεῖται σὲ μεγάλη ἔκταση στὴ Δύση, ἔχει ὀλέθρια αποτελέσματα πᾶνω στὴ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ υγεία τοῦ ἀνθρώπου (βλ. π. Φιλοθέου Φάρου, Τὸ πένθος, ἐκδ. Ἀκρίτα, Ἀθήνα, 1981).

18. Βλ. 55, 18, 38-19, 3. Πρβλ. καὶ 55, 338, 5-7: «Ἄλλ' ὅμως ἐλογισάμεθα ὅτι ἀνθρώπος ὢν καὶ λειτουργήσας τῷ βίῳ τούτῳ τὰ ἐπιβέλλοντα τοῖς καθήκουσιν χρόνοις πάλιν ὑπὸ τοῦ οἰκονομοῦντος τὰ ἡμέτερα Θεοῦ προσελήφθη. Ἄ καὶ τὴν σὴν

ται ἀπὸ τὴν ἀρχή: «μὴτε ἐκβαλεῖν (τὸ πάθος) ἐκ τῆς καρδίας μὴτε καταποθῆναι ὑπὸ τῆς λύπης»¹⁹ ἢ σύμφωνα μετ' ἄλλη διατύπωσή της: «τῆς μὲν ζημίας αἰσθάνεσθαι, ὑπὸ τῆς λύπης δὲ μὴ καταπίπτειν»²⁰. Ὁ «σώφρων λογισμὸς», ἀκόμα, μᾶς δοῖται νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι ὄχι μόνον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι θνητοὶ καὶ πρόσκαιροι²¹, ἀλλὰ ὅτι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ὑπάρχουν μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμον εἶναι θνητὰ καὶ «φθορᾶ ὑποκειμένα». Ἀκόμα καὶ ὁ οὐρανὸς «καὶ αὐτὸς ποτε λυθῆσεται», καὶ ὁ ἥλιος «οὐδὲ αὐτὸς διαμνεῖ», καὶ «οἱ ἀστέρες σύμπαντες, ζῶα χερσαῖα καὶ ἔνυδρα, τὰ περὶ τὴν γῆν κάλλιψ, αὐτὴ ἡ γῆ, πάντα φθορὰ, πάντα μικρὸν ὕστερον οὐκ ἐσόμενα»²². Κατὰ συνέπειαν, καὶ ὁ ἀπελθὼν προσφιλὴς μας, ὡς μέρος «τῆς ἀποθνησκούσης κτίσεως»²³, ἐξέτισε ἀπλῶς τὸν ὀφειλόμενο ἀπὸ ὅλους μας θάνατον, προέτρεξε ἀπλῶς «τὴν ὁδόν, ἣν καὶ ἡμᾶς δεήσει πορεύεσθαι»²⁴, «θάττον προαπῆρεν ἡμῶν»²⁵, «θάττον τὴν ὁδὸν προκατέλυσεν», ἀφοῦ ὅλοι θὰ πορευθοῦμε τὸν ἴδιον δρόμον καὶ ὅλους μᾶς ἀναμένει τὸ ἴδιον «κατάλυμα»²⁶. Ἔτσι, εἶναι σημαντικὸ τὸ νὰ μὴ βλέπει κανεὶς τὸ ὄδυον ποὺ τὸν βρῆκε μεμονωμένα, τὸ νὰ μὴ «μετῶ τὸ πάθος καθ' ἑαυτόν», γιατί τότε θὰ τοῦ φανεῖ «ἀφόρητον» ἀντίθετα, πρέπει νὰ τὸ δεῖ σὲ συσχέτιση καὶ σύγκριση πρὸς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα γιὰ νὰ μπορέσει νὰ βρεῖ «αὐτοῦ τὴν παραμυθίαν»²⁷. Ὁ «σώφρων λογισμὸς», ἀκόμα, μᾶς δὴγγεῖ νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ὁ χρόνος εἶναι ἱκανὸς νὰ «μαλάξῃ τὴν καρδίαν» καὶ νὰ δώσῃ

«τὴν παράδοσιν τοῖς λογισμοῖς»²⁸ ὅτι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ μέριμνα πρὸς τοὺς ἐναπομείναντας οἰκείους (γονεῖς, σύζυγο, τέκνα) μᾶς ἐπιβάλλει νὰ σταθοῦμε μετ' ἐπιεικῆ διπλά τους καὶ νὰ γίνουμε ἐμεῖς γι' αὐτοὺς «παραμυθία»²⁹. Ἀλλὰ καὶ ἡ μνήμη τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀπελθόντος ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς παρηγοριά³⁰, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ τρόπος τοῦ θανάτου του, ὅπως, π.χ., τοῦ Βρίσωνος, ὁ ὁποῖος κατέλυσε τὴ ζωὴ του «ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας καὶ ἐν τῇ λαμπρότητι τῶν κατὰ πόλεμον κατορθωμάτων», χωρὶς τὸ σῶμα του νὰ «δαπανηθῇ» ἀπὸ τὴν ἀρρώστια ἢ νὰ «καταμαραθῇ» ἀπὸ τὰ γεράματα³¹. Ὁ ὅπως τοῦ Ἀρινθαίου, ὁ ὁποῖος «οἴχεται καταλύσας λαμπρῶς, μὴ ὑπὸ γήρωσ καμφθεῖς, μὴ καθυφεῖς τι τῆς περιφανείας»³². Ἀλλωστε, ὅσο κι ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐπιζητεῖ τὴ μακροζωία, εἶναι γνωστὸ ὅτι ὅσο περισσότερο παραμένει σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ τόσο μεγαλύτερη πείρα λαμβάνει «τῶν ὀχληρῶν τοῦ βίου»³³.

Ἄλλ' ἡ μεγαλύτερη καὶ ἰσχυρότερη «παραμυθία», κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο³⁴, εἶναι δυνατὸ νὰ προσέλθει ὅταν ὁ λογισμὸς ἀνατρέξει στὴ θεοῦ ἡσυχίας καὶ ὑπενωθιμίας στὸν πονεμένο χριστιανὸ τὶς ἀκόλουθες ἀγιογραφικὲς ἀλήθειες:

(Συνεχίζεται)

ΠΑΝΑΓ. ΠΑΛΛΗΣ

Ἐπιθεωρητὴς Μ. Ε.

φρόνησιν ἐνθυμουμένην πρῶτος ἔχειν τὸ συμβᾶν παρακαλοῦμεν καὶ, ὡς οἶόν τε, μετρίως φέρειν τὴν συμφορὰν». 55, 359, 32: «Ἀλλὰ τῆς λύπης τὸ βάρος ὁ λογισμὸς ἡμῶν ἀποσεισάμενος...».

19. Βλ. 55, 339, 3. Πρβλ. καὶ 54, 42, 37-43, 2.

20. Βλ. 55, 96, 18-19.

21. Βλ. 55, 20, 32-33: «θνητὴ ὄσα θνητὸν ἐγέννησας. Τί οὖν παράδοξον εἰ ἀπέθαναν ὁ θνητός;» 55, 338, 16-20: «Καλὸς μὲν οὖν καὶ μέγας ὁ θαυμασιὸς ἐκεῖνος... ἀλλ' ὅμως ἄνθρωπος καὶ τέθνηκεν ὡς Ἀδάμ, ὡς Ἀβελ... ὡς ὅν τινα ἂν εἴποις τῶν τῆς ἀτῆς φύσεως μετεχόντων».

22. Βλ. 55, 20, 36-41. Πρβλ. καὶ 55, 359, 15-18: «Ἀπόβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦτον καὶ τὸν ἥλιον καὶ πᾶσαν περισκεψαί τὴν κτίσιν ἐν κύλῳ, ὅτι ταῦτα μὲν τσαυτὰ καὶ τηλικαῦτα ὄντα μικρὸν ὕστερον οὐ φανήσεται».

23. Βλ. 55, 359, 18-20: «ἐκ πάντων τούτων συνάγαγε ἐκεῖνο ὅτι μέρος ὄντες τῆς ἀποθνησκούσης κτίσεως τὸ ἐκ τῆς κοινῆς φύσεως ἐπιβάλλον ἡμῖν ὑπεδεξάμεθα...».

24. Βλ. 55, 359, 28-29.

25. Βλ. 55, 359, 23.

26. Βλ. 55, 19, 27-29: «Εἰ γὰρ καὶ θάττον τὴν ὁδὸν προκατέλυσεν, ἀλλὰ πάντες ταύτην αὐτὴν πορευόμεθα καὶ πάντας τὸ αὐτὸ ἀναμένει κατάλυμα».

27. Βλ. 55, 21, 1-3. Πρβλ. καὶ 55, 239, 34-38: «Ὡς δὲ ἀνδρῖ... ἐπισταμένῳ τῶν ἀνθρωπίνων τὴν φύσιν... ἀκόλουθον μὴ πάντῃ δύσφορον εἶναι τῶν οἰκειστάτων τῶν χωρισμόν». 55, 357, 25-30: «Ἐπεὶ δὲ ἡμῶν αὐτῶν ἐγενόμεθα καὶ διεβλέψαμεν τῇ τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῷ πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρωπίνων... ἑαυτούς... ἐνωθετήσαμεν μετρίως φέρειν ταῦτα ἐκ τῆς παλαιᾶς τοῦ Θεοῦ ἀποφάσεως συγκληρωθέντα τῇ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων». 55, 359, 4-9: «Ὅτε πρῶτοι πεπόνθαμεν, ὃ θαυμάσιον, οὔτε μόνον, ἀλλ' ὄν γονεῖς πεπειράμενοι καὶ πάπποι καὶ οἱ ἄνω τοῦ γένους ἅπαντες, τούτων καὶ ἡμεῖς ἐν πείρᾳ γεγόναμεν. Καὶ

πλήρης ὁ βίος τῶν τοιοῦτων παραδειγμάτων. Σὲ δὲ τοσοῦτον τῇ ἀρετῇ τῶν λοιπῶν διαφέροντα καὶ ἐν μέσοις τοῖς πάθεσι προσῆκε τὸ τῆς σῆς ψυχῆς μεγαλοφυῆς ἀταπεινωτον διασῶσαι μὴ τὴν νῦν ζημίαν δυσχεραίνοντα...».

28. Βλ. 55, 338, 7.

29. Βλ. 55, 21, 3-5: «Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἰσχυρὸν ἔχω, φεῖσαι τοῦ ὁμοζύγου ἀλλήλοισι ἐστὲ παραμυθία μὴ ποιήσης αὐτῷ χαλεπωτέρων τὴν συμφορὰν, τῷ πάθει ἐκυτὴν ἀναλίσκουσα». 55, 338, 41-339, 1: «Φεῖδου μητρὸς γηραιᾶς, φείδου θυγατρὸς νεαρᾶς, αἷς μόνῃ πρὸς παραμυθίαν λέλειψαι». 55, 360, 31-34: «Ἔστωσαν καὶ οἱ παιδες σου ὡσπερ εἰκόνες ἐμφυχοὶ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ποθουμένου παραμυθοῦμενοι. Ὡστε ἡ περὶ τὴν τεκνοτροφίαν ἀσχολία ἀπαγέτω σου τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν λυπηρῶν».

30. Βλ. 55, 360, 25: «Ἐπεὶ οὖν κατέλιπέ σοι τὴν μνήμην τῆς οἰκείας αὐτοῦ ἀρετῆς, ἀρκοῦσαν νόμιζες ἔχειν παραμυθίαν τοῦ πάθους».

31. Βλ. 55, 360, 17-20.

32. Βλ. 55, 338, 33-34.

33. Βλ. 55, 359, 24.

34. Πρβλ. 55, 339, 4 καὶ 55, 19, 3: «καὶ ἐπὶ πᾶσιν...».

35. Μόνον «τὰ φρενὸς βουλευμάτων τῆς ὄντως ἐν Θεῷ κινουμένης (55, 51, 17-18)» εἶναι σφόδρα γιὰτὸ μόνον «ἐπαναφέροντες τὴν μνήμην πρὸς τὰ ἐκτεθέντα ἡμῖν παρὰ τοῦ Κυρίου μέτρα, οὐδαμοῦ ἂν τῶν ὄρων τῆς σωφροσύνης ἐκπέσοιμεν (54, 45, 35-36)». Ἀντίθετα, ἡ χωρὶς Θεοῦ σοφία καὶ φρόνησις ὀδηγοῦν στὴν ἔπαρση, γι' αὐτὸ «εἰς οὐδὲν λογίζονται (54, 181, 13-15)».

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΕΙΣ ΒΙΕΝΝΗΝ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ κ. ΜΙΧΑΗΛ

Τὴν Κυριακὴν 12ην Ἰανουαρίου 1986 ἔλαθε χώραν εἰς τὸν Ἱ. Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος Βιέννης, ἢ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μιχαὴλ Σταῖκου, Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μ. Αὐστρίας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐκλεγῆ τὴν 8ην Νοεμβρίου 1985 ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Αὐστρίας, Ἑξαρχίας Ἰταλίας καὶ Οὐγγαρίας, ἐπὶ τῇ φιλῷ τίτλῳ τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως.

Εἰς τὴν χειροτονίαν, ἣ ὁποία ἐτελέσθη προεξάρχωντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Χρυσόστομου, συμμετείχαν καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός, Γερμανίας κ. Αὐγουστίνος, Σουηδίας κ. Παῦλος, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος, Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμων, ὁ Ρώσος Ἀρχιεπίσκοπος Βιέννης κ. Εἰρηναῖος, οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Κρατίας κ. Γεργάδιος, Θερωῶν κ. Δημήτριος, Ἀπαμείας κ. Σπυρίδων, ὡς καὶ κληρικοὶ τῆς Μητροπόλεως Αὐστρίας, ἐξ Ἑλλάδος καὶ οἱ ἐν Βιέννῃ Ἱερατικῶς Προϊστάμενοι τῆς Ρωσικῆς, Σερβικῆς καὶ Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Ἐψάλε ἡ χορωδία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Θ. Ἀκρανίδου.

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν προεκάλεσεν ἡ ἐξόχως τιμητικὴ παρουσία τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Προέδρου τῆς Αὐστριακῆς Δημοκρατίας Dr. Rudolf Kirschlager, δεδομένου ὅτι διὰ πρώτην φοράν Ἀρχηγὸς τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους παρηκολούθησεν Ὁρθόδοξον Θείαν Λειτουργίαν. Ἡ συμμετοχή, πάλιν, τοῦ Σεβ. Καρδιναλίου Dr. Frank König ὑπῆρξεν διὰ μίαν εἰσέτι φοράν ἐκδήλωσις αἰσθημάτων σεβάσμιου καὶ τιμῆς πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλλάδα. Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Κλαδάκης, ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βιέννης Ἐπίσκοπος κ. H. Krätzl, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας κ. Knall, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας κ. Hummel, ὁ Πρόεδρος τοῦ Χριστιανοδημοκρατικοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως κ. A. Mock, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς Καθηγ. κ. Schambek, ὁ Ἀντιδήμαρχος τῆς Βιέννης κ. E. Busek ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος κ. K. Πολίτης, οἱ Κοσμήτορες τῆς Καθολικῆς καὶ Εὐαγγελικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὁ Καθηγ. τῆς Βυζαντινολογίας καὶ τ. Πρόεδρος τῆς Αὐστριακῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν κ. H. Hunger, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος Pro Oriente πρ. Ὑπουργὸς κ. T. Piffl - Percevic, ἀνώτεροι κληρικοὶ, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Ὁρησκευμάτων τοῦ Αὐστριακοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἀνώτατα στελέχη τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας, τῆς

Καγκελλαρίας, τοῦ Ὑπ. Ἐξωτερικῶν, τοῦ Ὑπ. Παιδείας, τοῦ Δήμου Βιέννης, Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, τὰ Προεδρεῖα τῶν ἐν Βιέννῃ ἱστορικῶν κοινοτήτων Ἀγ. Γεωργίου καὶ Ἀγ. Τριάδος, ἐκπρόσωποι τοῦ πνευματικοῦ καὶ δημοσιογραφικοῦ κόσμου, τῶν ἐλληνοαυστριακῶν συλλόγων καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι, οἱ ὁποῖοι μετὰ τῶν ὁμογενῶν κατέκλυσαν τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἀγ. Τριάδος καὶ τοὺς περίξ αὐτοῦ χώρους.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Χρυσόστομος προσφωνῶν τὸν νέον ἐπίσκοπον εἶπεν:

Ἐλεφάνη ἡ Χάρις!

Θεοφιλέσταιε,

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Παιδιάρχης Δημήτριος ὁ Α΄ καὶ ἡ περὶ Αὐτὸν Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, Σὲ ἐξέλεξαν Βοηθὸν Ἐπίσκοπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αὐστρίας, μετὰ τὸν ψιλὸν τίτλον τῆς ἀρχαιοτάτης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως.

Ἐνώπιόν Σου, ἤδη, ἀνοίγονται νέοι ὁρίζοντες, νέα καθήκοντα, μετὰ νέας εὐθύναις. Εἰλικρινῆς ὑπῆρξεν ἡ πίστις Σου εἰς τὰ θέσμινα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑποδειγματικῆ ἢ ὑπακοῆ Σου εἰς τοὺς κανόνας καὶ τὰ κελεύσματα Αὐτῆς. Ἐκ θαθέων ἢ προσφορᾶ τῆς ἀναιμάκτου θυσίας καὶ ἡ τέλεισι τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ καὶ τὸ κήρυγμα τῆς Ἀναστάσεως, ἐκ τοῦ Ἱ. Βήματος καὶ τῶν μέσων τῆς ἐνημερώσεως, συνεπλήρωσαν τὸν ἐπιστάσιον ἄριον τῶν πιστῶν. Τὸ κοινωνικὸν ἔργον ἦτο αὐτονόητον καὶ εὐρίσκειο παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, βοηθὸς τῶν ἐχόντων ἀνάγκην, σύμβουλος τῶν σπουδαζόντων. Οἱ παλμοὶ τῶν μαθητῶν τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Σχολῆς εὐρισκον ἀνταπόκρισιν εἰς τὴν ψυχὴν Σου, ἣ ὁποία στερῶνε εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὴν προσήλωσιν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἡμῶν παραδόσεις. Αἱ οἰκουμενικαὶ σχέσεις ὑπῆρξαν ἐποικοδομητικαί. Τὸ Περιοδικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως «Στάχυς» καὶ ἡ ἀλληλογραφία αὐτῆς εὗρον εἰς τὸ πρόσωπόν Σου ἀναντικατάστατον συνεργάτην.

Ἡ ἱστορία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἱστορία δόξης καὶ μαρτυρίου, ἱστορία ἀποστολικῆς διακονίας καὶ ἱεραποστολῆς, ἱστορία ἀγώνων παγχοινοκρατικῆς ἐνώσεως, ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ τῶν ἐμπνεύσεων Σου.

Φρόνημα καὶ ἔργον ἐπισφραγίζον οἱ συλλειτουργοὶ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται, Θεοφιλέσταιοι Ἐπίσκοποι, τὸ Τίμιον Πρεσβύτεριον, οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ Ἐκπρόσωποι τῶν ἱστορικῶν Κοινοτήτων τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς

Ἁγίας Τριάδος ἐν Βιέννῃ, τῶν ἄλλων ἐλληνικῶν Σωματείων καὶ τῶν σπουδαζόντων ἐνιαῦθα.

Φρόνημα καὶ ἔργον διαπιστώνουν, ἀκόμη, αἱ τιμητικά διακρίσεις τῶν ἀειμνήσιων Πατριαρχῶν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου τοῦ Α' καὶ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Βενεδίκτου τοῦ Α', ὡς καὶ αἱ ἰδιαίτεροι σχέσεις καὶ τὰ ἰδιαίτερα εὐχαριστήρια τῆς Αὐτοῦ Σεβασμιότητος τοῦ Καρδινάλιου Κένιχ. Κορύνφωμα πάντων ἡ ἐκλογή Σου ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αὐστρίας καὶ ἡ ἀνάδειξις Σου εἰς τὸ ὑψιστον ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα.

Τὸ πλαίσιον τῆς δραστηριότητός Σου εἶναι αἱ Ἐξαρχαίαι καὶ ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Αὐστρίας, ἡ ὁποία ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὸ 1963 καὶ ἀνεγνωρίσθη ἐπισημῶς ὑπὸ τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους κατὰ τὸ 1967, Μητρόπολις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον τμήμα τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἐκφράσεως τῆς Αὐστριακῆς Δημοκρατίας καὶ εἶναι, συγχρόνως, κεντρὸς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν παραδόσεων.

Αἱ ἀλλοὶ τοῦ Κυρίου καὶ αἱ ἀλλοὶ τοῦ ἀνθρώπου ὑπῆρξαν ὁ στίβος τῆς δραστηριότητός Σου. Ἡ Χάρις ἐπεφάνη τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία θὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα. «Ἐἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου». Ἐπίρροπον, κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, τὴν μεριμνὰν Σου ἐπὶ τὸν Κύριον, Αὐτὸς ποιήσῃ.

Εὐχαριστῶν ὁ Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως εἶπεν:

Σεβασμιώτατε Ποιμενάρχα μου Μητροπολίτα Αὐστρίας,

Σεπτὴ τῶν Ἀγιοτάτων Ἱεραρχῶν Χορεία,

Ἐν συντριβῇ ψυχῆς καὶ καρδίας εὐρισκόμενος ὑπὸ τοὺς ἱερὰς θόλους τοῦ περικαλλοῦς καὶ ἱστορικοῦ τούτου Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, αἶνον καὶ δοξολογίαν προσάγω καὶ ὕμνον εὐχαριστίας αἰδίου ἀναπέμνω εἰς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, διὰ τὰ περὶ ἐμὲ κατ' αὐτὰς τελούμενα, ἀποκορύνφωμα τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ ἡ σημερινὴ χειροτονία μου.

Σεβασμιώτατε Γέροντα,

Τὴν στιγμήν αὐτὴν ἴσταμαι ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Θεοπροδότητος Σεβασμιότητος, ἵνα, διὰ τῶν καθαγιαστικῶν χειρῶν Αὐτῆς καὶ τῶν συλλειτουργούντων Σεβασμιωτάτων καὶ Θεοφιλεστάτων Ἱεραρχῶν, δεχθῶ τὴν Θεῖαν Χάριν καὶ καταστῶ, οὕτω, Ἀρχιερεὺς καὶ Βοηθὸς Αὐτῆς Ἐπίσκοπος ἐν τῇ διαποιμάνσει τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αὐστρίας καὶ Ἐξαρχίας Ἰταλίας καὶ Οὐγγαρίας, Ἐπαρχίας, ἀναδειχθείσης, διὰ τῆς σοφίας καὶ τῆς πείρας τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, εἰς κλάδον ὄραιο καὶ ἰσχυρὸν τοῦ εὐσχοφύλλου καὶ ἀγλαοκάρπου δένδρου ἐκείνου, τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου σκέπονται καὶ ἅπαντες οἱ ἀνά τὸν κόσμον ὁμογενεῖς καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου τρέφονται οἱ πιστοὶ μὲ τὰς ἀκαταλύτους ἀξίας καὶ παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Καὶ ὁμολογῶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὅτι ἡ χαρὰ μου ὑπῆρξε μεγάλη καὶ πολλὴ ἐκ τῆς ἀπο-

νεμηθείσης μοι τιμῆς, διὰ τῆς σεπτῆς πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ψήφου καὶ ἀποφάσει, κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀναδείξεώς μου εἰς Ἐπίσκοπον Χριστουπόλεως.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν στρέφω νοῦν καὶ καρδίαν, πνεῦμα καὶ αἶσθημα πρὸς τὸ σεπτὸν ἡμῶν Κέντρον, τὸ Φανάριον, καὶ γονυκλιῆς προσέρχομαι πρὸ τοῦ Ἀγιοτάτου, Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἵνα καταθέσω τὰ πληροῦντα με αἰσθήματα θαυμάσιου σεβασμοῦ καὶ ἀπείρου εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν μας κορυφὴν, τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παραγίωτην, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Δημήτριον καὶ τὴν σεπτὴν Χορείαν τῶν περὶ Αὐτὸν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, τῶν συγκροτούντων τὴν Ἀγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, διὰ τὴν εὐμενῆ προθυμίαν καὶ τὴν δομῶνμον εὐεργετικὴν κρίσιν των. Ἀντὶ τῆς προσγενομένης μοι τιμῆς καὶ τῆς ἐπιδειχθείσης μοι ἀγάπης, ὑπόσχομαι τὴν ἀπὸ μέρους μου ἀπόλυτον ὑπακοήν, τὴν νικήν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ὀλοκληρωτικὴν μου προσφορὰν ἐπὶ τῆς ἀνατεθείσης μοι διακονίας παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου.

Ἀλλὰ, πλὴν τῆς δικαιολογημένης χαρᾶς καὶ ἄροητος μὲ συνέχει φόβος, ἀποβλέπων πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιωματός. Ἀναλογιζόμενος, ὅμως, ὡν τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης, ἐπὶ πενητηκονταετίαν ὄλην, ἔχει γράφει καὶ συνεχίζει νὰ γράφῃ εἰς τὴν πόλιν αὐτήν, λέπονθα, ὅτι ὅπου ἡ Χάρις καὶ ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχύς καὶ ἡ νίκη.

Ἰστάμενος τὴν στιγμήν αὐτὴν μεταξὺ Θρόνου, τοῦ συμβόλου τῆς δυνάμεως καὶ Ἁγίας Τραπέζης, τοῦ ὅμου τῆς θυσίας, δὲν θεωρῶ ταῦτα ὅρια, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ κέντρον τῆς ἐκφράσεως τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξίας. Θρόνος καὶ Θυσιαστήριον ἀπὸ κοινοῦ, ἡ ἄσκησις τῆς δυνάμεως ἐν τῷ πνεύματι τῆς θυσίας, ἀποτελοῦν τὸ κατ' ἐξοχὴν γνώρισμα τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους, τὸ θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ἀπόλυτον τῶν ἠθικῶν ἀξιών τῆς ζωῆς. Εἰς τὸ πρόσταγμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ὁ Θρόνος ἄς εἶναι δι' ἐμὲ κίνητρον πρὸς ταπεινώσιν καὶ τὸ Θυσιαστήριον ἀφειρητὴ διακονίας Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Κατὰ τὴν πορείαν μου αὐτὴν πρὸς τὸ Θυσιαστήριον καὶ τὴν ἀνοδὸν μου εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν Θρόνον, λαμβάνω μετ' εὐγνωμοσύνης πηγαίας τοὺς στοιχειοθετοῦς λόγους τῆς πατρικῆς ψυχῆς Σας, ὡς πολῦτιμον ὑποθήκην καὶ βακτηρίαν καὶ στήριγμα, διότι «εἰ κεν χυθῆται δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου κενχῆσομαι» (Β' Κορ. 11,30).

Διακονῶν τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Αὐστρίας, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, καθημερινῶς γίνομαι μάρτυς τῶν ὑψηλῶν δραματισμῶν Σας, τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνωστων ὑπερ τοῦ Ποιμνίου εὐγενῶν ἀγώνων Σας, τοῦ ἀνιδιοτελοῦς τῆς πολιτείας Σας, τῆς δυνάμεως τῶν λόγων Σας, τῆς ἀστειρευτοῦ δημιουργικότητος καὶ τοῦ

ἐν γένει φτωχειοτάτου δι' ἐμὲ παραδείγματός Σας, ὡς καὶ τῆς ἐνσαρκώσεως τῶν ἱερῶν ἐκείνων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὁποίων ἡ μαρτυρικὴ οἰκογένειά Σας ἔχει προσφέρει θυσίαν αἵματος καὶ ζωῆς εἰς τὸν θωμόν τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατριδος.

Εὐχαριστῶ καὶ διὰ τοῦτο τὸν Πανάγαθον Θεόν, διὲ εἰς χρόνον ἀνύποπτον ᾠδήγησε τὰ βήματά μου εἰς τὴν αὐτὴν τῆς θεοφρονητοῦ Μητροπόλεως Σας, τῆς ὁποίας, σήμερον, μὲ χειροτονεῖτε Βοηθὸν Ἐπίσκοπον, λέγοντές μοι, «τέκνον, ὕπαγε ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι μου» (Ματθ. 21,28).

Σεβασμιώτατε καὶ ἀγαπητὲ Γέροντα,

Οὐδὲν ὑπάρχει, τὸ ὁποῖον δὲν μοὶ ἐχάρισε ἡ μεγάλη ψυχὴ καὶ ἡ πατρικὴ στοργὴ Σας. Δι' ὅλα ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐλαλήσατε καὶ ἐπράξατε, «ὡν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς», δέξασθε τὰ πληροῦντα τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν μου αἰσθήματα θαυμάσιου σεβασμοῦ, νίκης ἀφοσιώσεως καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης. Εἶμαι καὶ θὰ εἶμαι ἀπερίωτος εὐγνώμων πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα διὰ τὸν θῆλον παντός, εὐμνήμων τῆς εὐδοκίας καὶ τῆς εὐεργετικῆς πατρικῆς Αὐτῆς στοργῆς.

Ἄλλὰ καὶ ὁ τῶν Σεβασμιωτάτων καὶ Θεοφιλεστάτων Ἀγίων Ἀρχιερέων καὶ Ἱερέων, σήμερον, σύλλογος, ἀπόδειξις τιμῆς, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Ὑμετέραν γερρασίαν Σεβασμιότητα θεωρῶ διὲ ἀποτελεῖ, τιμῆς, τῆς ὁποίας ἀμείωτος ἐγὼ εἶμι. Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται, Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι, σεβαστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ μου πατέρες καὶ ἀδελφοί, δέξασθε τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν χαρὰν καὶ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐχαρίσατε καὶ εὐχῆθητε διὰ τὴν ἐν παντὶ ἰκάνωσίν μου εἰς τὴν νέαν μου διακονίαν.

Ῥοαύτως θερμώτατα εὐχαριστῶ καὶ τοὺς ἐνταῦθα ἐξοχωτάτους καὶ ἐκλαμπροτάτους ἐκπροσώπους τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν, διὰ τὴν ἰδιαίτερον τιμητικὴν παρουσίαν των.

Κατὰ τὴν ἱερωτάτην αὐτὴν στιγμήν τῆς ζωῆς μου, ὁ νοῦς μου στρέφεται μετ' ἀπεριορίστου συγκινήσεως καὶ εὐχαριστιῶν πρὸς τοὺς σεβαστοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφούς μου. Ἐκ βάθους καρδίας ἐγνωμονῶ τὴν ἀσφαλῶς, σήμερον, ἀγαλλομένην ψυχὴν τοῦ ἀειμνήσιου πατρὸς μου καὶ τὴν μητέρα μου, δι' ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκοπίασαν. Εἰς τὴν μητέρα μου, ἡ ὁποία μὲ τρόπον ἀξιοθαύμαστον συνεχίζει τὰς ὡραίας καὶ μεγάλας ἐκείνας παραδόσεις τῆς μαρτυρικῆς μικρασιατικῆς γῆς, ὀφείλω τὴν ἀγάπην μου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Αἱ εὐχαὶ τῶν γονέων μου ἄς μὲ συνοδεύουν εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν.

Μνημονεύω εὐγνωμόνως τῶν κόπων τῶν διδασκάλων μου, ἀπὸ τῶν παιδικῶν μέχρι καὶ τῶν πανεπιστημιακῶν μου χρόνων, ἐν δὲ τῷ προσώπῳ τοῦ συλλειτουργοῦντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σεργενίου κ. Παντελεήμονος, Προσπυτινῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονί-

κης, ἰδιαίτερον εὐχαριστῶ τοὺς ἐν τῇ ἐκεί Θεολογικῇ Σχολῇ σεβαστοὺς μοὶ Καθηγητάς.

Ἐκ βάθους ψυχῆς εὐχαριστῶ τοὺς Ἀρχοντας τῶν ἐνταῦθα ἱστορικῶν Κοινοτήτων τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, διὰ τὰ πολύτιμα αἰσθήματα καὶ τὴν καρποφόρον συνεργασίαν των.

Τέλος, εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρδίας ὅλους, τὸ Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας ἐνταῦθα, εἰς τὸ Γκράτς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Αὐστρίας, τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ Σχολείου τῆς Βιέννης μετὰ τῶν γονέων των, τὸν ὁμογενῆ φοιτητικὸν κόσμον, τοὺς ἑλληνικοὺς καὶ αὐστρο-ελληνικοὺς συλλόγους, τοὺς προβάλλοντας τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ προάγοντας τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, τὴν Χορωδίαν, τοὺς συνεργάτας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Μητρόπολιν, τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, ἐντεῦθεν καὶ ἐξ Ἑλλάδος, τοὺς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐκδηλώσαντας τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειάν των πρὸς τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἔσπευσαν νὰ μὲ τιμήσουν, διὰ τῆς προσωπικῆς ἢ νοερῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν σημερινὴν χαρὰν μου.

Σεβασμιώτατε Γέροντα καὶ Δεσπότη μου,

«Ἐλύθηθην ἡ ὥρα». Ἐτῆ ὁ Θεὸς βοηθός, τὰ ἔτη Σας πολλὰ καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.

Ἀμήν!

Κατὰ τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας προσεφώνησε γερμανιστὶ τὸν πρόεδρον τῆς Αὐστριακῆς Δημοκρατίας καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπισήμους ἀναφερθεῖς εἰς τὰς σχέσεις τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ τῇ πρωτεύουσῃ Ἑλληνισμοῦ διὰ τῆς ἰδρύσεως τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων Ἁγ. Γεωργίου καὶ Ἁγ. Τριάδος ὡς καὶ διὰ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1963 ἰδρύσεως τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αὐστρίας, ἡ ὁποία ἀνεγνωρίσθη δι' αὐστριακοῦ Ὀμοσπονδιακοῦ Νόμου ὡς Ν.Π.Δ.Δ. κατὰ τὸ ἔτος 1967.

Ὁ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Κλαδάκης παρέθεσεν ἐπίσημον γεῦμα εἰς τὸ ἱστορικὸν Griechenbeisei.

Ὁλόκληρος ὁ Τύπος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ ἡμερήσιος Τύπος ἀφιέρωσαν εὐμενῆ ἄρθρα καὶ σχόλια, ἡ δὲ Τηλεόρασις καὶ ἡ Ραδιοφωνία προέβαλον τὸ γεγονός.

Ἐκ τῶν ὄλων ἐκδηλώσεων κατέστη σαφῆς ἡ τιμὴ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Αὐστρίας καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Χρυσστόμου Τσίτερ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ πεντηκονταετίας δίδει ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἔθνικὴν μαρτυρίαν ἐν Βιέννῃ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως κ. Μιχαὴλ Σταΐκος ἐγεννήθη τὸ 1946 εἰς Ἀθήνας. Εἰς τὴν Βιέννην ἐγκατεστάθη τὸ 1964, ὅπου διετέλεσε Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ ἐπιμελητῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ ΣΤΑΧΥΣ.

Διάκονος καὶ πρεσβύτερος ἐχειροτονήθη τὸ 1977,

ΤΟ ΙΒ΄ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ (Π.Ε.Ε.Θ.)

Τὴν 3ῃ Ἰανουαρίου 1986 στὸ Ξενοδοχεῖο «Λήδρα» τῆς Λευκωσίας ἔγινε τὸ ΙΒ΄ Θεολογικὸ Συνέδριο τῆς «Παγκύπριας Ἐνώσεως Ἑλλήνων Θεολόγων» (Π.Ε.Ε.Θ.) συμφώνως πρὸς τὸ ἐξῆς Πρόγραμμα:

8.45 π.μ.

Προσέλευση συνέδρων.

9.00 - 9.45 π.μ.

Ἐναρκτήρια τελετή.

Προσφώνηση ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Π.Ε.Ε.Θ. κ. Σταυρὸ Ὀλύμπιο.

Χαιρετισμὸς ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Παιδείας κ. Ἀνδρέα Χριστοφίδη.

Χαιρετισμὸς ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Σπύρο Κυπριανοῦ.

Χαιρετισμὸς καὶ κήρυξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἀπὸ τὸ Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

10.00 - 11.15 π.μ.

Α΄ Εἰσήγηση - Συζήτηση.

Θέμα: Τὸ ἰδ ε ῶ δ ε ς τ ῆ ς Ἑ λ λ η ν ι κ ῆ ς Π α ἰ δ ε ῖ α ς.

Εἰσηγητής: κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Συντονιστής: Δρ Ἀνδρέας Μιτσίδης, Ἐπιθεωρητῆς Θεολογικῶν μαθημάτων.

Διὰ λ ε ι μ μ α.

διορισθεὶς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αὐστρίας, Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων καὶ Διευθυντῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Σχολῆς τῆς Βιέννης. Εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, διετέλεσε Λέκτωρ τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βιέννης καὶ εἶναι τακτικὸς συνεργάτης τῆς Αὐστριακῆς Ραδιοφωνίας - Τηλεοράσεως.

Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αὐστρίας μὲ τὸν τίτλον Χριστουπόλεως ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν 8ην Νοεμβρίου 195, χειροτονηθεὶς τὴν 12ην Ἰανουαρίου 1986 εἰς Βιέννην.

Πρωτοπρ. ΗΛΙΑΣ ΔΡΟΣΙΝΟΣ

Ἐφημέριος Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

11.45 - 1.00 μ.μ.

Β΄ Εἰσήγηση - Συζήτηση.

Θέμα: Τρόποι καὶ μέσα θρησκευτικῆς καλλιέργειας τῶν μαθητῶν στὸ σχολεῖο.

Εἰσηγητής: κ. Ἰωάννης Βαρνάδας, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας.

Συντονιστής: Δ/νὴς Οὐρανια Κοκκίνου, Γυμνασιάρχης.

Γ ε ὀ μ α.

2.45 - 4.30 μ.μ.

Γ΄ Εἰσήγηση - Συζήτηση.

Θέμα: Προβλήματα θρησκευτικῆς ἀγωγῆς.

Εἰσηγητής: κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Συντονιστής: κ. Νίκος Σπανός, Γυμνασιάρχης.

4.30 μ.μ.

Ἐξαγωγή πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου.

4.45 μ.μ.

Λήξη τοῦ Συνεδρίου.

Συμφώνως πρὸς τὸ Πρόγραμμα αὐτὸ τὴν κήρυξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἔκαμεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος.

Στὴν ἐναρκτήρια τελετή, ἐκτὸς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Κιτίου κ. Χρυσόστομος καὶ Λεμεσοῦ κ. Γρηγόριος, Ἡγούμενοι Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἀξιωματοῦχοι Κληρικοὶ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς Κύπρου κ. Βᾶσος Λυσσαρίδης, ὁ Ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Πάτροκλος Σταύρου, ἀνώτεροι ὑπάλληλοι Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν κ.ἄ.

Τὶς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου, ἐκτὸς τῶν μνημονευθέντων δύο Μητροπολιτῶν καὶ ἄλλων ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας, παρηκολούθησαν περίπου 120 κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ Θεολόγοι τῆς Κύπρου, ὅπως καὶ ἀρκετοὶ ψυχολόγοι, ἐκπαιδευτικοὶ καὶ ἐπιστήμονες διαφόρων κλάδων κ.ἄ.

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Π.Ε.Ε.Θ.

Ἡ προσφώνησις τοῦ Προέδρου τῆς Π.Ε.Ε.Θ. κ. Σταύρου Ὀλυμπίου ἔχει ὡς ἐξῆς:

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, Ἐξοχώτατοι, Ἐκλεκτοὶ Προσκεκλημένοι, Κύριοι Σύεδροι, Μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ πραγματοποιοῦμε σή-

μερα τὸ IB' Θεολογικὸ Συνέδριο μὲ θέμα «Θρησκεία καὶ Παιδεία» γιὰ νὰ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νὰ μελετηθεῖ τὸ πελώριο θέμα τῆς σχέσης τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας μὲ τὴν Ὁρθόδοξη χριστιανικὴ θρησκεία καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἀξία, ἡ ἀναγκαιότητα καὶ τὰ προβλήματα τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς πὸν προσφέρεται στὰ Σχολεῖα μας.

Ἡ παιδεία, ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερο ἔργο ὑποδομῆς τοῦ ἐθνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ μας βίου καὶ τίποτε πὸν σημαντικό δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἀπὸ τὸ διάλογο γύρω ἀπὸ τὸ θέμα πὸν τὴν ἀπασχολοῦν. «Ὅζ ἐστὶ περὶ οὗτου θεοτέρου ἂν βουλευσάιτο ἄνθρωπος ἢ περὶ παιδείας» ἔχει πεῖ ὁ Σωκράτης. Δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ τίποτε πὸν θεϊκὸ ἀπὸ τὸ νὰ στοχάζεται κανένας καὶ νὰ διαλέγεται γιὰ τὴν παιδεία. Κι ὁ Πλοῦταρχος ἐπίσης διακήρυξε πὸς «ἡ παιδεία τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον».

Ἡ κορυφαία αὐτὴ ἀξιολόγηση τῆς παιδείας, μαρτυρεῖ πὸς ἡ ὑπέροχη τῆς κρίσης πὸν τὴ μαστίζει θὰ σημάνει καὶ τὴν ὑπέροχη τῆς κρίσης πὸν διέρχεται σήμερον ὁ πολιτισμὸς μας. «Ὅταν γίνεται λόγος γιὰ κρίση στὸ χῶρον τῆς παιδείας, δὲν ἐντοπίζεται στὴ δομὴ καὶ τὸ περιεχόμενο τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων, στὴ μέθοδο προσφορᾶς ἢ στὴ μορφή καὶ τοὺς τύπους τῶν Σχολείων μας ἀλλὰ στὴν ἀδυναμία τῆς νὰ ἐπιδράσει ἀποτελεσματικὰ στὴν ἠθικὴ διαπαιδαγώγηση καὶ στὴ διάπλαση τοῦ χαρακτήρα τῶν νέων μας. Δυστυχῶς ἡ τεράστια προσφορὰ γνώσεων στὴν ἐποχὴ μας δὲν ὀδήγησε καὶ στὸν ἐσωτερικὸ πλουτισμὸ. Ἀντίθετα ἡ ἐποχὴ μας διαφεύδει καθημερινὰ μὲ τὸν πὸν κατηγορηματικὸ τρόπο διὲ ἡ ὀρθολογιστικὴ ἀγωγή ἢ ἡ μονομερῆς ἐγκεφαλική, χρησιμοθηρικὴ καὶ τεχνοκρατούμενη παιδεία μπορεῖ νὰ μεταμορφώσει τὸν ἄνθρωπο σὲ ἄρτια καὶ ὀλοκληρωμένη προσωπικότητα. Ὁ ἠθικὸς ὑποσιτισμὸς καὶ ἡ ἰδεολογικὴ σύγχυση, ἡ ἔλλειψη ὀντολογικοῦ στοχασμοῦ καὶ μεταφυσικῆς προσδοκίας, ἡ ἀλλαγὴ στὴν ἰεράρχηση τῶν ἀξιῶν καὶ ἡ κατῆλεια τους, ὁ ἄκρατος ἄτομισμὸς καὶ ὁ ἀκράτητος εὐδαιμονισμὸς, ἐμφανῆ συμπτώματα τῆς κοινωνίας μας, δὲν μποροῦν νὰ ἐκτιμηθοῦν ἢ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ἰδεώδη, τοὺς στόχους ἀλλὰ καὶ τὴν καθημερινὴν πρακτικὴ τῆς παιδείας μας. Γι' αὐτὸ πιστεύουμε πὸς εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀναγκαιότητα ἢ ἐκ νέου προβολὴ τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ χαρακτήρα καὶ τῆς ἠθοπλαστικῆς διάστασης τῆς παιδείας μας μὲ στόχο τὴ μετοσίωση τῶν γνώσεων σὲ δημιουργικοὺς μορφωτικοὺς παράγοντες τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου.

Τὸ φετινὸ μας Συνέδριο θέλει νὰ ἐπισημάνει αὐτὴ τὴν ἀναγκαιότητα ἀλλὰ καὶ νὰ τονίσει τὴ μεγάλη ἀλήθεια διὲ ὁ στόχος τῆς παιδείας, ἢ ὀλοκλήρωση δηλ. τοῦ ἀνθρώπου ὡς προσώπου δὲν ἐπιτυγχάνεται χωρὶς τὴν Ἐκκλησία καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ μακρὰ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀνθρωπιστικὴ παιδεία μας, χωρὶς τὸ ἀναγκαῖο περίβλημα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ γίνεται ἀναιμικὴ καὶ ἀρνηχὴ, ἀδρανὴς καὶ ἀνεπείρητη, προσφέρει

ἓνα ἀποχρωματισμένο ἐγκόσμιο ἀνθρωπισμὸ πὸν θυθίζει τὸ ἄτομο μέσα στὸ τέλμα τῆς σχετικοκρατίας καὶ τῶν προσωπικῶν ἀντιθέσεων. Ἡ ἠθικὴ ἀγωγή σιγηρίζεται καὶ καταξιώνεται διαν περιβάλλεται μὲ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἀθηνία τοῦ ἀποκαλυμμένου λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἠθικὸ δέον καὶ τὸ ἀγαθὸ ἄσχοῦν ἐπίδραση καὶ γοητεία στὴ βούληση τοῦ ἀνθρώπου διαν δὲν εἶναι χιμαιρικὰ καὶ ἀπρόσωπα, προϊόντα νοητικῆς διεργασίας ἢ ὑπόσχεση κοινωνικοῦ ὠφελισμοῦ ἀλλὰ διδασκαλία καὶ ἐντολὴ Θεοῦ. Ἡθικὴ χωρὶς θρησκεία εἶναι οὐτοπία ὅπως καὶ θρησκεία χωρὶς ἠθικὴ εἶναι ἐπικίνδυνη δεισιδαιμονία.

Ξεκινοῦντες ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ μποροῦμε εὐκολὰ νὰ κατανοήσουμε γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δὲν εἶναι ἓνα κοινὰ στὰ ἄλλα μαθήματα ἀλλὰ ἢ ἀπαραίτητη ὑποδομὴ γιὰ μιὰ ὀλοκληρωμένη καὶ δημιουργικὴ παιδεία καὶ πὸς ἢ παρουσία του ὁ δόλος τοὺς τύπους καὶ τὰ ἐπίπεδα τῶν Σχολείων μας καὶ ἢ ἐπίλυση τῶν προβλημάτων του γιὰ τὴν πραγμάτωση μιᾶς φωτισμένης θρησκευτικῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν πραγμάτωση καὶ τοῦ βασικοῦ σκοποῦ τῆς παιδείας μας. Ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή ἀσφαλῶς καὶ ἢ ἀνθρωπιστικὴ διάσταση τῆς παιδείας μας δὲν ἐξαντλεῖται μὲ τὴν προσφορὰ τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς στάσης ὄλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, τοῦ περιεχομένου τῶν ἐγχειριδίων τῶν ἐκδηλώσεων καὶ γενικὰ τῆς ἀτμόσφαιρας πὸν δημιουργεῖται ἀπὸ ὄλους τοὺς ὑπεύθυνους παράγοντες τῆς ἀγωγῆς.

Αἰσθανόμαστε τὴν ἀνάγκη σὰν Θεολόγοι ἐκπαιδευτικοὶ νὰ τονίσουμε πὸς θὰ εἶναι μεγάλη ἢ ὑπεροχὴ μας πρὸς τὸ παιδί ἂν στὸ Σχολεῖο πετύχουμε νὰ τοῦ καλλιεργήσουμε τὸ ἔμφροιο θρησκευτικὸ συναίσθημα καὶ νὰ τὸ καθοδηγήσουμε ἐλεύθερα καὶ ὄχι δουρικὰ νὰ διαμορφώσει τὸ χαρακτήρα του μέσα στὸ ἠθικὸ κλίμα τοῦ Εὐαγγελίου ὥστε ὄχι μόνον νὰ καταφάσκει ἀλλὰ καὶ νὰ βιώνει τὶς μεγάλες ἀρετὲς τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας πὸν δυστυχῶς σήμερον ξεκομμένες ἀπὸ τὴ θεϊκὴ τους προέλευση καὶ γυμνωμένες ἀπὸ τὴ μεταφυσικὴ τους διάσταση κατάντησαν ἀπλή ὄραιοιολογία καὶ εὐκόλη συνθηματολογία.

Πιστεύουμε διὲ οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου μας, θὰ ἐπιβεβαιώσουν ἄλλη μιὰ φορὰ πὸς οἱ βασικὲς ἀρχὲς τῆς Ἑλληνορθόδοξης Παιδείας μὲ τὴν ὀποία ἐπιβίωσε ἀνάμεσα σὲ τόσες ἀντίξοες συνθήκες καὶ μεγαλοῦργησε ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἔχουν μόνον ἰστορικὴ ἀξία καὶ σπουδαιότητα, ὅπως θέλουν νὰ ἰσχυρίζονται μερικοὶ, ἀλλ' ὄτι εἶναι ἐξ ἴσου πολυτίμες, καὶ πρὸ παντὸς ἀναντικατάστατες καὶ γιὰ τὴ σύγχρονη ἐποχὴ, αἰώνιοι φαινετοὶ δείκτες πὸν προσδιορίζουν τὸ παρὸν καὶ προδιαγράφουν τὸ μέλλον τῆς πνευματικῆς πορείας μας.

Ἰδιαίτερα στὸν τόπο μας, ἢ παιδεία, πὸν εἶναι στρατευμένη στὸν ἀγῶνα πὸν διεξάγουμε γιὰ τὴ φυσικὴ καὶ ἐθνικὴ μας ἐπιβίωση, ἢ διατήρηση τοῦ Ἑλληνορθόδοξου χαρακτήρα τῆς, εἶναι ἐθνικὴ ἀναγκαιότητα.

Χαιρετισμός και κήρυξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ΙΒ' Συνεδρίου τῆς «Παγκύπριας Ἐνώσεως Ἑλλήνων Θεολόγων» ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο.

τητα, γιατί μόνο ἔτσι θὰ δημιουργήσει τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ ἀνώτερο ἦθος, τὸ ψυχικὸ δυναμισμό καὶ τὶς ὑψηλὲς ἐφάρσεις, ἱκανοὺς νὰ κρατήσουν τὰ λάβαρα τῶν δικαίων καὶ τῶν ἰδανικῶν τῆς πατρίδας μας.

Αὐτὲς οἱ σκέψεις ὁδήγησαν τὸ Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Ε.Θ. νὰ ὀργανώσῃ τὸ ΙΒ' Θεολογικὸ Συνέδριον μὲ θέμα «Θρησκεία καὶ Παιδεία».

Ὀλόθερμες εὐχαριστίες ἐκφράζουμε πρὸς τὸν ἐξοχώτατο Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Σπύρο Κυπριανοῦ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπέδειξε γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ Συνεδρίου μας πράγμα ποὺ μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ χαιρετισμοῦ τῆς ἀγάπης του καὶ τὸν διαβεβαιώνουμε ὅτι οἱ Θεολόγοι θρῖσκοῦνται ὁλόθυρα σιρατευμένοι στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ δικαίωση τῆς πατρίδας μας.

Ἐυχαριστοῦμε θερμὰ τὸν Ὑπουργὸ Παιδείας κ. Ἀνδρέα Χριστοφίδη γιὰ τὴν ἀπαικόρησή του στὴν πρόσκλησή μας νὰ παραστῇ καὶ νὰ χαιρετήσῃ τὸ Συνέδριό μας καὶ γιὰ τὸ ἐντονο ἐνδιαφέρον τοῦ Ὑπουργείου του γιὰ τὸ ἔργο τῶν Θεολόγων καὶ τῆς Ἐνώσεώς μας.

Ἐυχαριστοῦμε θερμὰ τοὺς εισηγητὲς ποὺ εἶχαν τὴν καλωσύνη νὰ βοηθήσουν στὴ διερεύνηση τῶν πτυχῶν τοῦ θέματος καὶ τὴν ἐξαγωγή τῶν πορισμάτων καὶ τοὺς Συντονιστὲς τῶν συνεδριάσεων γιὰ τὴν πολὺτιμη συνεργασία τους.

Χαιρετίζουμε μὲ θερμὲς εὐχαριστίες τὴν παρουσία ἀνάμεσά μας τοῦ διακεκριμένου καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Εὐαγγέλου Θεοδώρου ὁ ὁποῖος ἀπαποκρίθηκε στὴν

πρόσκλησή μας καὶ ἦλθε στὴν Κύπρο γιὰ νὰ μᾶς προσφέρει ἀπὸ τὸ περισσεύμα τῆς καρδιάς καὶ τῆς γνώσης του.

Ἐυχαριστοῦμε τοὺς ἐπίσημους καλεσμένους μας ποὺ ἀποδέχτηκαν τὴν πρόσκλησή μας καὶ μᾶς τιμοῦν μὲ τὴν παρουσία τους καὶ ὅλους τοὺς Συνέδρους γιὰ τὴν πρόθυμη συμμετοχή τους.

Ἐυχαριστοῦμε θερμὰ τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή, τὴ Μητρόπολη Κιτίου, τὴ Μητρόπολη Λεμεσοῦ καὶ τὴν Τράπεζα Κύπρου γιὰ τὴν ὕλική καὶ ἠθικὴ ἐνίσχυσή τους γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ Συνεδρίου μας.

Ἐπιτρέψτε μου ὅμως κωρίες καὶ κύριοι νὰ ἐκφράσω ἀπὸ μέρους ὄλων μας τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ τὶς ἰδιαίτερες εὐχαριστίες μας πρὸς τὸ Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπό μας κ. Χρυσόστομο ποὺ λαμπρύνει μὲ τὴν παρουσία του τὸ Συνέδριό μας, γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ τιμὴ νὰ ἀνοίξει τὶς ἐργασίες του καὶ νὰ μᾶς ἀπευθύνῃ τὸ χαιρετισμὸ τῆς πατρικῆς ἀγάπης του, καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσω γιὰ τὴν ἀφοσίωση τῶν Θεολόγων στὸ πνευματικὸ καὶ ἐθνικὸ ἔργο ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἐπιτελεῖ.

Ἐκφράζοντας τέλος τὴ βεβαιότητα ὅτι χορήγιες καὶ ἐποικοδομητικὲς θὰ εἶναι οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου μας χάρις στὸ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον τῶν Συνέδρων, εὐχομαι ἀπὸ μέρους τοῦ Δ.Σ. καὶ τῶν μελῶν τῆς Π.Ε.Ε.Θ. εὐλογημένο ἀπὸ τὸ Θεὸ τὸν καινούργιο χρόνον σὲ μιὰ ἐνιαία, ἐλεύθερη καὶ δικαιωμένη Κύπρο.

(Συνεχίζεται.)

Ε. Δ. Θ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

πάπας και παπὰς

Πάμπολλοι όμως ασφαλώς άγνοούν, ότι αντίστροφα αυτή ή λέξη συνιστά ουσιαστικά τιμητικό τίτλο, άφοϋ, καθώς καθίσταται καταφανές από τά προηγούμενα, πρόκειται περί υποκοριστιοϋ του «πατήρ» — «πατέρας». Έξ άλλου, όπως προαναφέραμε, ό τίτλος πάπας παλαιότερα άπονεμόταν ως τιμητικός στους πρεσβυτέρους τής Έκκλησίας. Έπομένως ή προσωνομία παπᾶς υποσημαίνει, όπως και πάππας (ή πάπας), τόν πατέρα, «πατεροϋλη»³⁸. Πρβλ. «παππούλη», όπως με σεβασμό και στοργή προσαγορεύουν πολλοί σέ πάμπολλες περιοχές τής πατρίδας μας τούς κληρικούς μας^{39α}. Πρβλ. επίσης από μέρους πιστών παρεμφερή προσαγόρευση ιερωμένων και μοναχών, άδιακρίτως ηλικίας τους, με τή λέξη «γέροντας»^{39β}.

Άξιοσημείωτο είναι επίσης τό ότι στα Δωδεκάνησα και στην Κύπρο ό κληρικός προσονομάζεται και δάσκαλος. Τοϋτο όφείλεται στο ότι οί κληρικοί εκεί, καθώς και σέ άλλες περιοχές τής χώρας μας ήταν παλαιότερα ή είναι άκόμη και στην έποχή μας (άν και όλιγάριθμοι) και δάσκαλοι-ιεροδιδάσκαλοι (βλ. Έροδιδασκαλεΐα ή Έκκλησιαστικές Παιδαγωγικές Άκαδημίες).

* Συνέχεια έκ τής σελ. 196 τού ύπ' αριθ. 5 τεϋχους.

38. Η πνευματική πατρότητα πολλές φορές είναι ύπερτερη και ψυχικά στενότερη, τής φυσικής, όπως και ή πνευματική υιότητα, πού εκφράζεται και εκδηλώνεται με εύγνωμοσύνη, εκτίμηση, σεβασμό, στοργή και άφοσίωση. — Συγγενείς, φίλοι και συνενόριτες τού γράφοντος θυμούνται άκόμη, καθώς και ό ίδιος με ιδιάζουσα συγκίνηση άναπολεΐ, ότι άποκαλοϋσε τόν πνευματικό Πατέρα του (ιεροσολυμίτη ιερομόναχο στόν Άγιο Νικόλαο τής όδ. Άχαρνών Άθηνών, Φώτιο Σταθάκη) Πατεροϋλη! Πάμπολλοι μάλιστα μμούμενοι τόν υπογραφόμενο προσαγόρευαν επίσης έτσι τιμητικά και στοργικά τόν Πατέρα Φώτιο. Για τήν άγωγή, τή διαγωγή και διδαχή τού φωτισμένου αϋτοϋ λευτή βλ. 'Ι. Δροϋλια, Έντυπώσεις, βιώσεις και άπόψεις..., σελ. 2-4.

38α. Έπισημαίνουμε πώς στενοί συνεργάτες και μάλιστα Κατήχητες τού προσφάτως εκδημήσαντος εις Κύριον Μητροπολίτου Άργολίδος Χρυσοστόμου Β' (Δεληγιαννόπουλου) τόν άποκαλοϋσαν «παππούλη», όπως επιμαρτυρεΐ ή έκ Ναυπλίου καταγομένη Κα Πόπη Χρίστου Άρβανίτη.

39. Για τή λέξη, έννοια και σημασία τής, καθώς και τόν τιμητικό τίτλο «γέροντας» βλ. «δηλαδή γνώστης έμπειρος και σοφός σύμβουλος - πολύτιμος θά έλέγαμε «πνευματικός πατέρας» (πρβλ. λέξη και έννοια έλληνική στην εκκλησιαστική γλώσσα, όπου γέροντες λέγονται οί πνευματικοί πατέρες), δάσκαλοι τής άσκήσεως και καθοδηγοί τής ήθικης συνειδήσεως). — πρβλ. και τίτλο Μητροπολιτών Ιστορικών και μεγάλων Μητροπόλεων τού Οικουμενικοϋ Πατριαρχείου». 'Ι. Δροϋλια, Αιώνες άναζητήσεις και άνάλογες θεωρήσεις (τού όντως Όντος), Άθήνα 1981, επανέκδοση 1985, σελ. 47-48. — πρβλ. Τιμοθ. Γιοκαρίνη, Γεροντισμός, Θρ. και 'Ηθ. Έργικλ., Άθήνα 1964, Τόμ. 4ος, στ. 420-422. — Βασίλ. Στεφανίδου, Έκκλ. Ιστορία, σελ. 689-699.

—Θά διερωτηθοϋμε έδώ, άν ή προαναφερθεΐσα χριστιανοελληνική λαϊκή σχετική συνήθεια, συμβαίνει να είναι σύμπτωση ή συνέπεια και συνέχεια τών κατωτέρω γεγονότων ή εκφράσεων:

(1ο) παλαιοδιαθηκικών:

Τήν προσωνομία «πατέρας» προσέδιδαν οί 'Ιουδαίοι στους:

α') ιερεΐς, βλ. «γίνου μοι εις πατέρα και εις ιερέα»⁴⁰.

β') βασιλικούς συμβούλους, βλ. «και έποίησέ με [δηλαδή τόν 'Ιωσήφ] ως πατέρα Φαραώ»⁴¹.

γ') προφητες, βλ. «και άνελήφθη 'Ηλιοϋ... και 'Ελισαιέ έώρα και έβόα πάτερ, πάτερ...»⁴².

δ') σοφούς ως παιδαγωγούς, βλ. «πώς έρεΐτε... υιοί συνετών ήμείζ»⁴³.

(2ο) καινοδιαθηκικών:

α') Βλ. προσφώνηση πρωτομάρτυρα Στεφάνου στα Μέλη τού Μεγάλου Συνεδρίου: «'Ανδρες άδελφοί και πατέρες»⁴⁴.

β') πρβλ. παύλεια φράση: «έάν γάρ μούριους παιδαγωγούς έχητε έν Χριστώ, άλλ' οϋ πολλούς πατέρας»⁴⁵.

40. Κριταΐ ιζ' 10. — πρβλ. «και γένου ήμιν εις πατέρα και εις ιερέα μη είναιί σε ιερέα οίκου άνδρός ένός ή γενέσθαι σε, ιερέα φυλής και οίκου εις δ'ήμον 'Ισραήλ» Κριταΐ ιη' 19.

41. Γένεσις με' 8. — πρβλ. «ϋπό 'Αμάν... δευτέρου πατρός ήμών» 'Εσθήρ γ' 13Ζ. — «ώστε άναγορεύεσθαι ήμών πατέρα... τό δεύτερον τού βασιλικού θρόνου πρόσωπον διατελείν» 'Εσθήρ η' 12λ.

42. Δ' Βασιλ. β' 11, 12. — Πρβλ. ότι σέ ομάδες προφητών «εισήρχοντο νέοι τήν ηλικίαν. Έίχον δέ ένα άρχηγόν, τόν όποϊον έγάλουν πατέρα» (Β' Βασιλ. 6,21) Βασίλ. Βέλλα, 'Εβραϊκή Άρχαιολογία, Άθήνα 1980, σελ. 218.

43. 'Ησαΐας ιθ' 11.

44. Πράξ. Άποστ. ζ' 1. — Βλ. ότι «Η χρήση τής προσφώνησης... «άνδρες άδελφοί και πατέρες» στην άρχή ένός ρητορικοϋ κειμένου, μιās όμιλίας, είναι κάτι τó συνηθισμένο όχι μόνο στην Άγία Γραφή αλλά και έξω άπ' αϋτήν» Γεωργ. Γρατσέα, Προς νέα κατάπαυση ύπό νέο άρχηγό, Άθήνα 1984, σελ. 29.

45. Α' Κορ. δ' 15. — 'Ερμηνεία τών έννοιών παιδαγωγός και πατέρας βλ. Π. Τρεμπέλα, 'Υπόμνημα εις τας 'Επι-

(3ο) χριστιανοεκκλησιαστικῶν:

Οἱ χριστιανοὶ (Ὁρθόδοξοι καὶ Καθολικοὶ) ὀνομάζουμε «Ἐκκλησιαστικοὺς Πατέρες»⁴⁶ τοὺς Ἀγίους⁴⁷ Πατέρες καὶ Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας. — Βλ. καὶ πρβλ. αὐτῶν ἐν Ἀγίοις Πατέρων ἡμῶν, μεγάλων Ἱεραρχῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων⁴⁸. «Ἐν ἁγίων πατέρων ὁ χορὸς»⁴⁹. — πρβλ. αὐτῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν⁵⁰.

—Οἱ Ὁρθόδοξοι προσαγορεύουμε «πατέρες» ἐπίσης τοὺς κληρικοὺς (ἀδιακρίτως ἱερομονάχους ἢ ἐγγάμους), καθὼς καὶ τοὺς ἀπλοὺς μοναχοὺς. Βλ. ὀνομαστικῆ «ὁ πατήρ» καὶ κλητικῆ πάτερ».

—Οἱ Καθολικοὶ ἀδελφοί μας προσαγορεύουν «πατέρες» ἀποκλειστικὰ καὶ εἰδικὰ μόνο τοὺς μοναχοὺς-ἱερομονάχους (τοὺς religieux), ἐνῶ τοὺς κληρικοὺς, τοὺς ἐπιλεγμένους ἱερεῖς — κληρικοὺς «κοσμικοὺς» (prêtres séculiers), τοὺς ἐπονομάζουν ἀνάλογα μὲ τὸ βαθμὸν τοὺς ἢ τὸ ἰδιαίτερο λειτουργημὰ ἢ ὀφεικίῳ⁵¹

στολάς τοῦ Παύλου, Ἀθήναι 1937, σελ. 172 (15, 1 καὶ 4).

46. Βλ. «ὁ ὄρος Ἐκκλησιαστικοὺς Πατέρες σημαίνει τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς διδασκάλους καὶ ὁδηγούς», «Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες εἶναι οἱ θεολογικοὶ διδάσκαλοι τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας, ἡ δὲ παράδοσίς τους ἀποτελεῖ τὸν κεντρικὸν πυρῆνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως» Θεοδώρου Νικολάου, Ἡ σημασία τῆς πατερικῆς παραδόσεως γιὰ τὴ Θεολογία σήμερα. Περιοδικὸν Ἐκκλησία, 1 Ἰουνίου 1985, ἀρ. 11, σελ. 350 (Ἰνστιτούτο Ὁρθόδοξου Θεολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Μονάχου). — πρβλ. γαλλ. Les Pères de l'Église ἢ Les grands Pères de l'Église (=Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας) καὶ Les Docteurs de l'Église (=Οἱ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας). — πρβλ. «Ἀποστολικοὶ Πατέρες» Κων. Μπόνη, Χριστιανικὴ Γραμματεία, Τόμ. 1ος, Οἱ λεγόμενοι Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Ἀθήναι 1977.

47. Προσδιορίζουμε τοὺς «Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας», προσθέτοντας τὸ ἐπίθετο «Ἀγίοι» («Ἀγιοὶ Πατέρες») πρὸς διάκρισίν τους ἀπὸ τοὺς λοιποὺς πατέρες καὶ κληρικοὺς καὶ μοναχοὺς. — Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἀδελφοί μας ἀποκαλοῦν ἐπίσης «Ἀγιο Πατέρα» τὸν Πάπα Ρώμης (γαλλ. «Le Saint-Père», βλ. Le Pape parmi les Belges, μνημ. ἐργ., σελ. 34, 37, 47). — Καταχρηστικὰ καὶ κατ' ἐπέκταση ἀποκαλοῦμε ὠρισμένες φορές οἱ Ὁρθόδοξοι «ἀγίους πατέρες» καὶ ἓνα σύνολο ἀρχιερέων ἢ μοναχῶν.

48. 1η εὐχή μετὰ τὴ Συναπτὴ — Εἰρηνικὰ Ἱ. Ἀκολουθίας τοῦ Μικροῦ Ἀγιασμοῦ. Βλ. Μικρὸν Εὐχολόγιον ἢ Ἀγιασματορίον, ἐκδ. Ἀποστολ. Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1962, σελ. 14. — πρβλ. «Ἀπόλυσις» ἄλλων Ἱ. Ἀκολουθιῶν, ὅπως τῆς Θ. Λειτουργίας Μεγ. Βασιλείου καὶ Ἱωάννου Χρυσοστόμου.

49. Δοξαστικὸν Ὁρθρου, ἤγου πλ. δ', «Κυριακῆ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ συνελθόντων ἐν Νικαίᾳ» τὸ ἔτος 325. — πρβλ. «Ἱεραρχῶν τὴν καλλονὴν καὶ τῶν πατέρων κλέος» Δοξαστικὸν Στιχηρῶν Ἑσπερινῶ ἐορτῆς Ἁγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρ.). — πρβλ. «Πάτερ Ἱεράρχα Νικόλαε» Ἀπολυτικίον τῆς αὐτῆς ἐορτῆς. — «Νικόλαε πάτερ» Rosario Scognamiglio, Inni di Romano il Melode, Bari 1985, σελ. 26,46.

50. Εὐχὴ Ἀπολύσεως Θ. Λειτουργίας Μεγ. Βασιλείου καὶ Ἱωάννου Χρυσοστόμου.

51. Ὁ φφικίον (λατιν. officium) λέγεται τὸ αὐπούργημα ἢ ἀξίωμα εἰδικῆς φύσεως Ἐλευθεροῦ δάκρυ, Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικόν, Ἀθήναι 1930, Τόμ. 10ος, σελ. 272.

τους, λ.χ. «κύριος κανονικός»⁵² (monsieur le chanoine), «κύριος ἐφημέριος» (monsieur le curé)⁵³, «κύριος ἀββᾶς» (κύριος παππᾶς — monsieur l'abbé), ἂν καὶ ὁ ἠγούμενος μιᾶς Μονῆς λέγεται παρομοίως «πατήρ ἀββᾶς» (Père Abbé). Βέβαια «πατήρ» καὶ «ἀββᾶς» ἢ «ἀββᾶ» εἶναι οὐσιαστικὰ συνώνυμες⁵⁴ ταυτόσημες λέξεις, ὅπως ἐρχόμαστε ἀμέσως νὰ ποῦμε καὶ νὰ δοῦμε στὴν ἐπόμενη ἐνότητα.

— Προηγουμένως πρέπει νὰ ποῦμε, πὼς παρέλκει νὰ ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ, ὅτι, ὅπως εἶπαμε ἤδη, ἡ λέξις παπᾶς ἀποτελεῖ ὑποκοριστικὸν τοῦ πατέρας, πού εἶτε ἔτσι (παπᾶς, πρβλ. μπαμπᾶς^{54α}) εἶτε ἀλλιῶς (πατήρ, πατέρας) προσφωνεῖται στὴν ἐλληνικὴ ὁ κληρικός. Εἶναι ἐμφανές, ὅτι, ὅπως ἡ λέξις ἡπάρας ἔτσι καὶ ἡ ταυτόσημή της παπᾶς, δὲν ἐμπεριέχει πλέον τὴ σημασίαν τῆς μικρότητος τοῦ ὑποκοριστικοῦ. (Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΔΡΟΥΛΙΑΣ

Καθηγ. Ἀρσακείου Παιδαγ. Ἀκαδημίας

52. Κανονικοὶ λέγονται ὀφεικίῳ (ἀξιώματός) λειτουργοὶ θὰ ἐλέγαμε) κληρικοὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας τῶν καθεδρικῶν ναῶν καὶ συναποτελοῦν μέλη τοῦ μητροπολιτικοῦ ἐπισκοπικοῦ συμβουλίου. — Σχετικὰ βλ. ἐτυμολογία, ἐνοιολογία καὶ ἐξέλιξη ἱστορικῆ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ σὲ Βασίλ. Στεφανίδου, Ἐκκλ. Ἱστορία, σελ. 278. — Μεταγενέστερα ἀπονέμεται ὡς τιμητικὸς τίτλος σὲ διακεκριμένους κληρικοὺς (συγγραφεῖς, καθηγητὲς πανεπιστημιακοὺς κ.ἄ.) τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Εὐκαιρικὰ ἔχομε νὰ ἐπισημάνουμε γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Καθολικὴν ὅτι: Ἡ ποικιλία τῶν ἐνοιῶν, πού ἐμπεριέχονται στὸν ὄρο αὐτό, παρουσιάζονται, ὅπως ὑποσημειώνει ὁ καθηγητὴς κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, «κατὰ εὐσύνοπτον τρόπον» στὴν ἱερ. Κατήχηση τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων (Ἐ.Π. 33, 1044), ὅπου ἀναγράφεται «Καθολικὴ μὲν οὖν καλεῖτο (ἢ Ἐκκλησία), διὰ τὸ κατὰ πάσης εἶναι τῆς οἰκουμένης, ἀπὸ περάτων γῆς ἕως περάτων καὶ διὰ τὸ διδάσκειν καθολικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἅπαντα τὰ εἰς γυνῶσιν ἀνθρώπων ἐλθεῖν ὀφείλοντα δόγματα... καὶ διὰ τὸ πᾶν γένος ἀνθρώπων εἰς εὐσέβειαν ὑποτάσσειν... Ἐκκλησία δὲ καλεῖται φερωνύμως διὰ τὸ πᾶν τας ἐκκαλεῖσθαι καὶ ὁμοῦ συνάγειν». Βλ. Εὐάγγ. Θεοδώρου, Ἀνθολόγιον Πατερικῶν Κειμένων, Ἀθήναι 1969, σελ. 112-113 (β). — Ἀναλυτικώτερα καὶ λεπτομερέστερα σχόλια βλ. Ἡλία Βούλγαρη, Αἱ Κατήχησις τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Ἱεραποστολικὴ Θεωρησις, Θεσσαλονίκη 1977, σελ. 99, 227, 230.

Ἐτυμολογικὴ καὶ ἐνοιολογικὴ ἀνάλυση καὶ ἀνάπτυξη ὅσον ἀφορᾷ τὴν «μῖαν ἀγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν» (Σύμβολο Πίστεως) βλ. Ἀνδρ. Θεοδώρου, Ἡ οὐσία τῆς Ὁρθοδοξίας, Ἀθήναι 1961, σελ. 19, 99, 101.

53. Στὴν Ἱταλία (μέχρι μάλιστα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καὶ στὴν Ἑλλάδα) τοὺς ἐφημερίους ἀποκαλοῦν μὲ τὸ κύριο ὄνομά τους ἢ τὸ οἰκογενειακὸ ἐπώνυμό τους, προσθέτοντας πρὸ αὐτοῦ Don. — Πρβλ. ἐλληνικὴ προσήγορία ἱερέων καὶ ἀρχιερέων «Δεσπότης» καὶ «ἀδέσποτα». — βλ. Don Camilo, Δὸν Διλέρον. — Τὸ Don εἶναι σύντμηση τῆς λατινικῆς λέξεως Dominus (=Κύριος).

54. Οἱ Βενεδικτῖνοι μοναχοὶ προσαγορεύονται μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμό τους μὲ προηγούμενη προσθήκη τοῦ Dom (πάλι ἀπὸ τὸ Dominus). Βλ. λ.χ. Dom Lambert Beauduin, Dom Pierre Dumont.

54α. Συνώνυμη λέξις λέγεται (πλὴν ἄλλων) ἐκείνη πού ἔχει διαφορετικὸν τύπο, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν σημασίαν μὲ ἄλλη. Βλ. λήμμα, συνώνυμος (3) σὲ Δ. Δημητράκου, μνήμ. Λεξικόν, Τόμ. 8ος, σελ. 7.000.—πρβλ. ὑποσημειώσῃ μας ὑπ' ἀρ.31.

ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ Ζ' ΑΝΑΛΟΓΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΣ

ΕΝ ΚΑΒΑΛΑ 3—11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984*

Θ' Ἡ Ζ' Θεολογικὴ Συνάντησις

Ἡ ἑβδόμη θεολογικὴ Συνάντησις μεταξύ θεολόγων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας θὰ λάβῃ χώραν** ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου (Καβάλα-Ἑλλάς), ἀπὸ τῆς 3ης-11ης Ὀκτωβρίου παρόντος ἔτους (1984), μὲ θέμα ὑπὸ γενικὸν τίτλον τό: «Εὐαγγέλιον-Θεία Εὐχαριστία» καὶ ὑποθέματα τὰ: α) «Ἡ Ἁγιογραφικὴ δομὴ τῆς Θείας Εὐχαριστίας», β) «Τὸ Εὐαγγέλιον ὡς λειτουργία τοῦ Λόγου», καί, γ) «Εὐαγγέλιον-Εὐχαριστία-Οἰκουμένη».

Τὰ μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γερμανίας κ. Αὐγουστίνου θὰ εἶναι: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἑλισγιίου κ. Ἰωάννης, ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Ἀρίστης κ. Βασίλειος, οἱ Καθηγηταὶ Πρωτοπρεσβ. Ἡλίας Μελία, κ. Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος, κ. Βασίλειος Σταυρίδης καὶ Δρ. κ. Θεόδωρος Νικολάου, ὁ Ὑφυγ. Θεολόγος κ. Γρηγόριος Λαρεντζάκης, ὁ Θεολόγος Δρ. κ. Ἀθανάσιος Μπασδέκης, ὁ Πατριαρχικὸς Διάκονος κ. Χρυσόστομος Καλαϊτζῆς, ὁ Πρωτοπρεσβ. κ. Δ. Κωνσταντέλος καὶ ὁ Ἑλλογιμ. κ. Ἀθανάσιος Θεοχάρης, Θεολόγος τῆς Χάλκης ἐν Ἑλλάδι, γερμανομαθῆς.

Ἀμφείσης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀχρι τοῦδε διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ θετικῆς συμβολῆς εἰς τὰς συναντήσεις ταύτας, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Αἰμιλιανοῦ, ὡς καὶ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ὡς Προέδρου τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ μετὰ τῶν Λουθηρανῶν ἐπισήμου Θεολογικοῦ Διαλόγου, ἐνεκρίθη ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν προσεχῆ ἑβδόμην Συνάντησιν ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ εἰδικοῦ Παρατηρητοῦ μετὰ τῶν παρομαρτούντων δικαιωμάτων λόγου καὶ συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὑπὸ μελέτην καὶ συζήτησιν θεμάτων καὶ συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Εἰσηγήσει τῆς ἐπὶ τῶν Διαχριστιανικῶν Ζητη-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 198 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

** Ἡ σύνταξις τοῦ παρόντος ἐγένετο πρὸ τῆς Ζ' Θεολογικῆς Συναντήσεως.

μάτων Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Πατριαρχείων¹⁶ ὠρίσθησαν συνοδικῶς εἰσηγηταὶ τῶν τριῶν ὑποθεμάτων οἱ ἐξῆς: α) Διὰ τὸ θέμα «Ἡ Ἁγιογραφικὴ δομὴ τῆς Θείας Εὐχαριστίας», Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβ. κ. Δ. Κωνσταντέλος, β) Διὰ τὸ θέμα «Τὸ Εὐαγγέλιον ὡς λειτουργία τοῦ Λόγου», Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. κ. Ἡλίας Μελία, καί, γ) Διὰ τὸ θέμα «Εὐαγγέλιον-Εὐχαριστία-Οἰκουμένη», Ἑλλογιμ. Καθηγ. κ. Θεόδωρος Νικολάου.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐκ τοῦ γράμματός τοῦ Προέδρου τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας Δρος Heinz Joachim Held τῆς 30ης Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους (1983) πληροφοροῦμεθα ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ μέρους αὐτῶν ἀνταποκρίνονται εἰς τὸ αἴτημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου περὶ μὴ περιλήψεως εἰς τὰς συζητήσεις τοῦ κειμένου ΒΕΜ τῆς Lima, πρότειναν δὲ ἀπὸ ἰδικῆς τῶν πλευρᾶς τὴν ἀκόλουθον διατύπωσιν τοῦ πρώτου ὑποθέματος «Εὐχαριστιακὴ διδασκαλία καὶ πράξις τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας συμφώνως πρὸς τὰς βιβλικὰς αὐτῆς βάσεις», ἐνῶ προηγουμένως εἰς τὸ γράμμα τοῦ ὑπευθύνου τῆς Ὑπηρεσίας Ὑποθέσεων τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας, ὑπὸ ἡμερομ. 30ης Μαΐου τοῦ 1983, πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Γερμανίας κ. Αὐγουστίνον, εἶχεν οὕτω πω: «Εὐχαριστιακὴ διδασκαλία καὶ πράξις τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας συμφώνως πρὸς τὰς βιβλικὰς αὐτῆς βάσεις καὶ ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ κείμενον τῆς Lima περὶ Θείας Εὐχαριστίας».

Τοῦ δημιουργηθέντος θέματος μελετηθέντος καταλλήλως ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν Διαχριστιανικῶν Ζητημάτων Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπεβλήθη ἔκθεσις αὐτῆς ὑπὸ ἡμερομ. 15ης Ἰουλίου τοῦ 1983, τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ εἰσηγῆται ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ μὴ δεχθῆ τὴν διεύρυσιν τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν θεμάτων, καὶ δὴ τὴν ἐξέτασιν τῆς εὐχαριστιακῆς διδασκαλίας ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ ἐγκριθὲν ἐν τῇ Συναντήσῃ τῆς Lima κείμενον περὶ Βαπτίσματος, Εὐχαριστίας καὶ Ἱερωσύνης καὶ ὑπὸ τὸ στενὸν καὶ εἰδικὸν πρῶσμα τούτου, καθ' ὅτι δὲν δύ-

16. Ἀριθμ. Πρωτ. 685 καὶ ἡμερομ. 19ης Δεκεμβρίου 1982.

ναται τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον νὰ ἐμπλακῆ εἰς ἀσκόπους συζητήσεις, δεδομένου ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ Συνάντησις αὕτη μεταξὺ τῶν ἡμετέρων θεολόγων καὶ τῶν Γερμανῶν Λουθηρανῶν εἶναι περιορισμένης σημασίας καὶ ἐκτάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ὡς καὶ ἅπασαι αἱ λοιπαὶ Ἐκκλησιαί-μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐκφέρωσι τὰς ἑαυτῶν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ εἰρημένου κειμένου τῆς Lima μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1985, ὡς ἐκ τούτου δὲ δὲν δύναται τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον νὰ λάβῃ θέσιν καὶ νὰ συζητήσῃ πρὶν ἢ ἐκθέσῃ τὰς ἑαυτοῦ ἀπόψεις τῷ ἄρμοδιῳ ὄργανῳ τοῦ Π.Σ. Ἐκκλησιῶν, ἢτοι τῇ Ἐπιτροπῇ «Πίστις καὶ Τάξις».

Κατόπιν συνοδικῆς μελέτης τοῦ θέματος ἐκρίθη ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἀποδεχθῆ τὴν προτεινομένην διέυρυνσιν τῶν θεμάτων τῆς Συναντήσεως τῆς Καβάλας (τῆς νῦν Ζ' Θεολογικῆς Συναντήσεως) καὶ δὴ περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς Εὐχαριστιακῆς Διδασκαλίας ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ ἐγκριθέν ἐν τῇ Συναντήσῃ τῆς Lima τοῦ ἔτους 1982 κείμενον περὶ Βαπτίσματος, Εὐχαριστίας καὶ Ἱερωσύνης, καὶ διὰ τοῦτο ἀπελύθη Γράμμα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Γερμανίας κ. Αὐγουστίνῳ μὲ τὴν προτροπὴν ὅπως προβῆ οὗτος εἰς ἐγκαιρὸν κοινοποίησιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς ἐν Γερμανίᾳ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ οὕτω ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας οἱ εἰσηγητὰ καὶ εἰσηγήσεις καθωρίσθησαν οὕτω πως: α) «Εὐχαριστιακὴ διδασκαλία καὶ πράξις τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας συμφώνως πρὸς τὰς βιβλικὰς αὐτῆς βάσεις», ὑπὸ τοῦ Καθηγ. Δρ. Schneemelcher, β) «Ἡ σχέσις Λόγου καὶ Μυστηρίου ἐν τῇ πράξει τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἐν Γερμανίᾳ», ὑπὸ τοῦ Καθηγ. Δρος Wolfgang Bienenr, καὶ γ) «Ἡ τράπεζα τῶν πεινῶντων καὶ ἡ Θεία Εὐχαριστία», ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διακονικοῦ Ἰδρύματος Δρος Θεοδώρου Schober.

Σημειωτέον ἐν παρόδῳ ὅτι ὁ Πρόεδρος Δρ. Heinz Joachim Held τοῦ Γραφείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας, εἰς τὸ ὑπὸ ἡμερομ. 6ης Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους, γράμμα αὐτοῦ πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Γερμανίας κ. Αὐγουστίνον μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰσηγεῖται καὶ παρακαλεῖ ὅπως μετατεθῆ ἡ ἡμερομηνία τῆς Ζ' Συναντήσεως κατὰ μίαν ἡμέραν, ἢτοι ὡς ἡμέρα ἀφίξεως τῆς Γερμανικῆς ἀντιπροσωπείας ὀρισθῆ ἡ Τετάρτη, 3η Ὀκτωβρίου 1984 καὶ ὡς ἐπίσημος λήξις τοῦ Διαλόγου ἡ Πέμπτη, 11η Ὀκτωβρίου 1984. Δηλαδή ὡς ἡμερομηνία λήξεως τοῦ Συνεδρίου νὰ καθορισθῆ ἡ 11η Ὀκτωβρίου 1984. Διότι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην συμπίπτει καὶ ὁ Διάλογος τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας μετὰ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ ἡ ἡμερομηνία τοῦ ὁ-

ποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῆ ἄλλην ἡμέραν. Μέλη τινὰ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῆς Συναντήσεως μετὰ τῶν θεολόγων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὀφείλουσι νὰ μεταβῶσιν εἰς Μόσχαν, διότι τινὲς ἐκ τῶν Γερμανῶν θεολόγων ἀνήκουσιν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀντιπροσωπείας θεολόγων τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας διὰ τοὺς διμερεῖς διαλόγους μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

*
**

Ταῦτα ἐν συντομίᾳ τὰ κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε Συναντήσεις μεταξὺ θεολόγων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς ἐν Γερμανίᾳ Λουθηρανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας.

Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ Συναντήσεις αὗται ὑπῆρξαν καὶ εἶναι ἐνδιαφέρουσαι ὅσον καὶ ἀποδοτικαὶ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Τόσον ἐξ ἐπόψεως θεολογίας, ὅσον καὶ ἐξ ἐπόψεως μεθοδολογίας, αἱ Συναντήσεις αὗται ἀποβαίνουν χρησιμώταται, διότι συμβάλλουν εἰς τὴν καλυτέραν ἀλληλοκατανόησιν ἐκατέρωθεν, εἰς τὴν ἀποσαφήνισιν τῶν ἀμφοτέρωθεν θέσεων, ἀλλὰ καὶ εὐρυτέρως εἰς τὴν καλυτέραν προπαρασκευὴν καὶ προώθησιν τοῦ ἤδη ἀρξαμένου ἐπισήμου μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Λουθηρανισμοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον αἱ διμερεῖς αὗται Συναντήσεις ἐκρίθησαν ὡς λυσιτελεῖς καὶ συνεχιστέαι.

Βεβαίως τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τόσον μὲ τὸν ἐπίσημον εὐρύτερον Θεολογικὸν Διάλογον, ὅσον καὶ μὲ τὰς διμερεῖς ταύτας Συναντήσεις, τὰ πάντα λειτουργοῦσι κατὰ τρόπον ἄριστον καὶ ἄνευ παραλείψεων καὶ ἐλλείψεων. Εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχουσι κενά, ἅτινα καὶ πρέπει νὰ συμπληρῶνται ἐκάστοτε διὰ τὸ εὐρύτερον καλὸν τοῦ ἀρξαμένου Διαλόγου καὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτοῦ.

Κατακλείοντες τὴν παροῦσαν μελέτην ἡμῶν καὶ ἐν ὄψει τῆς ὑπὸ προπαρασκευῆν ἐβδόμης Συναντήσεως τῶν θεολόγων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ τῶν θεολόγων τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας Γερμανίας θεωροῦμεν χρησιμὸν νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς σχετικὰ μὲ τὰς σκέψεις μας αὐτὰς ἀποσπάσματα τοῦ ἄρθρου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου¹⁸, ἐνθα ἐπισημαίνονται ὀρισμένα ἀκριβῶς ἐλλείποντα στοιχεῖα ἐν τῷ στενωτέρῳ ἢ καὶ εὐρυτέρῳ μετὰ τῶν Λουθηρανῶν Διαλόγῳ, τὰ ὁποῖα καὶ συνοψίζει οὗτος ἐν τοῖς ἐξῆς:

Ἐλλείπουν δυστυχῶς εἰς τὰς ἀναληφθείσας καὶ

18. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ Χρυσοστόμου (Μητρ. Μύρων), Ὁρθόδοξοι Προβληματισμοὶ καὶ Προοπτικαὶ ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μετὰ τοῦ Λουθηρανισμοῦ (καὶ ἰδίᾳ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ἐν Γερμανίᾳ), Ἀνάπτυον ἐκ τῆς Θεολογίας, Ἀθήναι 1976.

17. Ἀριθμ. Πρωτ. 423 καὶ ἡμερομ. 27ης Ἰουλίου 1983.

ἀναλαμβανομένης πρωτοβουλίας τὰ κεφαλαῖα στοιθεῖα τοῦ συντονισμοῦ, τῆς θεολογικῆς συνοχῆς καὶ συνεπειᾶς, τῆς συναρμοσίσεως τῶν δεδομένων τοῦ παρελθόντος καὶ τῆς κτηθείσης ἔκτοτε ἐμπειρίας πρὸς τὰς νέας ἀπαιτήσεις τῆς σήμερον.

Ἐλλείπει τὸ στοιχεῖον τῆς διακριβώσεως καὶ τῆς κατὰ βάθος ἀξιολογήσεως τῶν θεολογικῶν τάσεων ἐν τῷ συγχρόνῳ Λουθηρανισμῷ.

Ἐλλείπει τὸ στοιχεῖον τῆς ἐν τῷ Ὁρθοδόξῳ χώρῳ ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῆς ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐπιχειρουμένης σοβαρᾶς προσπαθείας καὶ κινήσεως («ἐπανανακαλύψεως») τοῦ Λουθήρου — καὶ ἴσως καὶ τῶν λοιπῶν πρωτεργατῶν τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἀλλ' ὅπωςδήποτε ὀριστικῶς τοῦ Λουθήρου — ὡς παραδοσιακῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μορφῆς, καὶ τῆς («ἐπανατοποθετήσεως») αὐτοῦ τε καὶ τοῦ τότε μεταρρυθμιστικοῦ του κηρύγματος καὶ ἔργου ἐντὸς («ὀρθοδοξοτέρων») ἐκκλησιολογικῶν πλαισίων.

Ἐλλείπει ἀκόμη τὸ στοιχεῖον τοῦ διορθόξου συντονισμοῦ καὶ τῆς ὑπὸ ἐνιαῖον καὶ ταυτόσημον — θεολογικὸν τοῦλάχιστον — πρόγραμμα καὶ σχέδιον καὶ χρονοδιάγραμμα ἐντάξεως ὅλων τῶν ἀναλαμβανομένων πρωτοβουλιῶν καὶ τῶν οργανουμένων θεολογικῶν καὶ διεκκλησιαστικῶν ἐκδηλώσεων καὶ συναντήσεων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παύσῃ ὑφιστάμενον τὸ φαινόμενον τῶν «ἀδεσπότητων» — ἐὰν ἐπιτρέπηται ἡ ἔκφρασις αὕτη — ἀλλ' ὅπωςδήποτε μὴ συντετονισμένων καὶ ἥμισυ θεολογικῆν συνέπειαν καὶ συνέχειαν παρουσιαζουσῶν διμερῶν θεολογικῶν ἐπαφῶν ἐκτέρωθεν.

Ἀναφερόμενος ὁ εἰρημένος Μητροπολίτης εἰς παρομοίαν συναντήσεως διαπιστώνει ὅτι «σχεδὸν ὅλοι οἱ δοκιμασθέντες τρόποι διεξαγωγῆς τῶν διαλόγων ἢ ἐγκατελείφθησαν, δημιουργήσαντες μάλιστα καὶ θεολογικὰ ὅσον καὶ ἐκκλησιαστικὰ χάσματα καὶ «διάκενα», ἢ ἀπεδείχθησαν τοῦλάχιστον ἀνεπαρκεῖς δι' ἓνα πραγματικὸν θεολογικὸν διάλογον...

...Ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὑπὸ σύγχρονα θεολογικὰ καὶ οἰκουμενιστικὰ κριτήρια γενομένης θεολογικᾶς ἐπαφᾶς καὶ συζητήσεως διαφαίνονται ἀνὰ πᾶν βῆμα καὶ εἰς τὸν ἀναγνωσκόμενον *Paper* τοιαῦτα θεολογικὰ ἀδιέξοδα. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μετὰ μεγίστης συνήθως εὐκολίας κάμνομεν εἶναι νὰ ἐγκαταλείπωμεν τὸ ἐκάστοτε συζητούμενον θέμα εἰς τὸ σημεῖον ἀδιεξόδου, εἰς ὃ ἤχθη, καὶ νὰ ἀνοίγωμεν νέον κεφάλαιον καὶ νέαν διαπραγματέωσιν θέματος, ὅπερ καὶ αὐτό, μοιραίως, ἄγεται εἰς τὸ αὐτὸ θεολογικὸν ἀδιέξοδον καὶ ὁδεύει πρὸς τὸ αὐτὸ ἀρηγικὸν καὶ νεκρὸν σημεῖον ἐγκαταλείψεως».

Ἡ ἐμμονὴ εἰς τὴν («πεπατημένην») δὲν δύναται εἶ μὴ νὰ κρατᾷ τὰ συμβαλλόμενα μέρη εἰς τὰς «ἀτραπούς τῆς πεπατημένης».

Εἰς ἕτερον σημεῖον περὶ ἀπαιτήσεων τῶν Ὁρ-

θοδόξων ἀπὸ τοῦς Ἑτεροδόξους συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτῶν λέγει ὁ ἄγιος Μύρων: «Εἶναι δικαίωμα τῆς Ὁρθοδοξίας νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς ἐπισημοτέρας τιμὰς «Δηλώσεις» καὶ ἀνάλογα «Κείμενα» ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς, ὡς τε Θεολογίας καὶ ὡς Διοικούσης Ἐκκλησίας, πιστευομένων καὶ διδασκομένων... Ἡ διατύπωσις ὑπὸ Λουθηρανικῆς πλευρᾶς, ἐνιαῖον δηλώσεων καὶ ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν κειμένων συμφωνίας καὶ συμπτώσεως τῶν παρ' αὐτοῖς ἡγετικῶν ἐν τῇ διοικήσει καὶ τῇ θεολογίᾳ στελεχῶν, ἐπὶ ἐκείνων κυρίως τῶν κεφαλαίων πίστεως, ἐφ' ὧν μετὰ ποιᾶς τιμῆς εὐκολίας λέγεται σήμερον κατὰ τὰς συζητήσεις, ὅτι «δὲν ἀφιστάμεθα ἀπ' ἀλλήλων».

Πάντως ἡ ἐμμονὴ τῶν ἐκάστοτε ἀντιπροσώπων ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν, Ὁρθοδόξου καὶ Εὐαγγελικῆς, ἐπὶ τοῦ καταρτισμοῦ κοινοῦ «πινακίου θεμάτων», ἀνταποκρινομένου εἰς τὰ αἰτήματα τῶν χριστιανῶν ἡμῶν διὰ τὸν ὑπὸ μελέτην Θεολογικὸν Διάλογον, ἀποτελεῖ σημεῖον θετικὸν νέας μεθοδεύσεως τοῦ πράγματος, δι' ἀπὸ κοινοῦ ἀναληφθησομένης θετικῆς προεργασίας. Δι' ἡμᾶς τοῦς Ὁρθοδόξους σκοπὸς τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου εἶναι, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν καὶ πεποίθησιν, ἡ δογματικὴ συμφωνία. Ἐνῶ ἡ «συμπεφιλωμένη διαφορότης» — *Versöhnte Verschiedenheit* δὲν ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς παρὰ μόνον πρόχειρον καὶ παροδικὸν σκοπὸν, ὁ ὁποῖος τελικὰ ὀφείλει νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν πλήρη ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν, καθὼς ὁμολογεῖ καὶ ὁ Καθηγ. κ. Θεόδωρος Νικολάου εἰς σχετικὸν αὐτοῦ ἄρθρον¹⁹.

(Τέλος)

Πατριαρχεῖα, Ἰούλιος 1984

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ

Πατριαρχικὸς Διάκονος

19. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Θεοδώρου, Προετοιμασία καὶ προβλήματα τοῦ Ἐπισήμου Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξὺ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παγκόσμιας Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας, Λευκωσία 1980.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόξου Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος

Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Νηστεία ἀληθής».

Διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ καλεῖ τοὺς ἀπὸ τὸν κόσμον ὀρθοδόξους πιστοὺς νὰ προετοιμάσουν ἑαυτοὺς «πρὸς μετουσίαν τῆς ἐν Σιών δεσποτικῆς ἱερουργίας», πρὸς ζῶσαν μέθεξιν τοῦ δι' ἡμᾶς Στανρωθέντος καὶ Ἀνασιάντος Κυρίου. Διὰ τὴν προετοιμασίαν ταύτην ἀναγκαῖα εἶναι ἡ ἐργήγορος καὶ ἡ νῆψις, αἱ ὁποῖαι βοηθοῦνται διὰ τῆς γνησίας καὶ ἀληθοῦς νηστείας. Αὕτη, κατὰ τὸν ἕμνον, ὅστις ἐπαναλαμβάνει ἀδυσίους διατυπώσεις τοῦ Μ. Βασιλείου, εἶναι «ἡ τοῦ κακοῦ ἀλλοτριώσεως, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους, ἐπιπορκίας. Ἡ τούτων ἐνδεια νηστεία ἐστὶν ἀληθής».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, πρέπει ἰδιαίτερος κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν νὰ φέρωμεν εἰς τὰ χεῖλη μας τοὺς λόγους τῆς εὐχῆς τῆς Δειτουργίας τῶν Προηγουμένων: «Σὺ πάσας ἡμῶν τὰς αἰσθήσεις τῆς ἐμπαθοῦς νεκρώσεως ἐλευθέρωσον, ἀγαθὸν ταύταις ἡγεμόνα τὸν ἐνδοθεν λογιζομὸν ἐπιστήσας· καὶ ὁ ὀφθαλμὸς μὲν ἀπέσιω παντὸς ποτηροῦ βλέμματος, ἀκοὴ δὲ λόγοις ἀργοῖς ἀνεπίθαιτος, ἡ δὲ γλῶττια καθαρυνέτω ῥημάτων ἀρεπῶν. Ἄγγισον ἡμῶν τὰ χεῖλη, τὰ αἰνοῦντά Σε, Κύριε, τὰς χεῖρας ἡμῶν ποίησον, τῶν μὲν φαύλων ἀπέχεσθαι πράξεων, ἐνεργεῖν δὲ μόνον τὰ Σοὶ εὐάρεστα πάντα ἡμῶν τὰ μέλη καὶ τὴν διάνοιαν, τῇ σῇ κατασφαλιζόμενος Χάριτι».

Σπουδαιόταται ἐκδηλώσεις.

Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας ὑπὸ τὴν πεπνυμένην ἡγεσίαν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Μεθοδίου ὠργάνωσε πρὸ τινων ἐβδομαδῶν λαμπρὰς ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἐξαρθοῦν ὅλως ἰδιαίτερος. Πρόκειται τόσον διὰ τὸν λαμπρὸν καὶ πανηγυρικὸν ὑπ' αὐτῆς ἐορτασμοῦ τῆς προβολῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Παιδείας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὅσον καὶ διὰ τὸ ἀξιολογώτατον Κληρικολαϊκὸν Συνέδριον, ὅπερ συνεκλήθη τὴν 1ην Φεβρουαρίου ἐ.ε. πρὸς λήψιν ἀποφάσεων περὶ τῆς καλύτερας ὀργανώσεως τοῦ καθ' ὅλον παιδευτικοῦ, πνευματικοῦ καὶ ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου τῶν ἐλληνορθοδόξων κοινοτήτων τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἀμφότεραι αἱ σπουδαιόταται ἐκδηλώσεις αὗται, περὶ τῶν ὁποίων θὰ δημοσιευθῇ Χρονικὸν εἰς ἐπόμενα τεύχη τῆς «Ἐκκλησίας», ἔσχον μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ ἀπέδειξαν, ὅτι ὁ διὰ προσωπικὸν μόχθον ὀργανώσας καὶ συντονίσας ταύτας Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων, Μ. Βρετανίας καὶ Ἑξάρχος Δυτικῆς Εὐρώπης, Ἰρλανδίας καὶ Μελίτης κ. Μεθόδιος εἶναι ἰκανώτατος καὶ ἐξαιρετικὸς Ἐκκλησιαστικὸς Ἡγέτης, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναδείξει τὰς ποιμηνομένας ὑπ' αὐτοῦ ἐλληνορθοδόξους κοινότητες τῶν

Ὁμογενῶν εἰς ζωτικώτατα φυτόρια καὶ μαχομένας ἐπάλλξεις τοῦ καθ' ὅλον Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ἅγιος Θυατείρων διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὀργανώσεως, τῆς ἀνακαινίσεως καὶ τοῦ συντονισμοῦ τῶν κοινοτήτων τούτων, τῶν σχολείων, τῆς νεολαίας, τῆς ἱερατικῆς καὶ μοναχικῆς διακονίας, τῶν παντὸς εἶδους ἐλληνικῶν καὶ ἐλληνοκυπριακῶν σωματείων καὶ ἐκπολιτιστικῶν ἔργων, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ διακονικοῦ - κοινωνικοῦ ἔργου, λαμπρῶν ἐκδόσεων καὶ ὑγιῶν οἰκουμενικῶν δραστηριοτήτων ἔχει ἐπιτελέσει σημαντικὰ ἐπιδοφόρα ἄλλα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς συνενώσεως τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐλληνορθοδόξου δυναμικοῦ τῆς Μ. Βρετανίας εἰς μίαν ἀδιάσπαστον καὶ δυναμικῶς δρῶσαν ὀργανικὴν ὁλότητα ὑπὸ τὴν προῆν καὶ τὴν ἐνοποιὸν δύναμιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ ἀκτινοβόλον τοῦτο ἔργον βοηθεῖται καὶ ὑπὸ ἐκλεκτῶν Βοηθῶν - Ἐπισκόπων, οἵτινες προσφέρουν μεγάλας ὑπηρεσίας συνεργαζόμενοι μετὰ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου ἐν πνεύματι ἐνότητος καὶ συμποίας.

Ἄνάγκη συντονισμοῦ τῶν ἐνεργειῶν.

Τὴν θὴν Μαρτίου ἐν τῇ Αἰθουσῇ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ οὐσκέφης τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἄλλων Ἀρχιερέων μετὰ τῶν Καθηγητῶν (πασῶν τῶν βαθμίδων) τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τὸν συντονισμόν τῶν ἐνεργειῶν τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως πολλῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίως τῶν νέων ἐκ τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὴν σύσκεψιν, ἀφ' ὅπου ἐπεσημάνθησαν τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν προβλημάτων αὐτῶν, ἐτινίσθη, ὅτι παρίσταται ἀνάγκη ἐπισημάνσεως προτεραιοτήτων κατὰ τὴν διαδικασίαν πρὸς ἱκανοποιητικὴν καὶ τελεσφόρον ἐξάλειψιν τῶν ἐπιπροσθύντων εἰς τὸ ἀνακαινιστικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ἐμποδίων. Ἰδίως τὰ προβλήματα τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ πλάτους καὶ τοῦ βάθους τοῦ ἐλληνορθοδόξου μορφωτικοῦ ἰδεώδους, τῆς ἀναβαθμίσεως τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς, τοῦ περιορισμοῦ τῶν φθοροποιῶν διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς νέους παραγόντων πρέπει νὰ εἶναι μερικὸι ἀπὸ τοὺς κυριώτερος πρώτους στόχους τῆς ὅλης προσπάθειας διὰ τὴν ἐνιαυτικώτεραν συνεργασίαν Ἀρχιερέων καὶ Καθηγητῶν τόσον εἰς τὰς εἰδικὰς Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς, ὅσον καὶ εἰς παρομοίας συσκέψεις, αἱ ὁποῖαι, συμφώνως πρὸς ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, θὰ ἐπαναληφθοῦν.

Ἡ Ἐθνεγεργία τοῦ 1821.

Ἡ Ἐθνικὴ ἡμῶν Ἐορτὴ ἐπιβάλλει ἐπαγρύ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άνακοινωθέν τής Ίεράς Συνόδου (5.3.1986) για τήν αντίποιηση τής Ίερωσύνης από τους Παλαιοημερολογίτες.

Με άφορμή κρούσματα έκμεταλλεύσεως του ανθρώπινου πόνου και τής λαϊκής ευσεβείας από μέρους όρισμένων παλαιοημερολογιτικών κύκλων που ιδιαίτερα άσχολούνται με «έξορκισμούς», «μηλοφαγίες», «θεραπείες άσθενών» κ.λπ., τά όποία είδαν τó φώς τής δημοσιότητας από τις στήλες του τύπου, με άποτέλεσμα νά σκανδαλιστεί ó λαός αποδίδοντας από άγνοια στην Ίκκλησία τις άγυρτικές αυτές έκδηλώσεις, ή Ίερά Σύνοδος τής Ίκκλησίας τής Ελλάδος προέβη στην παρακάτω ύπεύθυνη άνακοίνωση προς τόν έλληνικό λαό:

«α) Οί έν Ελλάδι Παλαιοημερολογίται έχουν από του έτους 1935 άυτοαποσχισθή από τόν κορμόν όλων τών άνά τόν κόσμο κανονικών Άγίων Όρθοδόξων

Ίκκλησιών, έπομένως εύρίσκονται εκτός Ίκκλησίας.

β) Οί ίδιοι Παλαιοημερολογίται μη άποτελούντες, κατά τά άνω, Ίκκλησίαν, δέν έχουν κανονικήν Ίερωσύνην, αλλά τόσοσν οι λεγόμενοι «Άρχιερείς» όσον και οι «Ίερείς» αυτών αντίποιούνται τήν Ίερωσύνην και έκμεταλλεύόμενοι τήν άνοχήν τόσοσν τής Ίκκλησίας όσον και τής Πολιτείας έμφανίζονται με έξωτερικά έμβλήματα τών κανονικών κληρικών τής Όρθοδόξου Ίκκλησίας και ένεργούν τά του Ίερού Κλήρου παραπλανώντες τους άφελείς Χριστιανούς.

γ) Υπό τās συνθήκας τάυτας οι «κληρικοί» αυτοί τών Παλαιοημερολογιτών άναπτύσσουν άντικανονικήν και παράνομον δραστηριότητα κτίζοντες μονάς και ναούς, συλλέγοντες χρήματα, διαχειριζόμενοι αυτά άνεξελέγκτως «πορισμόν νομιζοντες τήν ευσέβειαν», έστω και άν με τόν τρόπον αυτόν διασύρουν τó ιερόν σήχημα του κληρικού, που άνευ δικαίωματος φορουν.

δ) Διεσπασμένοι εις πολλάς παρατάξεις, άλληλομισούμενοι και άλληλοκαθηρημένοι, με θαρύγδουπους

πησιν, δια νά άποτραπή ή συνέχισις τών γινόμενων κατά τά τελευταία έτη άποπειρών ύποτιμήσεως τής συμβολής τής Ίκκλησίας εις τήν Έθνεγερσίαν του 1821 και σπιλώσεως έθνομαρτύρων και άγνών άγωνιστών. Είναι επί τέλους καιρός νά σταματήσει ή έκστρατεία του άποπροσανατολισμού και του προσδιορισμού ως γενεσιουργού αιτίας τής Έθνεγερσίας αυτής σήχι του έλληνορθοδόξου ιδεώδους τής ελευθερίας, αλλά δευτερευόντων έξωτερικών παραγόντων, όπως είναι αι παραγωγικαι σχέσεις, οι οικονομικοί συσχετισμοί και οι ταξικoi άνταγωνισμοί.

Τό ένοποιούν ρυθμιστικόν κέντρον και ó μέγιστος κοινός παρονομαστής τής ιδεολογίας και ψυχολογίας τών άγωνιστών του 1821 εύρίσκονται προ πάντων εις τήν σφυρηλάτησιν τής έθνικής συνειδήσεως εντός τών πλαισίων τής Έλληνορθοδόξου παραδόσεως και τής παιροπαροδότου άγάπης προς τήν ελευθερίαν. Έπομένως τó φαινόμενον τής έξαιρέσεως τών άλλων τουρκοφίλων «κοιζαμπάσηδων» δέν είναι δυνατόν νά εκτιπίση εκ του όπτικου μας πεδίου τās φάλαγγας τών κληρικών και τών λαϊκών προκρίτων, οι όποιοι έννοσίασαν τά πάντα και έγιναν όλοκαύτωμα.

Φιλολογικόν μνημόσυνον.

Τήν 11ην Φεβρουαρίου οι φίλοι και τά πνευματικά τέκνα του άειμνήστου Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα ώργάνωσαν έν τή Αϊθούσθ του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρασός» επιβλητικόν φιλολογικόν μνημόσυνον προς τιμήν του άοιδίμου Ίεράρχου, εις τó όποιον, εκτός τών άλλων, παρέστησαν ó Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, εκπρόσωποι του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Πατριαρχείου Ίεροσολύμων, Σεβα-

σιώτατοι Άρχιερείς, ό τ. Υφυπουργός Έθνικής Παιδείας κ. Στ. Παπαθεμελής, Καθηγηται Πανεπιστημίου και πλήθος κλήρου και λαού.

Τό Μνημόσυνον τούτο, εις τó όποιον άνεγνώσθησαν και μηνύματα του Μακ. Πατριάρχου Σεργίας κ. Γερμανού, του Σεβ. Άρχιεπισκόπου Άμερικής κ. Ίακώβου και του Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Ίεραόης κ. Σίλλα, κατέστησε δια μίαν άκόμη φοράν συνειδητόν τó τεράστιον έργο, όπερ έπραγματοποιήθη ύπό του προς Κύριον εκδημήσαντος διακεκριμένου Ίεράρχου εις πάντας τούς τομείς του εκκλησιαστικού ποιμαντικού έργου, τής θεολογικής επιστήμης και τών διορθοδόξων και διεκκλησιαστικών σχέσεων. Συγκινητικόν ήτο δι εις τó τέλος του μνημοσύνου ήκούσθη εκ μαγνητοφώνου ή ίδια ή φωνή του μακαριστου εκκλησιαστικού άνδρός. Έστω αιώνια ή μνήμη του!

Διακήρυξις του Πανελληνίου Ίατρικού Συλλόγου.

Ό Πανελλήνιος Ίατρικός Σύλλογος, άπευθυνόμενος εις τήν Έπιτροπήν, ήτις άσχολείται περι τó ζήτημα τών άμβλώσεων, έπισημαίνει, δι κανέναν νόμος δέν θά επιβάλλει σιό γιατρό νά κάνει αυτή τήν ίατρική πράξη (= τήν άμβλωση) παρά τή συνείδησή του, είτε αυτός εργάζεται σιόν δημόσιο είτε σιόν ιδιωτικό τομέα... Κανένα επιχείρημα επιστημονικό (ιατρικό - βιολογικό - νομικό - ιστορικό) δέν θά δικαιολογήσει τόν νόμο, που θά επιτρέπει άπόλυτα τó σιαμάτημα τής ανθρώπινης ζωής».

Άς έλλίσωμεν δι τιοιούται διακήρυξεις θά άφαιρέσουν πάν πρόσχημα προς προβολήν τής σοφισματικής δικαιώσεως τής δολοφονίας άγεννήτων ανθρώπινων ύπάργξεων.

τίτλους «Άρχιεπισκόπων» και «Μητροπολιτών» οι ήγούμενοι των Παλαιοημερολογιτών εμφανίζονται ως οι μόνοι επί γης Όρθόδοξοι και με τον φανατισμόν, τον όποιον έμπνέουν εις τους όπαδούς των, διολισθαίνουσι και εις αίρετικές διδασκαλίας, άφορισμούς και άράς εις θάρος της κανονικής Έκκλησίας και των λειτουργών αυτής, παραμένοντες εις τον χώνρον αυτόν άσύδοτοι, ένώ παραλλήλως στερούμενοι νομικής ύποστάσεως αφήνονται άνεξέλεγκτοι ως προς τά οικονομικά και τάς άλλας ύπόπτους δραστηριότητας αυτών και από τά όργανα της Πολιτείας.

ε) Κατόπιν των άνωτέρω, ή Έρα Σύνοδος άπευθύνει έκκλησιν προς τον Όρθόδοξον λαόν μας να μη συντρέχη και να μην ύποστηρίξη πράξεις και ένεργείας, πρόσωπα και κόμματα των Παλαιοημερολογιτών ή οιουδήποτε άλλου, ό όποιος άσκει παραθρησκευτικήν και παρεκκλησιαστικήν δραστηριότητα.

στ) Τέλος ή Έρα Σύνοδος έπιθυμεί να τονίση ότι ό λαός μας άνήκων εις την Μίαν, Άγίαν, Όρθόδοξον Έκκλησίαν της Έλλάδος ποιμαίνόμενος ύπ' αυτής, καθοδηγούμενος όρθως κατά τάς έπιταγάς των Έρών Κανόνων, ουδεμίαν έχει ανάγκην να καταφεύγη εις τά παλαιοημερολογητικά σχίσματα ούτε να γίνεται άντικείμενος αίσχροσ έκμεταλλεύσεως παρασυρόμενος εις έκδηλώσεις δήθεν εύσεβείας, αί όποιαί ως έκτός Έκκλησίας κείμεναι, καμμίαν ώφέλειαν δέν προσπορίζουν εις τους δεχομένους αυτές. Παρακαλεί δέ τά πιστά της τέκνα και τον τύπον της πατρίδος μας να διακρίνουν και άντιδιαστέλλουν κάθε φοράν τάς άσυδότους και άπαραδέκτους ένεργείας των Παλαιοημερολογιτών από τάς έλεγχομένας, κανονικάς και έκκλησιαστικάς πράξεις των λειτουργών της μόνης κανονικής και νομίμου Όρθόδοξου Έκκλησίας της Έλλάδος.

Συλληπητήρια της Έρας Συνόδου για τον Ούλοφ Πάλμε.

Τά συλληπητήρια της Έρας Συνόδου της Έκκλησίας της Έλλάδος έξέφρασε προς τον Πρόσβυ της Σουηδίας στην Άθήνα ό Μακ. Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Σεραφείμ για τη δολοφονία του Σουηδού Πρωθυπουργού με τό παρακάτω τηλεγράφημα:

«Έρα Σύνοδος Έκκλησίας Έλλάδος έκφράζει συλληπητήρια προς τον Σουηδικόν λαόν διά την άδόκητον δολοφονίαν του Πρωθυπουργού της Σουηδίας Ούλοφ Πάλμε STOP Έκκλησία Έλλάδος αγωνίωσα δι' έπέκτασιν θίας και τρομοκρατίας ανά ύφήλιον καλεί ανθρώπους καλής θελήσεως συνενώσουν άγώνας των ύπερ ειρήνης, αγάπης, δικαιοσύνης, δώρων Θεού εις όλην την ανθρώπιότητα.

Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Έλλάδος
ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Πρόεδρος Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Έλλάδος.»

Ύπό της Δ. Ί. Συνόδου άπεστάλη προς τους Σεβ. Μητροπολίτας της Έκκλησίας της Έλλάδος ή ακόλουθος (ύπ' άρ. 2425/19.2.86) έγκύκλιος:

«Η άκτινοβολία της προσωπικότητας του μακαριστού Άρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Έλλάδος κυρού Δαμασκηνού, άναμφιβόλως ύπήρεξεν άσυνήθης και έπιβλητικής. Κατά την σκοτεινήν περίοδον της Γερμανοιταλικής κατοχής έπέδειξεν φλογερόν πατριωτισμόν και άκατάβλητον σθένος, έχων πάντοτε την σκέψιν αυτού προσηλωμένην εις τά ιδανικά της φυλής και της πατρίδος, την δέ δραστηριότητα αυτού, άφιερωμένην εις την πατοειδή άνακούφισιν των πασχόντων.

»Ανεδείχθη πραγματικός Έθνάρχης, ποιμαίνων τον λαόν αυτού έχων σαφή έπίγνωση της διπλής αυτού άποστολής.

»Τήν όντως έξέχουσαν ταύτην Έκκλησιαστικήν και

Έθνικήν φυσιογνωμίαν του άειμνήστου Άρχιεπισκόπου κυρού Δαμασκηνού έπιθυμούσα όπως τιμήση ή Έρα Σύνοδος της Έκκλησίας της Έλλάδος, κατά την Συνεδρίαν Αυτής της 7ης Φεβρουαρίου 1986, άπεφάσισεν, όπως φιλοτεχνηθή άνδριάς του έμπνευσμένου Έπαρχου συνδρομή του Έρου Κλήρου, ίδια των Σεβασμιωτάτων Άρχιερέων της Έκκλησίας της Έλλάδος, και τοποθετηθή έν τώ περιβάλλω του Έρου Μητροπολιτικού Ναού Άθηνών, εις αίώνίαν μνήμην.

»Διά τον σκοπόν αυτόν εις τό έν Κολωνακίω (Άθηνών) Ύποκατάστημα της Έθνικής Τραπεζής ήνοιχθη ό ύπ' άριθμ. 55801108 λογαριασμός έπ' όνόματι της Έρας Συνόδου, έχων ένδειξιν «ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ - ΑΝΔΡΙΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ», εις τον όποιον θα άποστέλλεται πάσα ύμετέρα συμβολή ως και του ύφ' ύμας Έρου Κλήρου.»

Έρα Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ.κ. Σεραφείμ:

Δέχθη και σε άκρόαση τον Σεβ. Μητροπολίτη Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαίο, Διευθυντή του Ίδιαιτέρου Γραφείου του Οικουμενικού Πατριάρχη (3/3).

Προήδρευσε στη συνεδρίαση του Διοικ. Συμβουλίου της «Οικουμενικής Όρθοδοξίας», στο Συνοδικό Μέγαρο (25/2).

Χοροστάτησε κατά την Θεία Λειτουργία της Κυριακής 2/2, στον Έρο Ναό Έσταυρωμένου Ταύρου. Στο Ιερατικό συλλείτουργο έλαθε μέρος και μίλησε επίκαιρα ό Πρωτοσύγκελλος της Ί. Άρχιεπισκοπής π. Δημήτριος Μπεκιάρης. Στο τέλος της Θ. Λειτουργίας, ό Μακαριώτατος έξέφρασε την χαρά του προς τους ένοριτες και ίδίως προς τους νέους άνθρώπους που είχαν κατακλύσει τον Ναό, και άπηύθυνε αυθόρμητες πατρικές συμβουλές. Έπακολούθησε σεμνή τελετή, στην όποια παραβρέθηκαν όλοι οι Έφημέριοι της περιοχής Ταύρου και έγκαιριάσθηκε τό Πρόγραμμα Παιδικής Προστασίας. Μετά από σχετική όμιλία και δέηση, δίνεμε 42 δέματα με γάλατα - τροφίμα - γλυκίσματα σε Ισάριθμα παιδιά.

Παρέστη στην έναρξη του Πανελληνίου Συνεδρίου Στελεχών Νεανικού Έργου της Έκκλησίας μας, που πραγματοποιήθηκε στο Διορθόδοξο Κέντρο με θέμα «Διακονώντας τά νειάτα του 2000», και προσφώνησε τους συνέδρους, κηρύσσοντας και την έναρξη των έργασιών του (7/2). Έπίσης, στην Γενική Ιερατική Σύναξη των Κληρικών της Άρχιεπισκοπής (11/2), που περιελάμβανε είσήγηση του θεολόγου - κοινωνιολόγου κ. Άντωνίου Παπαντωνίου σχετικά με την προγραμματισμένη «λογία» της Μεγ. Τεσσαρακοστής για τά παιδιά του Τρίτου Κόσμου, καθώς και όμιλία του Πρωτοσυγκελλου της Άρχιεπισκοπής. Στο τέλος, ό Μακαριώτατος έκανε επίκαιρες ύποδείξεις ποιμαντικής δεοντολογίας.

Έγκαινίασε (26/2) με Άγιασμό και έμπνευσμένες πατρικές συμβουλές τό Φροντιστήριο «Ιερατικών Συνάξεων Κατηχητικής Έπιμορφώσεως» που συνέστησε με πρόσφατη άπόφασή του και άφορά την κατάρτιση των νεωτέρων Κληρικών της Άρχιεπισκοπής πάνω σε ζητήματα αναζωπυρήσεως της ένοριακής ζωής και ποιμαντικής των νέων. Θα διδάξουν Καθηγητές του Πανεπιστημίου και προσοντούχοι Κληρικοί. Διευθυντής όρίσθηκε ό Πρωτοσύγκελλος, ό όποιος κατά την έναρκτήρια τελετή άνέπτυξε συνοπτικά τους στόχους του ταχυρρυθμού αυτού Φροντιστηρίου, όπου μπορούν να συμμετέχουν και όσοι κληρικοί τό έπιθυμούν, καθώς και λαϊκοί συνεργάτες του ένοριακού έργου. Οι προγραμματισμένες συνάξεις θα πραγματοποιούνται στον Έρο Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Πλάκας, μέχρι τά τέλη Ίουνίου.

Μέ νεώτερη άπόφαση στο πρόγραμμα των συνά-

ξεων έγινε η έξις αλλαγή: Δέν θά πραγματοποιηθεί ή εισήγηση του κ. Χρ. Γιανναρά (24 'Απριλίου).

Π α ρ α θ ρ έ θ η κ ε στην Δεξίωση που δόθηκε (28/2) στο Προεδρικό Μέγαρο προς τιμήν των μελών του Διπλωματικού Σώματος και της 'Ακαδημίας 'Αθηνών.

Π ρ ο σ η λ θ ε, μολοντί ήταν άσθενής, και συμ-προσευχήθηκε κατά την έόρτια θεία Λειτουργία στον πανηγυρίζοντα 'Ιερό Ναό 'Αγίας Φιλοθέης στο όμιον Προάστio, και μίλησε στο πολυπληθές έκκλησίασμα (19/2). Για τον προαναφερόμενο λόγο, δέν μπόρεσε νά παραστή στις έκδηλώσεις που προγραμματίσε το 'Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Μητροπολιτικού Ναού για τον φετινό έορτασμό της μνήμης της 'Αγίας Φιλοθέης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

—Μετά πολλής ιεροπρεπείας και κατασκευτικότητας έτελέσθη την Κυριακήν μετά τά Φώτα, έν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ, έν Πατριαρχική και Συνοδική Θεία Λειτουργία, τῷ Μνημόσυνον ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ 'Αοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β' ἐπί τῇ συμπληρώσει, κατά τῷ διαρρεῦσαν ἔτος, πεντηκονταετίας ἀπό τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας αὐτοῦ. Μετά τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, συνελειτουργήσαν οἱ Σεβ. Συνοδικοί Μητροπολίται Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ροδοπόλεως κ. 'Ιερώνυμος, Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος, Μύρων κ. Χρυσόστομος, Εἰρηνοπόλεως κ. Συμεών, Κολωνίας κ. Γαβριήλ, Δέρκων κ. Κωνσταντίνος, 'Ελενουπόλεως κ. 'Αθανάσιος, Μελιτηνῆς κ. 'Ιωακείμ και Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖος. Κατάλληλον ὀμιλίαν ἀπό τοῦ 'Ι. 'Αμβωνος ἐξεφώνησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πέργης κ. Εὐάγγελος.

—Μετά τῆς δεούσης ιεροπρεπείας και κατασκευτικότητος ἐωρτάσθη τήν Πέμπτην, 30ήν 'Ιανουαρίου, ἡ ἱερά μνήμη τῶν Τριῶν Μεγάλων 'Ιεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου και 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, και ἡ ἐπί ταύτη ἀπό παλαιοῦ καθιερωθεῖσα ἐορτή τῶν Γραμμάτων. Κατά τήν πανηγυρικήν Θείαν Λειτουργίαν, ἐχοροστάτησεν ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, έν συγχοροστασία μετά τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, Σάρδεων κ. Μαξίμου, Ροδοπόλεως κ. 'Ιερωνύμου, Σταυρουπόλεως κ. Μαξίμου, Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Κολωνίας κ. Γαβριήλ, Πέργης κ. Εὐαγγέλου, 'Ελβετίας κ. Δαμασκηνοῦ, Δέρκων κ. Κωνσταντίνου, Μελιτηνῆς κ. 'Ιωακείμ και Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖου. Τόν Θ. Λόγον ἐκήρυξεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ελενουπόλεως κ. 'Αθανάσιος.

Μετά τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης, ἐτέλεσε τὸ καθιερωμένο Τρισάγιον ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀοιδίων και ἀεμνήστων 'Ιδρυτῶν, Εὐεργετῶν, Μεγάλων τοῦ Γένους Σχολῆς και τῶν λοιπῶν 'Εκπαιδευτηρίων ἡμῶν.

'Επηκολούθησε δεξίωσις έν τῷ Πατριαρχικῷ Γραφείῳ, καθ' ἣν ὀμίλησαν ὁ 'Εντιμ. κ. Θεόδωρος 'Ασλάνογλου, ἐκ τῶν 'Εφόρων τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, και ὁ Πατριάρχης, συγχαρεῖς Πατρικῶς τοὺς τε διδάσκοντας και τοὺς διδασκόμενους έν ταῖς Σχολαῖς ἡμῶν και πάντας τοὺς προσελθόντας, ἐπιδαμιλεύσας τοῖς πᾶσι τήν Σεπτὴν Πατριαρχικήν Αὐτοῦ εὐλογίαν.

'Ιερά Μητρόπολις Γορτύνης

'Υπό τοῦ 'Ιεροῦ Συνδέσμου ἐφημερίων τῆς 'Ι. Μητροπόλεως ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὸ ἀκόλουθον Ψήφισμα:

«'Ο 'Εφημεριακὸς Κλήρος τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Γορτύνης Κρήτης πού συνήλθε εἰς 'Εκτακτὴν Γεν. Συνέλευση τοῦ 'Ιερατικοῦ Συνδέσμου εἰς Μοῖρες στίς 14.

2.1986 ὑπὸ τήν προεδρία τοῦ π. Νικ. Κοκολάκη ἀπέφασσε τὰ κάτωθι:

1) 'Εκφράζει τήν πρόθεσὶ του γιὰ τὸ ζωντάνεμα τῆς 'Ενορίας πού βασίζεται στὸ Κοινωνικὸ πνεῦμα τῆς πρωτοχριστιανικῆς 'Εκκλησίας τῶν 'Ιεροσολύμων πού ἐνώνει τοὺς πιστοὺς μέσα σὲ πνεῦμα ἀγάπης και ἀδελφότητος. Θεωροῦμεν τὰ πορίσματα τοῦ 10ου 'Ιερατικοῦ Συνεδρίου τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος πού δημοσιεύθησαν εἰς τὸ περιοδικὸ «'Εφημέριος» μὲ τίτλο «'Υποδείξεις 'Ενοριακῆς δράσεως» πάρα πολὺ σωστὰ και θετικά.

2) Θεωρεῖ ἀναγκαῖο και ἐπιτακτικὸ αἶτημα τῆς ἐποχῆς μας τήν 'Ἰδρυση ἱερατικῶν Συνδέσμων σὲ κάθε Μητρόπολη και ἡ 'Ενωσις ὄλων τῶν Συνδέσμων εἰς μίαν 'Ενωσι πού θά ἔχει τήν δυνατότητα ἐπιλύσεως και προασπίσεως ὄλων τῶν 'Εφημεριακῶν προβλημάτων. Πρὸς τοῦτο παρακαλοῦμεν οὐκ ὀκνῶς τοὺς Σεβασμιωτάτους 'Ιεράρχας τῆς Τοπικῆς 'Εκκλησίας και τῆς 'Ελλάδας ὅπως διευκολύνουν τοὺς συμπρεσβυτέρους μας πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Πληροφορίες εἰς τὸ τηλ. 0891 - 91.265.

3) Συμμετέχει εἰς τὸ Διεθνὲς ἔτος εἰρήνης κατά τὸ ἔτος 1986 μὲ 'Αγρυπνίες και 'Ομιλίες διότι ἡ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία εἶναι ἡ μόνη πού κηρύττει εἰλικρινῶς και χωρὶς ὑπολογισμοὺς και ὕστεροβουλίες τήν παγκόσμιο εἰρήνη και ἀδελφότητα και προσερχεται νύκτα και μέρα «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου».

4) Συμπαρίσταται στὸν δίκαιο ἀγῶνα τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων και Βορειοηπειρωτῶν γιὰ τήν ἀπαλλαγὴ τους ἀπὸ τὸ στυγνὸ καθεστῶς δουλείας και τήν ἀτάκτηση τῶν στοιχειωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων αὐτῶν.

5) 'Εκφράζει τήν ἀντίθεσίν του εἰς τὸ Νομοσχέδιο περὶ Νομιμοποιήσεως τῶν 'Εκτρώσεων.

Δηλοῖ ὅτι παραμένει ἀγρυπνος φρουρὸς στίς ἐπάλλξεις τῆς 'Ελληνορθοδόξου παραδόσεως.

Διὰ τοὺς ὑπογράφοντας 80 ἱερεῖς

'Ο Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου

π. Νικόλαος Κοκολάκης».

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπὴ Β. και Ν. 'Αμερικῆς

Κατὰ τήν Κυριακήν, 26ην 'Ιανουαρίου, ἀνεγνώσθη εἰς πάντας τοὺς 'Ι. Ναοὺς τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς Β. και Ν. 'Αμερικῆς ἡ κάτωθι 'Εγκύκλιος τοῦ Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου κ. 'Ιακώβου:

«'Αριθ. Πρωτ. 4

Εὐλαβεστάτους 'Ιερατικῶς Προϊσταμένους,

'Εντιμότατα Διοικητικὰ Συμβούλια,

Σχολικὲς 'Επιτροπὲς και Συλλόγους Γονέων και

'Ελλόγιμους Διευθυντὲς και Δασκάλους τῶν 'Ημερησίων και 'Απογευματινῶν Σχολείων τῆς 'Ιεράς 'Αρχιεπισκοπῆς,

'Α γ α π η τ ο ἰ,

Μὲ τίς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις, τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους και τὰ σχολικὰ προγράμματα τῆς ἐβδομάδας τῶν 'Ελληνικῶν Γραμμάτων ἐπαναλαμβάνομε τήν πίστη μας στήν παιδαγωγική και φρονηματιστική ἀξία τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τοῦ Γένους μας, τήν 'Ελληνική 'Ορθοδοξία. Συνειδητοποιοῦμε και τήν ὑποχρέωση νά βοηθήσουμε οὐκ ὀκνῶς και ἠθικά και νά συμπαρασταθοῦμε ἐνεργὰ στὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς. Κατανοοῦμε ἐπίσης καλύτερα και βαθύτερα τήν ἰδιαιτέρη ἀξία πού ἔχει γιὰ τὴ σωστή ἀγωγή τῶν νέων ἡ διδασκαλία τῶν ἠθικῶν και πνευματικῶν ἀξιῶν πού ἀπορρέουν ἀπὸ τήν ἀνθρωπιστική σκέψη τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων και τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. Καταλαβαίνομε πόση ἀλήθεια κρύβει τὸ

Πλατωνικό λόγοιο: «Πάσα ἐπιστήμη, χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία καὶ οὐ σοφία λέγεται» καὶ γι' αὐτὸ θεωροῦμε «παραπλανητική» τὴν Παιδεία πού περιορίζει τὸ ἔργο τῆς στῆ μετάδοση ξηρῶν γνώσεων καὶ δεξιοτήτων, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερεται γιὰ τὴ διαμόρφωση τοῦ ἤθους καὶ τοῦ χαρακτήρα τῶν μαθητῶν.

Εἶναι γεγονός, δυσάρεστο βέβαια, ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, γνωστὴ ὡς «GREAT TRADITION», στὰ Ἀμερικανικὰ δημόσια σχολεῖα, ἐγκαταλείφθηκε μετὰ τὸ ἔτος 1930 ὡς ἀποτυχημένη. Ἀλλὰ ἡ «ἀποδέσμευση» τῆς δημόσιας παιδείας ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐνδιαφερεται ἐπίσης καὶ γιὰ τὴ διαμόρφωση τοῦ ἤθους καὶ τοῦ χαρακτήρα τῶν μαθητῶν, σύμφωνα με τὴ γνώμη πολλῶν συγχρόνων παιδαγωγῶν, συνετέλεσε στὴ δραματικὴ αὐξηση μετὰ τῶν μαθητῶν τῶν «αὐτοκτονιῶν, ἐγκληματικῶν πράξεων καὶ ἐκτὸς τοῦ γάμου γεννήσεων». Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς σημερινούς διακεκριμένους παιδαγωγούς συνιστοῦν τὴν ἐπαναφορά τῆς διδασκαλίας τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν ἐφόσον ὅπως γράφει ὁ EDWARD A. WYNNE σὲ ἄρθρο πού δημοσίευσε τελευταία στὸ ἔγκυρο παιδαγωγικὸ περιοδικὸ «EDUCATIONAL LEADERSHIP» «... σχολικὴ παιδεία πού ἀποβλέπει μόνο στὴ μετάδοσιν γνώσεων καὶ δεξιοτήτων, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερεται τὸ ἴδιο γιὰ τὴν ἠθικὴ, εἶναι μυωπικὴ καὶ πεπλανημένη...».

Τὸν περασμένο χρόνο, τὸ 1985, κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ χρόνου ὀργανώσαμε στὶς κοινότητές μας καὶ τὰ σχολεῖα μας ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἐκφράσαμε αἰσθήματα ἀγάπης καὶ τιμῆς στοὺς δασκάλους μας.

Τὸ χρόνο αὐτὸ, τὸ 1986, ἄς κάνουμε κέντρο τοῦ ἐνδιαφέροντός μας τὸ κοινοτικὸ σχολικὸ μας πρόγραμμα — τὰ Ἡμερήσια καὶ Ἀπογευματινὰ σχολεῖα μας, τὰ Νηπιαγωγεῖα, τὰ Κατηχητικὰ μας, τὰ τμήματα διδασκαλίας ἐφήβων, τὰ προγράμματα τῆς Νεολαίας. Ἀς ἐντοπίσουμε τίς ἀνάγκες τους: ἀνάγκες γιὰ διδασκαλία καὶ ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας. Ἀνάγκες πού, ὅταν ικανοποιηθοῦν, θὰ ἀνεβάσουν ποιοτικὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα καὶ θὰ δώσουν στὸν καθένά μας χωριστὰ τὴν εὐχαρίστηση ὅτι γιορτάσαμε καὶ τὸ ἔτος τοῦτο τὰ Ἑλληνοχριστιανικὰ Γράμματα, ὄχι με ἄλλα ἀλλὰ με ἔργα, με τρόπο ἐμπρακτο καὶ θεμελιωτικὸ ἐνὸς καλλύτερου αὔριο.

Μὲ πατρικὴ ἀγάπη,
Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ο Ἀμερικῆς ΙΑΚΩΒΟΣ».

Ἱερά Μητρόπολις Γαλλίας

Τὴν Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου 1986 εἰς τὸ Θεολογικὸν Ὁρθόδοξον Ἰνστιτούτον τοῦ Ἁγίου Σεργίου ἐορτάσθη ἡ μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (παλαιὸ ἡμερολόγιο) καὶ Διδασκάλων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Κατὰ χρονίαν παράδοσιν, τὴν ἡμέραν αὐτὴν τελεῖται εἰς τὸν Ἅγιο Σέργιο Ἀρχιερατικὴ θ. λειτουργία στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γαλλίας κ. Μελετίου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐφέτος ἐτίμησε τὸν ἑορτασμό διὰ τῆς παρουσίας καὶ ἱεραρχίας του. Κατὰ τὴν Ἀρχιερατικὴν θ. λειτουργία μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου συνελειτούργησαν οἱ Πρωτοπρεσβύτεροι καθηγητῶς τοῦ Ἰνστιτούτου π. Ἀλέξιος Κνιάζεφ (Κοσμήτωρ), π. Μπόρις Μπομπρίσκου, π. Ἡλίας Μέλια καὶ π. Ἀνδρέας Φυρίλλας.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Μελέτιος ἐξέφώνησε τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας στὴν μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Ἀπευθυνόμενος, κατ' ἄρχας, πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ φοιτητὰς τοῦ Ὁρθοδόξου Ἰνστιτούτου, τοὺς διεβίβασε τὰς πατρικὰς εὐλογίας τῆς Α.Θ. Παναγιώ-

τητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κων)πόλεως κ. Δημητρίου τοῦ Α'. Ἀκολουθῶς ὁ Σεβασμιώτατος ἀνεφέρθη εἰς τὴν συμβολὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (εἰς τοὺς ὁποίους προσέθεσε καὶ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον Νύσσης) ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ Τριαδολογικοῦ Δόγματος: τὴν θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ θέμα τῆς Οὐσίας καὶ τῶν Προσώπων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι μετὰ τῶν ἀνθρωπολογικῶν του προεκτάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν βάση γιὰ τὸν χριστιανικὸν περσὸν α λ ι σ μ ὀ ν. Ὁ Σεβασμιώτατος ἐτόνισεν ἐπίσης τὴν συμβολὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (καὶ εἰδικώτερον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου) εἰς τὴν εὐχὰ ρ ι ο τ ι α κ ῆ ν Θεολογίαν: τὸ ὅτι «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο» σημαίνει, μέσα στὴν Θεία Εὐχαριστία, ὅτι ὁ Λόγος αὐτὸς δὲν εἶναι ἓνα θέμα πρὸς συζήτησιν, ἀλλὰ εἶναι ἡ τροφή τοῦ Χριστιανοῦ. Περαιῶν τὴν ὁμίλιαν του, ὁ Σεβασμιώτατος ἀνεφέρθη εἰς τὴν ὑπό τοῦ Ὁρθοδόξου Ἰνστιτούτου τοῦ Ἁγίου Σεργίου οἰκείωσιν τοῦ πνεύματος τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, πνεύματος πού ἐδράζεται εἰς τὴν συνύπαρξιν καὶ πλήρη ἰσοτιμίαν τῆς προσευχῆς καὶ λειτουργικῆς ζωῆς μετὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἐκφράσας τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Ἁγίου Σεργίου νὰ πορευθεῖ ἐν μέσῳ πενητῶν ὑλικῶν συνθηκῶν καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κοσμήτορα τοῦ Ἰνστιτούτου Πρωτοπρεσβύτερον π. Ἀλέξιο Κνιάζεφ διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν του.

Εἰς τὴν ἀπάντησίν του, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος καὶ Κοσμήτωρ τοῦ Ἁγίου Σεργίου ἐτόνισε τὴν μεγάλην τιμὴν καὶ χαρὰν πού ἐμποιεῖ εἰς τὸ Ὁρθόδοξον Θεολογικὸν Ἰνστιτούτον ἡ παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γαλλίας, ὁ ὁποῖος (ὅπως χαρακτηριστικὰ ἐτόνισεν ὁ πρωτοπρ. π. Ἀλέξιος) δὲν εἶναι μόνον Μητροπολίτης τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς Ὁρθοδόξου διασποράς. Ὁ π. Κνιάζεφ, τέλος, εὐχίσθηκε τὸ «εἰς πολλὰ ἔτη» εἰς τὸν Σεβασμιώτατον, ἀναπέμψας τοῦτο μετὰ τῶν λοιπῶν συλλειτουργούντων πρεσβυτέρων κατὰ τὸν ρωσικὸν τρόπον τοῦ τριπλοῦ πολυχρονισμού. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θ. λειτουργίας ἐπηκαλούθησε γεῦμα εἰς τὴν τραπεζαρίαν τοῦ Ἰνστιτούτου.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Μελέτιος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου κ. Ἱερεμίου καὶ τοῦ Αἰδεομοῦ, Πρωτοπρεσβυτέρου π. Παναγιώτου Σμιγιάτου ἐγένετο ἐγκαρδίας δεκτὸς ἀπὸ τὸν Ἐξαρχον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας Σεβ. Μητροπολίτην κ. Βλαδίμηρον εἰς τὴν αἵθουσαν τελετῶν τῆς Ἐξαρχείας. Μεταῦ τῶν πολλῶν προσκεκλημένων διεκρίναμεν τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον τῶν ἐν Γαλλίᾳ Ἀρμενίων κ. Νακασιάν, τὸν Βοηθὸν Ἐπίσκοπον τοῦ Καρδινάλιου καὶ Ἀρχιεπισκόπου Παρισίων κ. Πεζρίλ κ.ἄ.

—Σὲ ἀνακοίνωσίν τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Νοεμβρίου 1985, ἡ Ὁρθόδοξη Διεπισκοπικὴ Ἐπιτροπὴ Γαλλίας ἐπισύρει τὴν προσοχὴ τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν ἐπὶ τοῦ τίτλου «Ὁρθόδοξοι» καὶ «Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία», τὸν ὁποῖο χρησιμοποιοῦν καταχρηστικῶς ὀρισμέναις ἐκκλησιαστικῆς ὁμάδες:

«Ἡ χρῆσις τῆς ὀνομασίας “Ὁρθόδοξος” δὲν σημαίνει κατ' ἀνάγκην ὅτι ἀνήκει κανεὶς στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὅποια ὑπάρχει σήμερον στὸν κόσμον. Διαπιστώνει κανεὶς σήμερον στὴν Γαλλίαν τὴν ὑπαρξὴ ἐνὸς ἀριθμοῦ ὁμάδων ἢ κοινοτήτων, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολυαριθμῶν, οἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦν τὸ ὄνομα τῆς “Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας” καὶ ἰσχυρίζονται συχνὰ ὅτι ὑπάγονται σὲ ἐπισκόπους ἢ πατριαρχεῖα πού φέρουν τίτλους παραδοσιακοῦς ἢ πού δίνουν παρόμοια ἐντύπωση. Ἡ Ὁρθόδοξη Διεπισκοπικὴ Ἐπιτροπὴ Γαλλίας, στὴν ὁποία ετέχουν Ἐκπρόσωποι ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων με δικαιοδοσίαν στὴν χώρα αὐτῇ, ἐπιθυμεῖ, ἐπομένως, νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴ ὄλων τῶν καλῆς θελήσεως προσώπων δηλώνοντας ὅτι ἡ εὐθύνη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴ Γαλλία

κατὰ κανένα τρόπο δὲν καλύπτει τὶς δραστηριότητες ἢ δηλώσεις τῶν ομάδων αὐτῶν».

Τὴν Δήλωση ὑπογράφουν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Μελέτιος, ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Σασιμῶν κ. Ἰερεμίας, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Εὐδοκιάδος κ. Γεώργιος (WAGNER), ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος κ. Γαβριήλ (Πατρ. Ἀντιοχείας), ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἀδριανός (Πατρ. Ρουμανίας). Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Βλαδίμηρος (Πατρ. Μόσχας) παρέστη δι' ἀντιπροσώπου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσημον ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου, ἰδίᾳ πρωτοβουλία, ἐπεσκέφθη τὴν 15ην Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους, τὸν Πατριάρχην Γερμανῶν εἰς τὸ ἐν Βελιγραδίῳ Μέγαρον τοῦ Πατριαρχείου συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Καρόλου Παπούλια, τοῦ ἐν Βελιγραδίῳ Ἑλληνοῦ Πρέσβευος κ. Σπυριδάκη καὶ ἄλλων μελῶν τῆς ἀκολουθίας του καὶ ὑπὸ πολλῶν δημοσιογράφων. Ὁ Ἑλληὴν Πρωθυπουργὸς ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ ἀγάπης καὶ εἶχε μετὰ τοῦ Πατριάρχου μίαν ἐγκάρδιον καὶ ἐνδιαφέρουσαν συνομιλίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μὲν κ. Παπανδρέου, ἀφοῦ μετέφερε εἰς τὸν Πατριάρχην τοὺς χαιρετισμοὺς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ, ὑπεγράμμισε μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν σημασίαν τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει τὸ αἶσθημα ταυτίσεως μὲ τὴν πορείαν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν ὁποίαν ἔχει χρέος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ τιμᾷ, ὁ δὲ Πατριάρχης εὖρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσῃ εἰς τὸν Ἑλληνα Πρωθυπουργὸν τὴν σημασίαν διὰ τὸν Σερβικὸν λαὸν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπισκέψεώς του πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, καὶ νὰ ἀναφερθῇ δι' ἄλλην μίαν φορὰν εἰς τὸ γεγονός, ὅτι «τὸ πολῦτιμον δῶρον τῆς Ὁρθοδοξίας μᾶς ἦλθε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, μέσω τοῦ Σέρβου Ἁγίου Σάββα» καὶ μετὰ ἐκδήλου χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως ἀνέφερεν εἰς τὸν Ἑλληνα Πρωθυπουργὸν ὅτι ὕστερα ἀπὸ 40 ἔτη ἀγωνιώδους ἀναμονῆς αἱ ἀρμόδιαι πολιτικαὶ ἀρχαὶ ἠδῶδκησαν νὰ δώσουν τὴν ἄδειαν διὰ τὴν συνέχισιν τῶν τὸ 1935 ἐγκαινιασθειῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν ἐν Βελιγραδίῳ ἀνεγερσιν μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ - Μνημείου ἀφιερωμένου εἰς τὸν Ἅγιον Σάββαν. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ κ. Παπανδρέου παρετήρησε: «Θὰ ἦταν σωστὴ πράξις γιὰ μᾶς νὰ βοηθήσομε», ὅποτε ὁ Πατριάρχης ἐμφανῶς συγκεκμημένως προσέθεσεν: «Σὰς εὐχαριστῶ πολλὴ διὰ τὴν ἐν γένει εὐαισθησίαν σας, ἔτι δὲ περισσότερον δι' αὐτὴν τὴν τελευταίαν».

Καὶ κατὰ τὴν ἀφίξιν καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἑλληνοῦ Πρωθυπουργοῦ πολλοὶ Ἑλληνες φοιτηταὶ τοῦ σπουδάζοντος εἰς τὸν Βελιγραδίον εἰς διαφόρους πανεπιστημιακὰς σπουδὰς, ἐκ τῶν ὁποίων 120 φοιτοῦν καὶ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐχαιρέτισαν ἐνθουσιωδῶς τὸν κ. Παπανδρέου, προπεμφθέντα ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου μέχρι τῆς ἐπιβιβάσεώς του εἰς τὸ αὐτοκίνητον.

Ἡ σχετικὴ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἰς τὸ φύλλον τοῦ Πατριαρχείου «Πραβοσλαβιγιέ» πλαισιώνεται καὶ διὰ σχετικῶν φωτογραφιῶν. Ἐπίσης καὶ ἡ τηλεόρασις τοῦ Βελιγραδίου περιέλαβε τὴν εἰδησίαν εἰς τὸ δελτίον εἰδήσεων τῆς ἡμέρας.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ 800 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγίου Σάββα, τοῦ Ἁγίου Συμεῶν τοῦ Μυροβλήτου τῆς περιωνύμου Ἱεράς Μονῆς τῆς Στουεντίσης, ὁ Πατριάρχης Γερμανῶν καὶ ἡ Ἱεραρχία τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἀπήυθυναν, κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα, 27 Ἰανουαρίου 1986, ἐγκύκλιον πρὸς «τὸν κλῆρον, τοὺς μοναχοὺς καὶ ὅλα τὰ τέκνα τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας», εἰς τὴν ὁποίαν

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Νικολάου Νέας Σινώπης, 2) Ἁγίου Γεωργίου Σκεπαστοῦ καὶ 3) Ἁγίας Τριάδος Κάτω Σκαφιδωτῆς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Πρεβέζα, 16 Φεβρουαρίου 1986

† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς

ἀναφέρουν ὅτι τὸ ἔτος 1986 θὰ εἶναι ἔτος τῆς «Στουεντίσης», καὶ τονίζουν μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι «ὁ ἑορτασμός αὐτὸς μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν μεγάλην φλόγα τὴν ὁποίαν πρὸ 800 ἐτῶν ἤναψεν εἰς τὴν Στουεντίσαν ὁ Ἅγιος Σάββας, φλόγα ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐσβυσε. Ἐκάστη γενεὰ μας, φέρουσα τὴν δάδα αὐτὴν ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς τῆς διαδρομῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐθυσίασθησαν πολλοὶ, ἀλλ' οὐδεμία γενεὰ ἀφήσε νὰ πέσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς τὸ πολῦτιμον τοῦτο σημείου. Τὸ ἱερὸν τοῦτο πῦρ οὐδέποτε ἐσβέσθη. Ἐξ αὐτοῦ ἀνεφύοντο διαρκῶς νέοι σπινθήρες θερμαίνοντες διαρκῶς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων διὰ νέας πίστεως καὶ ἐλπίδος εἰς τὴν θοήθειαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἐμαγνήτιζον διὰ νέας δυνάμεις. Ἐκάστη γενεὰ εἰς τοὺς ὀραματισμοὺς τῆς ἡσθάνετο ὅτι ὁ Ἅγιος Σάββας, ὡς ὁ πνευματικὸς πατήρ καὶ ὁδηγὸς κάθηται εἰς τὸν Θρόνον Του καὶ κυβερνᾷ τὰς ψυχὰς ὅλου τοῦ Γένους Του».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τούτου εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ πολιτιστικοῦ κέντρου τοῦ Βελιγραδίου διωργανώθη ἔκθεσις «ἀντιγράφων τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου εἰς Στουεντίσαν» ὡς μία τῶν πρώτων πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ γίνοντο κατὰ τὸ εἰς τὴν Στουεντίσαν ἀφιερωμένον τρέχον ἔτος 1986.

Κατὰ τὰ ἐγκαινία τῆς ἐκθέσεως ἡ καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βελιγραδίου Δρ. Γκόρντανα Μπάμπιτς, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶπε:

«Δεδομένου ὅτι τὰ μνημεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατεστράφησαν ἤδη πρὸ πολλοῦ, ἐπὶ αἰῶνας ἡ Στουεντίσις ἀποτελεῖ τὴν ἔκφρασιν τῆς βυζαντινῆς θεωρήσεως τοῦ πνεύματος καὶ τῆς οἰκουμένης. Αὕτη εἶναι μαρτυρία ἀνόδου καὶ πτώσεως τῆς τέχνης κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς. Αἱ δὲ τοιχογραφίαι τῆς καὶ ὁ μαρμάρινος ναὸς τῆς εἰς πολλὰ ἀποτελοῦν τὰ κορυφαῖα ἐπιτεύγματα τοῦ μεσαιωνικοῦ εὐρωπαϊκοῦ καὶ τοῦ Σερβικοῦ πολιτισμοῦ».

Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικῶ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τῆς ὁμωνύμου Κοινότητος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 3ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

λίτου Μαγούλας, 6) Κοιμήσεως Θεοτόκου Παναγούλας, 7) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ρετινῶν, 8) Κοιμήσεως Θεοτόκου Σιτομένων, 9) Ἁγίου Δημητρίου Σκουρτοῦς καὶ 10) Ἁγίου Γεωργίου Χρυσοβίτης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 7ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας καὶ Ὠλένης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 33, 34, 35 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, ἔνοριων καὶ ἔφημερίων» προκειμένου νὰ προσβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν,

α) Ἐφημεριακῶν θέσεων:

1. Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλαιῶνος, 2. Ἱ. Ν. Ἁγίου Χαράλαμπος Χανακίων, 3. Ἱ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Ἀγναντῶν, 4. Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἰωάννου Κρουονερίου Πηλείας.

β) Διακονικῶν θέσεων:

1. Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Ἀμαλιάδος, 2. Ἱ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Γαστούνης, 3. Ἱ. Ν. Ἁγίου Δημητρίου Λεχαινῶν, καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἢ μὴν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ.

Πύργος, 4 Μαρτίου 1986

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ἁγίου Γεωργίου Νεαπόλεως (Μητροπολιτικοῦ) καὶ β) Ζωοδόχου Πηγῆς Ἐπταλόφου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 6ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἁγ. Ἡλίας, 2) Ἁγίων Θεοδώρων Ἀγριδίου, 3) Ἁγίου Ἰωάννου Ἑλληνικῶν, 4) Ἁγίου Δημητρίου Λιθοβουνίου, 5) Ἁγίου Συμεῶν Στυ-

Ἱερά Μητρόπολις Ἰωαννίνων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὰ ἀρθρα 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ ἔφημερίων...».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 346)1976 «Περὶ τρόπου πληρώσεως ἐφημεριακῶν θέσεων καὶ συστάσεως Εἰδικῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς Μορφώσεως» καὶ προκειμένου νὰ πληρωθῶσι αἱ κάτωθι ἐφημεριακαὶ θέσεις:

1) Ἁγίου Μηνᾶ Ἁγ. Μηνᾶ, 2) Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀσφάκας, 3) Γεν. Θεοτόκου Βαρυάδων, 4) Ἁγίου Νικολάου Δομολεσσᾶς, 5) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἐκκλησιοχωρίου, 6) Γεν. Θεοτόκου Ἐλάφου, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Ζωτικοῦ, 8) Γεν. Θεοτόκου Καλεντζίου, 9) Ἁγίου Γεωργίου Κάτω Λαφίστης, 10) Κοιμ. Θεοτόκου Κοπάνης, 11) Ἁγίας Παρασκευῆς Λαλίζης, 12) Κοιμ. Θεοτόκου Μελιγγῶν, 13) Ἁγίου Νικολάου Μπαλντούμας, 14) Εἰσοδ. Θεοτόκου Μπεστιᾶς, 15) Ἁγίου Νικολάου Νίστορα - Πατέρου, 16) Ἁγίας Παρασκευῆς Πετραλώνων, 17) Ἁγίου Γεωργίου Πολυσταφύλλου, 18) Ἁγίου Βλασίου Προσηλίου, 19) Τριῶν Ἱεραρχῶν Ριζοῦ, 20) Ἁγίου Γεωργίου Τριστενοῦ καὶ 21) Κοιμ. Θεοτόκου Χρυσοβίτης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 8ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Ἰωαννίνων ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικῶ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἄνω Καλεντινῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Ἀρτῇ τῇ 10ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Ἀρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977, «περὶ Καταστατικοῦ Χάρ-

του τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 346)1976 Ν. «περὶ τρόπου πληρώσεως ἡφμεριακῶν τινῶν θέσεων...», 3) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1398)73 Ν.Δ., «περὶ συστάσεως Ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῆ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν καὶ ταῖς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», 4) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 673)77 Ν. «περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων», 5) Τὰ Π.Δ. 178, 541)1976 καὶ 681)1978 «Περὶ Μέσων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων», 6) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀ ν α κ ῆ ρ υ ξ ι ν ὕποψηφίων Κληρικῶν πρὸς πληρῶσιν τῶν δύο ὑφιστάμενων κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων Διακόνου καὶ Πρεσβυτέρου τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίου Δημητρίου Κάτω Νευροκοπίου καὶ 2) Ἀγίου Δημητρίου Ὀχυροῦ Κ. Νευροκοπίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νέᾳ Ζίχνη τῆ 10ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρὰ γρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικῶν Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικῶν ἡφμερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Λάγγουρα Πατρῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Πάτραις τῆ 10ῃ Μαρτίου 1986

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Πανελλήνιο Ἱερό Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Η

Πληρώσεως Θέσεως Ἱεροκήρυκος

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἔχοντας ὑπόψη τῆς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 62)1975 Κανονισμοῦ ποὺ διατηρήθηκαν σὲ ἰσχύ μετὰ τὸ ἄρθρο τοῦ Ν. 349)76 προκηρῶσιν τὴν πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ Ἱεροκήρυκος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Τήνου, καὶ καλεῖ ὅσους ἐπιθυμοῦν καὶ ἔχουν τὰ νόμιμα προσόντα νὰ υποβάλλωσιν στὸ Ἱερό Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου, μέσα σὲ 15 ἡμέρες ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης στὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» αἴτηση μετὰ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά καθὼς καὶ σύντομο βιογραφικὸ σημείωμα.

Ἡ θέση τοῦ Ἱεροκήρυκος ἐντάσσεται στὶς ὀργανικὰς θέσεις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, καὶ ἀνήκει στὴν κατηγορίαν ΑΤ μετὰ βαθμὸν 60 - 20.

Τήνος, 10 Μαρτίου 1986

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΝΤΑΜΟΥΡΗΣ

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

Δ Ι Ε Υ Θ Υ Ν Τ Η Σ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Σ Υ Ν Δ Ρ Ο Μ Α Ι

Α) Ἐσωτερικῶν : Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

Β) Ἐξωτερικῶν : Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Μνημόνιον Ὁρθοδοξίας (ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας).

Μητροπ. Δράμας Διογυσίου, Πλάνη καὶ ἡ Ἀλήθεια.

Θεοδ. Στ. Νικολάου, Καθηγητοῦ, Ὁ Ἑλληνισμὸς στὴ Γερμανία προοπτικὲς στὰ πλαίσια τῆς Ἐδρώπης.

Ἀρχιμ. Δημ. Μπεκιάρη, Ἡ προσωπικότητα τῆς Ἀγίας Φιλοθέης.

Ἀρχιμ. Νικ. Πρωτοπαπᾶ, Συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀπ. Διακονίας.

Παναγ. Πάλλη, Ἡ στάση τοῦ Μεγ. Βασιλείου ἐναντι τοῦ θανάτου.

Πρωτοπρ. Ἡλία Δροσινού, Ἡ χειροτονία εἰς Βιέννην τοῦ Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Μιχαήλ.

Ε. Δ. Θ., Τὸ ἸΒ' Θεολογικὸν Συνέδριον τῆς Παγκύπριας Ἐνωσεως Θεολόγων (Π.Ε.Ε.Θ.).

Ἰωάννου Δ. Δρούλια, Ἐτυμολογία καὶ ἔννοιολογία τῶν λέξεων πάπας καὶ παπᾶς.

Διακ. Χρυσ. Καλαϊτζῆ, Πατριαρχικὸν Διακόνου, Περὶ τῶν διμερῶν θεολογικῶν Συναντήσεων μεταξὺ θεολόγων τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου καὶ τῆς Ε.Κ.Δ. ἐν ὄψει τῆς Ζ' ἀναλόγου συναντήσεως (ἐν Καβάλα 3-11.10.1984).

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασιῶν 1 — Τηλ. 721.073

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ, Ἀναστασάκη 3, 157 72 Ζωγράφος. Τηλ. 7787.978.